

Stadsbibliotheek Antwerpen

Jaarverslag 2004 – 2005

INHOUD

VOORWOORD	3
1. STADSBIBLIOTHEEK INFORMATIEF	5
1.1. Praktische gegevens	5
1.2. Situering – visie – missie – strategische doelstellingen.....	5
1.3. Diensten en producten	7
2. PERSONEEL	8
2.1. Inleiding	8
2.2. Overzicht personeel.....	9
2.3. Organigram	12
2.4. Bezettingsgraad	13
2.5. Vorming personeel	13
3. PROJECTEN.....	15
4. COLLECTIEVORMING EN ONTSLUITING	20
4.1. Inleiding	20
4.2. Opvallende aanwinsten	24
4.3. Tijdschriften	36
4.4. Vervolgwerken.....	37
4.5. Microfilms	37
4.6. Monografieën.....	38
4.7. Catalografie (werken na 1800).....	40
4.8. Positionering in ANET.....	42
5. BEHOUD EN BEHEER	47
5.1. Restauratie	47
5.2. Schade-inventaris	48
5.3. Bruikleen.....	49
5.4. Overschakeling zuurvrij materiaal	57
5.5. Onderhoud en conditie van de magazijnen en collectie.....	57
5.6. Reprografie.....	58
6. LEESZAAL EN PUBLIEKSWERKING	60
6.1. Leeszaal.....	60
6.1.1. Inleiding.....	60
6.1.2. Openingsuren.....	60
6.1.3. Lezers	61
6.1.4. Raadplegingen	62
6.1.5. Interbibliothecair leenverkeer.....	62
6.2. Publiekswerking en externe communicatie.....	65
6.2.1. Overzicht bezoekers.....	65
6.2.2. Erfgoeddag	66
6.2.3. Tentoonstellingen	66
6.2.4. Lezingen.....	70
6.2.5. Gedichtendag	72
6.2.6. Open monumentendag	73
6.2.7. Zomernacht	73
6.2.8. Rondleidingen	73
6.2.9. Website	75
6.2.10. Publicaties	75
6.2.11. Boekenbeurs	76
6.2.12. Gebruik Nottebohmzaal door derden.....	76
6.2.13. Klantenmanagement.....	76

6.2.14. Persoverzicht.....	77
7. GEBOUW EN INRICHTING	80
7.1. Veiligheid	80
7.2. Calamiteitenplan	80
8. BESTENDIG DOTATIEFONDS	82
8.1. Achtergrond	82
8.2. Samenstelling Raad van Bestuur	82
8.3. Werking	82
9. FINANCIËEL OVERZICHT.....	85
9.1. Inkomsten.....	85
9.2. Uitgaven	86

In deze online editie zijn onderdelen van hoofdstuk 2, hoofdstuk 9 en de bijlagen niet mee opgenomen. U kunt zich voor die informatie richten tot de directeur van de Stadsbibliotheek Antwerpen, An Renard (an.renard@stad.antwerpen.be).

VOORWOORD

2004-2005 waren woelige en moeilijke jaren voor het personeel van de Stadsbibliotheek. Niet in het minst door de aanslepende betwisting van het directeurschap door de voormalige directeur van de Stadsbibliotheek, Roger Rennenberg, die in 2004 zijn gelijk haalde bij de Raad van State en door het Stadsbestuur tijdelijk terug werd aangesteld. Na ongeveer een maand kwam hieraan terug een einde maar uiteraard laten dergelijke zaken diepe sporen na. Het was ook in 2004 dat de omstreden verschoven uren in voege traden onder druk van de personeelsbesparingen. In tegenstelling tot de Openbare Bibliotheek is er in de Stadsbibliotheek van een staking nooit sprake geweest, wat niet betekent dat er een groot enthousiasme bestond voor de nieuwe regeling. Uiteindelijk werd ook in de Openbare Bibliotheek een consensus bereikt in het zogenaamde 'Gedichtendagakkoord' en ging de nieuwe regeling van kracht.

Vanaf 2004 vormt de Stadsbibliotheek samen met de stedelijke musea en de erfgoedcel de coördinatie Musea en Erfgoed. De Stadsbibliotheek was tot die tijd een zelfstandige instelling binnen de bedrijfseenheid Sport en Cultuur naast de openbare bibliotheken, de musea en de cultuurcentra. Met deze integratie van erfgoedinstellingen volgt de stad Antwerpen een tendens die zich ook manifesteert op het niveau van het Vlaamse erfgoedbeleid. De Stadsbibliotheek krijgt daarbij ook de specifieke opdracht om een coördinerende rol te spelen tegenover de andere stedelijke bewaarbibliotheken.

Op het Vlaamse niveau neemt de Stadsbibliotheek in 2004 het initiatief tot de oprichting van een overlegplatform voor Vlaamse erfgoedbibliotheken, in navolging van het onderzoek van Jeroen Walterus. Dit overlegplatform 'Erfgoedbibliotheken Vlaanderen' wordt gesteund met projectgeld van de Vlaamse Gemeenschap en mee aangestuurd door de Universiteit Antwerpen in de persoon van Prof. Pierre Delsaerdt. Op korte tijd levert dit initiatief al enkele concrete resultaten op: een studiedag op de boekenbeurs, een speciale uitgave van 'Bibliotheek&Archiefgids' helemaal gewijd aan erfgoedbibliotheken en een publicatie in de reeks 'Armarium', met een praktische handleiding voor het beschrijven van oude boeken.

In 2004-2005 worden onderhandelingen opgestart over de overname van twee belangrijke bibliotheken: de OCMW bibliotheek van Antwerpen en de collectie oude drukken van de Orde van Advocaten, ook van Antwerpen.

Met de steun van de 'Stichting Nationale Bibliotheek van de Vlaamse Gemeenschap', die haar na haar ontbinding haar resterend vermogen overmaakte aan het Bestendig Dotatiefonds, konden voor de Stadsbibliotheek twee zeer belangrijke aanwinsten worden verworven: een zeldzame almanak uit het begin van de 16^e eeuw en de 'Antorffer Wechse' uit 1568, een handboek voor handelaars tussen Antwerpen en het Rijnland.

In 2005 ondergingen zowel de Egyptische kast, een pronkstuk in de Nottebohmzaal, als de Lepsiusboeken een bescheiden restauratie in aanloop van de Egyptetentoonstelling van 2006. Samen met de afdeling Behoud en Beheer van de stedelijke musea en enkele andere partners werd een calamiteitenplan uitgewerkt.

Met de Koninklijke Bibliotheek van Brussel werd verder gesleuteld aan 'Presse papier', het Nationale project voor de conservering van Belgische kranten.

Gedurende 2004-2005 mocht de stad Antwerpen gedurende een jaar de titel voeren van internationale boekenstad. Naast vele kleinere initiatieven in de Stadsbibliotheek en de Nottebohmlezingen, die stilaan een vaste waarde zijn geworden, vormde dit boekenjaar voor de Stadsbibliotheek aanleiding tot twee belangrijke tentoonstellingen.

'Tegendruk of de geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog' liet de papieren documenten van de ondergrondse pers tot leven komen in een wetenschappelijk onderbouwde en actuele opstelling. De Stadsbibliotheek en het Amsab – Instituut voor Sociale Geschiedenis vertrokken daarvoor van hun eigen collecties. Wetenschappelijk kreeg het project de structurele medewerking van SOMA (Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij), de vakgroep 'nieuwste geschiedenis' van de Universiteit Gent, en 'Witte Brigade – Fidelio'. Professor Bruno De Wever (Universiteit Gent) coördineerde.

Van een heel andere aard was de tentoonstelling 'Zichtbaar Zeldzaam: hoogtepunten uit de Antwerpse Stadsbibliotheek'. Voor de Stadsbibliotheek was Antwerpen Boekenstad een ideale gelegenheid om aandacht te vragen voor haar prachtige collectie. De curatoren, de professoren L. Simons en P. Delsaerdt, selecteerden samen met Maurice Bronselaer van de Stadsbibliotheek 50 documenten. Soms werden deze uitgekozen vanwege hun zeldzaamheid, soms omdat ze kostbaar zijn of omwille van hun bijzondere esthetische waarde maar ook omdat ze representatief zijn voor het collectieprofiel van deze Vlaamse culturele erfgoedbibliotheek. Gekoppeld aan de semi-permante tentoonstelling werd een tweetalige en fraai geïllustreerde catalogus gepubliceerd. Dichter Leonard Nolens en letterkunstenaar Kristoffel Boudens voegden nog één topstuk toe aan de tentoonstelling. Ze maakten een uniek boekwerk waarin nieuwe gedichten van Leonard Nolens werden bewerkt met de vormtaal van Kristoffel Boudens. Dit boek lag ter inzage op de tentoonstelling en werd daarna door de kunstenaars aan de Stadsbibliotheek geschonken. Het ligt nu veilig opgeborgen samen met de zovele andere preciosa die de Stadsbibliotheek rijk is.

An Renard
Directeur Stadsbibliotheek

1. STADSBIBLIOTHEEK INFORMATIEF

1.1. Praktische gegevens

Correspondentie, leveringen, tentoonstellingen: H. Conscienceplein 4, 2000 Antwerpen.

Publiekstoegang leeszaal: Korte Nieuwstraat, 2000 Antwerpen.

Telefoon:

Algemeen: 32-3-206.87.10 of 32-3-206.87.12

Inlichtingen: 32-3-206.87.31

Leeszaal: 32-3-206.87.33

Fax: 32-3-206.87.75

E-mail: stadsbibliotheek@stad.antwerpen.be

Website en catalogus: <http://stadsbibliotheek.antwerpen.be>

Openingstijden:

15 september t.e.m. 15 juni:

ma - di - do : 9 uur tot 9 uur

wo : 9 uur tot 20 uur

vr : 9 uur tot 17 uur

za : 9 uur tot 13 uur

16 juni t.e.m. 14 september:

ma - vr : 9 uur tot 17 uur

za : gesloten

Zon- en feestdagen gesloten.

1.2. Situering – visie – missie – strategische doelstellingen

Situering

De Stadsbibliotheek van Antwerpen is een bewaarbibliotheek op het gebied van de humane wetenschappen waarvan de oorsprong teruggaat tot 1481. Er bestaat geen structurele decretale regeling voor bewaarbibliotheeken. Tot vandaag wordt deze bibliotheek volledig gefinancierd door de stedelijke overheid en dat is geen evidentie. Door de aangehouden inspanningen van de Stad Antwerpen gedurende vijf eeuwen beschikt deze bibliotheek vandaag over een unieke collectie op het gebied van de Flandrica, de Antwerpse geschiedenis, de Nederlandstalige literatuur en de Vlaamse Beweging. Sinds 1980 zijn deze verzameldomeinen ook formeel door de Gemeenteraad bevestigd.

De Antwerpse Stadsbibliotheek herbergt belangrijke historische collecties waaronder vele unica. Zij werden verworven in de loop van haar eeuwenoude geschiedenis of verkregen door een actief aanwinstenbeleid. De collectie is ondertussen uitgegroeid tot ca. één miljoen volumes, met 388 handschriften, duizenden oude drukken – waaronder 117 incunabelen – en een indrukwekkende verzameling tijdschriften en kranten (1.911 lopende tijdschriften en ca. 23.000 afgesloten tijdschriftenreeksen).

Door de uitbreiding van het gebouw, de optimalisering van technieken en informatica, de nieuwe reservecapaciteit beschikt de Stadsbibliotheek over een moderne bibliotheek-infrastructuur, die het mogelijk maakt deze indrukwekkende collectie optimaal te bewaren en te ontsluiten. Deze presentiebibliotheek wordt dan ook druk geconsulteerd door studenten en onderzoekers ter plaatse en extern via het interbibliotheecair leenverkeer. De mogelijkheid om de catalogi online te raadplegen via internet leidt tot een stijgende vraag vanuit alle hoeken in de wereld.

De Stadsbibliotheek ressorteerde tot in 2004 als zelfstandige instelling bij de bedrijfseenheid Sport en Cultuur. Op 28 mei 2004 besliste het College van Burgemeester en Schepenen om de de afdelingen "Coördinatie Musea" en "Stadsbibliotheek" samen te voegen tot één organisatie: "Musea, Bewaarbibliotheek en Erfgoed" (zie bijlage). De directeur van de Stadsbibliotheek krijgt , naast de algemene leiding van de Stadsbibliotheek, de opdracht om in overleg met de algemeen directeur Musea, Bewaarbibliotheek en Erfgoed een globaal beleid op het vlak bewaarbibliotheek te ontwikkelen en de rol van de Stadsbibliotheek op Vlaams niveau verder te definiëren. De Coördinatie Musea omvat nu reeds belangrijke archieven (bv. AMVC-Letterenhuis en Plantijns archief), verschillende bewaarbibliotheek-documentatiecentra (bv. Rubenianum en Middelheimmuseum), de diverse museale bewaarbibliotheek en een Erfgoedcel.

De Stadsbibliotheek vertoont als bewaarbibliotheek belangrijke raakpunten met de Musea in collectie en werking. Ze vormde vroeger een organisatorische eenheid met het AMVC-Letterenhuis. Een intensieve samenwerking binnen een ruimer organisatorisch kader biedt wederzijdse voordelen. De fusie van de Coördinatie Musea en Stadsbibliotheek tot Musea, Bewaarbibliotheek en Erfgoed biedt diverse mogelijkheden die de huidige overstijgen:

- uitbouw van een samenhangend erfgoedbeleid en stimuleren van samenwerking;
- realisatie van een effectieve werking en efficiëntere inzet van beschikbare middelen;
- ontwikkeling van een (nu ontbrekend) globaal beleid op het vlak van bewaarbibliotheek en verder definiëren van de rol van de Stadsbibliotheek op Vlaams niveau.

Visie

De Stadsbibliotheek Antwerpen is een bewaarbibliotheek, waarbij het zwaartepunt ligt op de collectie en de conservering. Zij onderscheidt zich mede daardoor van de openbare bibliotheek waar de hoofdplicht het onmiddellijk gebruik is. Bewaarbibliotheek verzamelen materialen die dragers zijn van menselijke kennis en verbeelding en die getuigen van het ideeëngoed op een gegeven tijd en plaats. Bewaarbibliotheek zijn de behouders van het verleden en hun taak bestaat erin dit erfgoed samen met de huidige productie door te geven aan de toekomstige gebruiker. Conservering en toegankelijkheid zijn daarbij geen tegengestelde begrippen, wel integendeel. Maximale toegankelijkheid gaat uit van het ideaal waarbij de gebruiker op elk ogenblik en op elke plaats toegang krijgt tot de informatie die hij zoekt. Dit veronderstelt ook dat de gezochte informatiebron in de collectie is opgenomen, ze niet is afgevoerd omdat er geen vraag naar was en ze niet onbruikbaar is geworden ten gevolge van onoordeelkundige behandeling.

In de toekomst dient de Stadsbibliotheek een bewaarbibliotheek te blijven op het gebied van de humane wetenschappen in ruime zin met aandacht voor de zwaartepunten in haar fonds en met respect voor haar collectieprofiel. Een goede ontsluiting en optimale toegankelijkheid zijn daarbij onontbeerlijk.

Missie

De Stadsbibliotheek verwerft, bewaart, beheert en ontsluit gedrukte en andere informatiedragers en stelt ze op een gecontroleerde wijze ter beschikking voor wetenschappelijk onderzoek. Zij doet dit voor de humane wetenschappen in het algemeen en volgende verzamelgebieden in het bijzonder : het oude boek, de Antverpiensia, de Nederlandstalige letterkunde, de literatuur- en cultuurgeschiedenis van het westen (vooral van de Nederlanden), en de Vlaamse Beweging.
(Vastgelegd in de Gemeenteraad dd.15.12.1980)

Strategische doelstellingen

- De Stadsbibliotheek wil zich duidelijk *positioneren* in het Vlaamse bibliotheeklandschap.
- De Stadsbibliotheek streeft in haar collectiedomein(en) een zo groot mogelijke *volledigheid* na.
- De Stadsbibliotheek bewaart en beheert haar collectie volgens de principes die vandaag gelden voor een *verantwoord conserveringsbeleid*.
- De Stadsbibliotheek streeft naar de breedst mogelijke *ontsluiting en toegankelijkheid en tracht door een goed uitgebouwde publiekswerking de aandacht voor het culturele erfgoed te activeren*.

1.3. Diensten en producten

- Bewaren en ontsluiten van boeken, tijdschriften en andere informatiedragers. Collectieprofiel: humane wetenschappen, met als bijzondere verzamelgebieden, oude drukken en boekgeschiedenis, Antwerpse drukken en werk van Antwerpse auteurs, Nederlandse letterkunde, literatuur-, kunst- en (cultuur)geschiedenis van Vlaanderen en Nederland, de geschiedenis van de exacte en toegepaste wetenschappen en alle theoretische en algemene literatuur die van belang is voor de bestudering van deze verzamelgebieden.
- Raadpleging in de leeszaal van vooral boeken en tijdschriften. Werken dienen te worden aangevraagd via een formulier aan de balie en worden vervolgens dadelijk opgehaald uit één van de magazijnen.
- Mogelijkheid tot bibliografische opzoeken:
  - via een aantal online catalogi : Bronco, Zebra, CCB, Antilope, STCV
  - via internet: Lisa, Lista, Bibliography of the history of art, Bibliografie van de Nederlandse taal- en literatuurwetenschap, Mediargus
  - naslagwerken in papieren vorm.
- Assistentie door het personeel: opzoeken, advies,...
- Interbibliothecair leenverkeer (nationaal - internationaal).
- Bruikleen (voor tentoonstellingen).
- Reprografie.
- Publiekswerking:
  - rondleidingen op aanvraag;
  - tentoonstellingen;
  - lezingen;
  - medewerking aan evenementen en manifestaties: Erfgoedweekend, Gedichtendag, Open Monumentendag,...
- Beheer en administratie "wettelijk depot"-nummer voor de stad Antwerpen.

2. PERSONEEL

2.1. Inleiding

Met ingang van 1 april 2004 ging het systeem van verschoven uren, op vrijwillige basis, in voege. Uren na 17u en tot 20u worden op weekdays niet langer beschouwd als overuren : ofwel komt men bij avonddiensten later op en werkt men 8u per dag, ofwel worden de teveel gewerkte uren op een later tijdstip gecompenseerd (een uur voor een uur). Voor extraprestaties op zaterdag en zondag blijft de overurenregeling geldig.

Roger Rennenberg werd op 14.02.2004 terug aangesteld als directeur maar kreeg op 09.03.2004 een nieuwe opdracht als bestuurscoördinator bij cultuur, sport & recreatie/Huis voor de Amateurkunsten CS/HAK. An Renard nam terug over.

Guido Beeckmans en Alexander Van Vlerken gingen met pensioen.

Ria Belmans en Marianne Van Thielen verlieten de Stadsbibliotheek na het beëindigen van hun contract in het kader van het Luchtbalproject. Leni Albertyn en Liesbeth Van Camp werden via de VZW Musea en Erfgoed Antwerpen tewerkgesteld om deze voormalige bibliotheek van nationale opvoeding verder te helpen verwerken.

De contracten van WEP+personeel Elke Meister, Alphonsine Nikuzwe, Zalmai Panjsheri, en art. 60-personeel, tewerkgesteld door OCMW, Rudi de Buyser en Steve Fieremans, verliepen. Alfred Franssen en Tatiana Galceva werden onder het statuut art. 60 tewerkgesteld voor behoud en beheer. Elke Meister werd als contractueel magazijnier opnieuw in dienst genomen.

Steven Stausens muteerde van BE/CS/CC/E naar SBI als lan-manager. Jerry Van Laer muteerde op zijn beurt van SBI naar CS/SD en ging daar de ploeg van Nic Soens versterken.

De voormalige huisbewaarder Alexander De Bruyn werd overgeplaatst naar CS/SR. Hij werd vervangen door Eva Van den Ende.

Herman Potters muteerde van de COB-Hoboken en verving Tine Spruyt in de leeszaal, die personeelszaken/secretariaat overnam van Guido Beeckmans. Marc Neys bemande tussen april en augustus 2004 het secretariaat. Johan Vermariën werkte 4/5^e vanaf 01.07.2004.

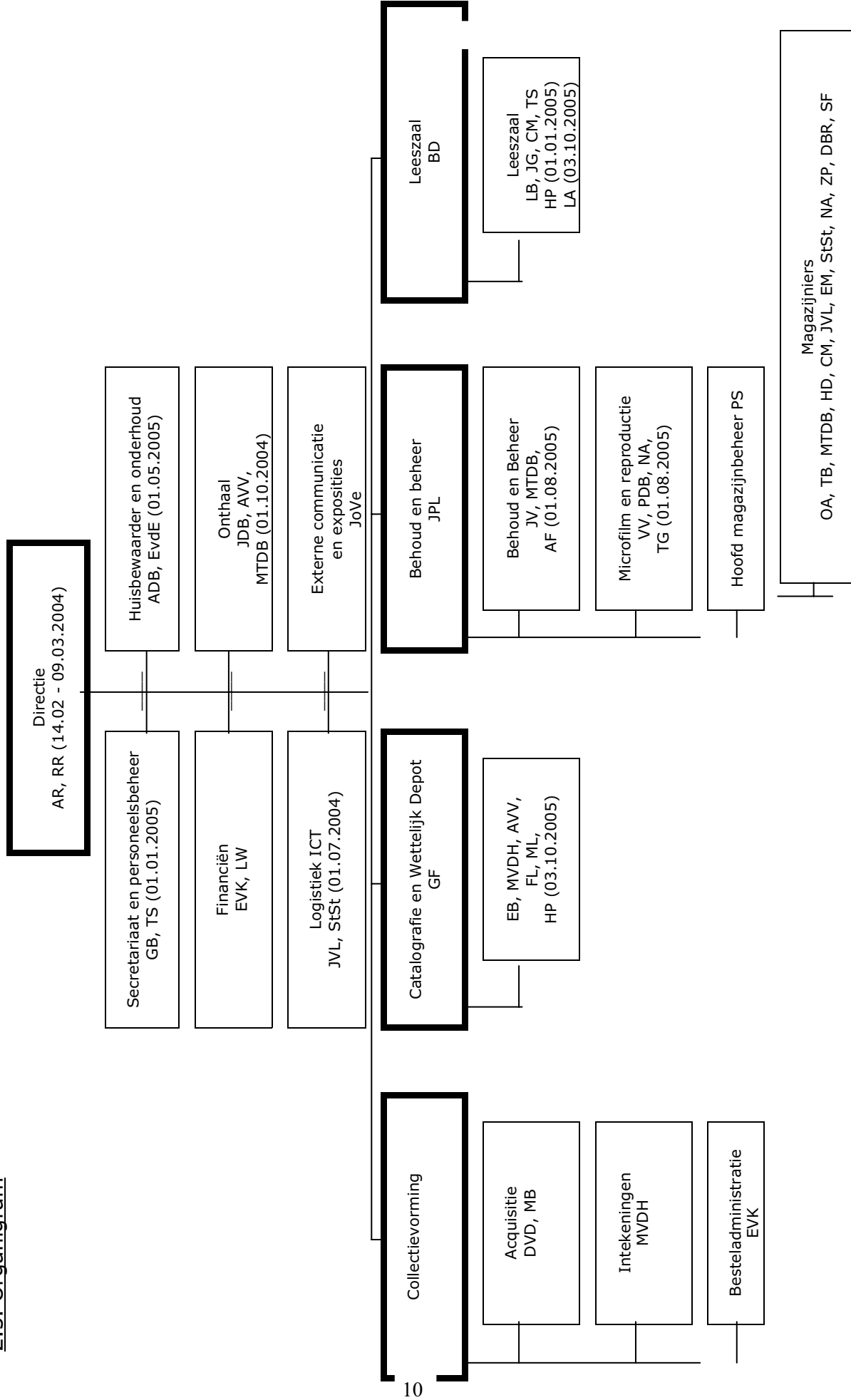
Mieke Lietaer nam volledige loopbaanonderbreking om te werken aan het project "Erfgoedbibliotheeken Vlaanderen, overlegplatform voor Bewaarbibliotheeken". Evelien Kayaert stond in voor de communicatie van dit project. Leni Albertyn kreeg het vervangingscontract van Mieke Lietaer en verving Herman Potters in de leeszaal die op zijn beurt Mieke ging vervangen op de afdeling catalografie.

Begin 2005 werd besloten om elektronisch te archiveren. De oude papieren klasseringen zouden worden afgesloten en worden vervangen door een volledig nieuw papieren en digitaal klasserment. De Stadsbibliotheek stelt zich hier op als pilootinstelling. Steven Stausens, Tine Spruyt en Lieve Wouters volgden de cursus "archiefbeheer en klasserment", gegeven door het Stadsarchief. Alle personeelsleden volgden de info-namiddag "e-mail archiveren SBI".

Door de personeelsvereniging Epicurus werden er weer jaarlijkse teambuildinguitstappen georganiseerd. 2004 bracht ons naar de Zeeuwse Bibliotheek in Middelburg met een

uitstap in Zeeland. In 2005 bezochten we het In Flanders Fields Museum in Ieper en ook de Poëziesomer van Watou werd een voltreffer.

2.3. Organigram

3. PROJECTEN

3.1 Erfgoedbibliotheeken Vlaanderen

"Erfgoedbibliotheeken Vlaanderen. Overlegplatform voor Bewaarbibliotheeken" is als project (dat door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd wordt binnen het Archiefdecreet) gestart op 1 april 2005. Het project werd ingediend door de Stadsbibliotheek (directeur An Renard) en wordt "gehost" door de interuniversitaire vakgroep Informatie- en Bibliotheekwetenschap binnen de UA (prof. dr. Pierre Delsaerd). "Erfgoedbibliotheeken Vlaanderen" is door de Vereniging voor Bibliotheek-, Archief-, en Documentatiewezen opgenomen als een intersectorale afdeling (cfr. de website van het overlegplatform op www.erfgoedbibliotheeken.be).

Het project is een rechtstreekse uitloper van de studie *Bewaar(de)bibliotheeken* van dr. Jeroen Walterus. De opdracht om het landschap van erfgoedbibliotheeken te onderzoeken, kwam er naar aanleiding van de vraag tot het instellen van een mandaat van "Vlaamse Erfgoedbibliotheek" voor de Antwerpse Stadsbibliotheek. De voornaamste conclusies waren dat de sector van bewaarbibliotheeken onoverzichtelijk en onzichtbaar is en dat er een heel groot onderling verschil is tussen de bewaarbibliotheeken. Het gevolg is dat deze bibliotheeken amper als een aparte sector erkend en herkend worden. De idee van een netwerk van bewaarbibliotheeken bleek een zinvol alternatief voor één centrale erfgoedbibliotheek.

Doelstellingen van het project zijn dan ook de zichtbaarheid van bewaarbibliotheeken in Vlaanderen vergroten, het stimuleren van het overleg tussen de erfgoedbibliotheeken en ijveren voor een structurele ondersteuning inzake erfgoedbibliotheeken. Deze missie krijgt gestalte in de werking. Door de aanmaak van een repertorium van bewaarcollecties in Vlaamse bibliotheken wil "Erfgoedbibliotheeken Vlaanderen" de sector in kaart brengen.

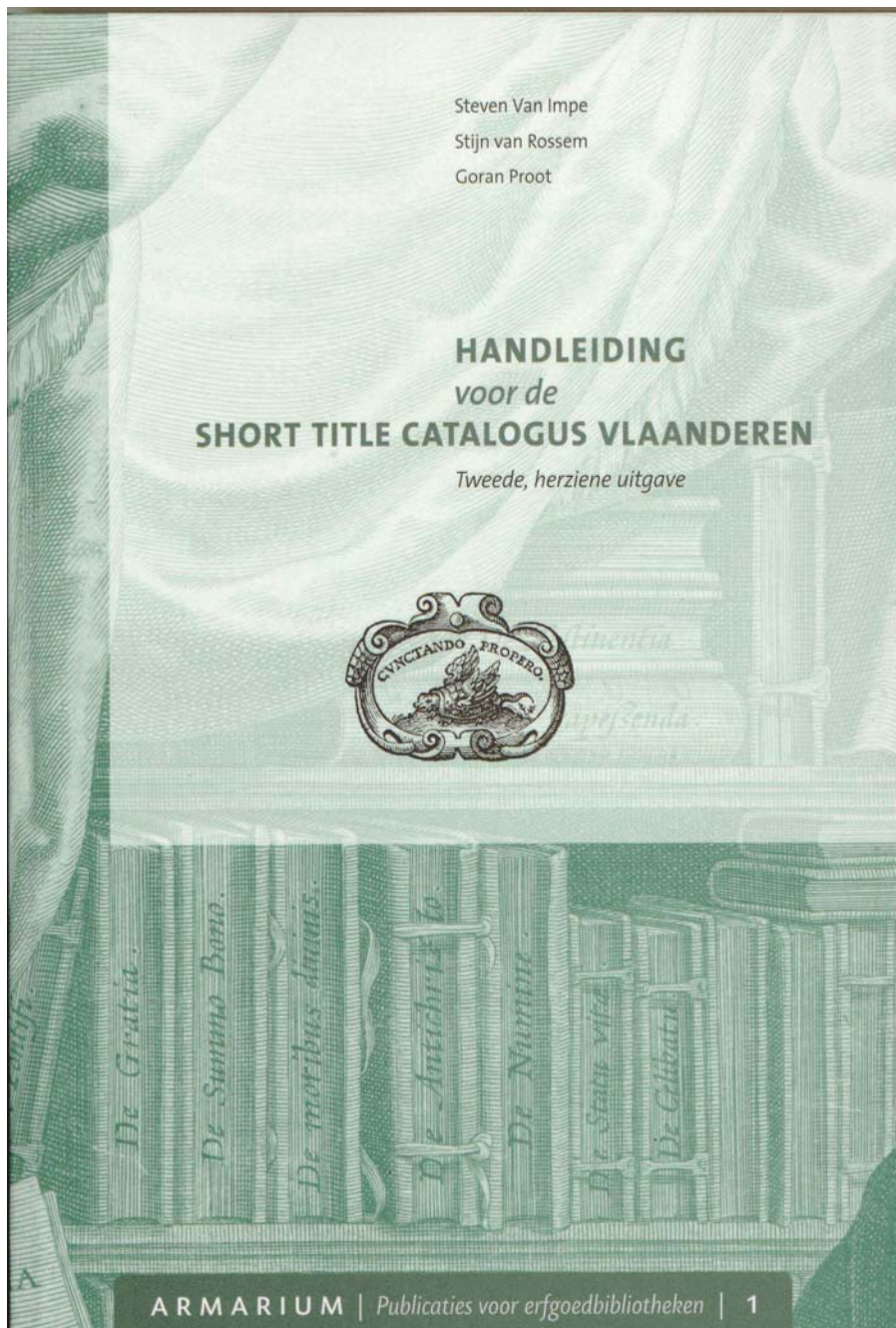

Dubbelkaart voor Cultuurmarkt Antwerpen 2005 © Erfgoedbibliotheeken Vlaanderen

In 2005 werkten twee projectmedewerkers aan dit project: Mieke Lietaer stond in voor de inhoudelijke werking en Evelien Kayaert stond in voor de communicatie. De initiatieven van "Erfgoedbibliotheeken Vlaanderen" zijn er vooral voor de professionelen uit de sector. Soms, bv. met de attractieve dubbelkaart voor de Cultuurmarkt Antwerpen,

waarmee het begrip 'gepubliceerd erfgoed in bibliotheken' aan de man wordt gebracht, richten zij zich tot een breder publiek.

In november 2005 werd een studienamiddag georganiseerd die de sector liet kennis maken met jonge initiatieven. In december 2005 verscheen een themanummer van *Bibliotheek- en Archiefgids* (het tijdschrift van de beroepsorganisatie VVBAD) waarin niet enkel de problematiek van de erfgoedbibliotheken en -collecties wordt behandeld maar tevens een overzicht van bestaande projecten wordt gegeven en voorstellen worden geformuleerd voor een toekomstig beleid. In samenwerking met het STCV-project verscheen de *Handleiding voor de Short Title Catalogus Vlaanderen* als eerste deel van een nieuwe reeks *Armarium. Publicaties voor erfgoedbibliotheken*.

Armarium. Publicaties voor erfgoedbibliotheken. Handleiding voor de Short Title Catalogus Vlaanderen

3.2. Project bibliotheek "Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur" (fase 2)

In 1994 verwierf de stad Antwerpen voor de Stadsbibliotheek de bibliotheekcollectie van het voormalige Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur. Het betrof een belangrijke, waardevolle en omvangrijke schenking van meer dan 250.000 banden (boeken en tijdschriften), het resultaat van een decennialange verwervingspolitiek sinds de 19de eeuw. In het contract staat o.m. gestipuleerd:

- *"De Stadsbibliotheek beheert voor de stad de collectie of het deel ervan dat in de verzameling wordt opgenomen..."* [Art. 1];
- *"De stad, voor de Stadsbibliotheek, verbindt zich ertoe binnen een redelijke termijn het deel van de collectie dat in de verzameling van de Stadsbibliotheek wordt opgenomen volledig te catalogiseren"* [Art. 3];
- *"De stad, voor de Stadsbibliotheek, verbindt zich ertoe de bewaarplaats te registreren van elk deel van de collectie dat niet in de verzameling van de Stadsbibliotheek wordt opgenomen..."* [Art. 3].

Deze omvangrijke schenking werd evenwel verkregen in complete wanorde, zonder bijhorende inventaris, en werd sindsdien noodgedwongen op twee lokaties buiten de Stadsbibliotheek opgeslagen – enerzijds in een depot op het Luchtbalcomplex en anderzijds in de kelder van het voormalige Filiaal 3, ondertussen omgevormd tot "Kunst&Bib" (Schijfstraat 105) – waar het jarenlang vrijwel onaan-geroerd bleef liggen.

Door de Stadsbibliotheek werd in de loop van maart 2002 een eerste aanvraag voor een projectsubsidie ingediend bij de Vlaamse Gemeenschap, die werd goedgekeurd. Bedoeling van de aangevraagde projectsubsidie was:

1° Een selectie te maken uit deze schenking op basis van de staat van het desbetreffende exemplaar en in functie van het collectieprofiel (wat komt in aanmerking) en de collectie (wat is reeds in bezit) van de Stadsbibliotheek.

2° Deze selectie te ontsluiten via de geautomatiseerde catalogus, en ter beschikking te stellen van het publiek, wat de positie van de Stadsbibliotheek als erfgoedbibliotheek bijkomend zou versterken.

3° Op termijn de niet-geselecteerde werken – die niet passen in het collectieprofiel van of die reeds in het bezit zijn van de Stadsbibliotheek – over te dragen aan andere bewaarbibliotheken gevestigd op het grondgebied van het Vlaamse gewest.

4° De vrijgekomen ruimte in te richten als museaal depot, op verzoek van de vzw Financieel beheer Promotie Stad Antwerpen (musea).

Eind oktober 2003 werd een nieuwe aanvraag voor een projectsubsidie ingediend met de bedoeling het project af te ronden. Ook deze tweede aanvraag werd goedgekeurd, Deze tweede fase liep van september 2004 t.e.m. september 2005, waarbij dezelfde methodiek werd gehanteerd als in fase 1.

Vanaf 6 september 2004 kwamen Leni Albertyn en Liesbeth van Camp in dienst. Liesbeth van Camp ging uit dienst op 30 juni 2005, het contract van Leni Albertyn liep af op 30 september 2005. Hun hoofdtaak was de precatalografie vanuit het depot (Luchtbal / Filiaal 3) waar de collectie is opgeslagen in afwachting van opname in het fonds van de Stadsbibliotheek. Een WEP+medewerker was in de periode september - november 2004 bezig met het verder rangschikken van de tijdschriften (net zoals in fase 1), die gedeeltelijk afkomstig waren uit de kelder van Filiaal 3. De tijdschriftencollectie nam uiteindelijk drie grote lokalen in beslag. De inventarisatie van deze tijdschriften gebeurde in de loop van maart t.e.m. juni 2005. Deze inventaris kwam er in functie van aanvulling en/of vervanging van de eigen Stadsbibliotheekcollectie, en in de tweede plaats i.f.v. het aanbod van de resterende tijdschriftencollectie aan andere bewaarbibliotheken.

Vanaf juli 2005 werd het actieterrein verlegd naar de kelder van Filiaal 3 om de er door de collectievormers geselecteerde boeken verder catalografisch te behandelen. Na afloop van de projectsubsidie gingen in de loop van oktober en november 2005 drie

medewerkers van de Stadsbibliotheek twee dagen per week ter plaatse de geselecteerde boeken catalogiseren.

Vanaf december 2005 verplaatsten de collectievormers het actieterrein opnieuw naar het Luchbalcomplex om er de gerangschikte tijdschriften te selecteren, die na controle meteen werden opgehaald. Bedoeling is om in de loop van het voorjaar 2006 diverse bewaarbibliotheken te contacteren om een keuze te maken uit de resterende tijdschriften- (Luchbal) en boekencollectie (Filiaal 3), waarna hopelijk de respectievelijke lokalen kunnen worden ontruimd en gerenoveerd en dit hoofdstuk eindelijk kan worden afgesloten.

3.3. "Presse-Papier": nationaal project voor de bewaring van Belgische kranten

Om werk te maken van een actief conserveringsbeleid gebaseerd op een meer *gestructureerde* samenwerking tussen de diverse – lokale en nationale – instellingen die krantenverzamelingen bijhouden, werd in mei 2003 onder impuls van de Koninklijke Bibliotheek (KB), de Stadsbibliotheek Antwerpen en het SOMA het "Nationaal project voor de bewaring van Belgische kranten" in het leven geroepen. Van de ons omringende landen is het Nederlandse "Metamorfoze"-project (sinds 1997) een inspiratiebron om het probleem van de bedreigde krantencollecties op landelijk niveau aan te pakken. De stuurgroep, waarin ook de Stadsbibliotheek vertegenwoordigd is, steunt haar aanpak op drie pijlers/fasen:

- 1) Het volledige bezit van Belgische kranten moet in eerste instantie worden geregistreerd. Op de KB worden alle gegevens gecentraliseerd en er wordt een databank ontworpen waarop alle Belgische krantenverzamelingen en hun vindplaats in België terug te vinden zijn.
- 2) Op basis van dit overzicht kan er worden bepaald welke documenten het dringendst toe zijn aan microverfilming. Dit werk zou in elk geval centraal worden gecoördineerd.
- 3) Tenslotte dient aandacht te worden besteed aan het oordeelkundig en verantwoord bewaren van zowel de originele kranten als de moederfilms.

Het project zit op dit ogenblik nog in de eerste fase: na drie rondes van gegevensverzameling hebben half mei 2005 ongeveer 90 instellingen hun gegevens ingestuurd, die momenteel nog worden ingevoerd in een door een medewerker van de KB ontwikkelde databank.

Los van het "Nationaal project voor de bewaring van Belgische kranten" werd door minister F. Moerman in de lente van 2004 een digitaliseringsprogramma van de collecties van de Federale Wetenschappelijke Instellingen (waartoe ook de KB en het SOMA behoren) gelanceerd. Een van de projecten binnen dat digitaliseringsproject heeft ook betrekking op kranten. In het kader van het nationaal project werd al heel wat voorbereidend werk verricht ten voordele van dat krantendigitaliseringsproject. In die zin is het ene project onlosmakelijk met het andere verbonden en lijkt verdere samenwerking tussen de medewerkers van beide projecten noodzakelijk.

Tot eind 2004 functioneerde het nationaal project zonder financiële steun. Pas in januari 2005 kon het voor het eerst rekenen op een bescheiden financiering. Hiermee kocht de KB een server aan, en kon een domeinnaam op het internet worden gereserveerd. Later kan een website worden ontwikkeld waarop onder andere de collectieve catalogus ter beschikking kan worden gesteld.

Tussendoor vervulde de Stadsbibliotheek en de KB hun microfilmcollecties van De Ro(o)de Vaan; de instellingen filmde uit eigen bezit datgene wat in de andere instelling

ontbrak. Een dergelijke bilaterale samenwerking staat los van het project, maar geeft aan dat een goede collectieve catalogus van de Belgische krantenverzamelingen deuren kan openen naar soortgelijke initiatieven.

De werkgroep organiseerde op vrijdag 25 november 2005 een studiedag in de KB, waarbij ook de tweetalige benaming "Presse-Papier" werd voorgesteld. Deze studiedag richtte zich tot de diverse lokale en nationale instellingen die krantenverzamelingen bewaren. De resultaten van de eerste inspanningen werden voorgesteld en er werd vooruitgeblikt naar de toekomst van het project.

Programma:

1. Verwelkoming door Patrick Lefèvre (algemeen directeur van de KB).
2. Bewegredenen, modaliteiten en objectieven, door An Renard (directeur Stadsbibliotheek).
3. Stand van zaken en perspectieven, door Marc d'Hoore (KB).
4. Het federale digitaliseringsproject van het culturele erfgoed: wat is de impact voor onze krantenverzamelingen?, door Dirk Luyten (SOMA).
5. Voorstelling databank "Collectieve catalogus van Belgische kranten", door Frédéric Dumont (KB).
6. Algemeen debat.

4. COLLECTIEVORMING EN ONTSLUITING

MONOGRAFIEEN	INTEKENINGEN (seriële publicaties)	
	PERIODIEKEN of TIJDSCHRIFTEN	VERVOLGWERKEN
= Eendelige publicaties = Beperkt meerdelige publicaties van kleine omvang	= Onbeperkt seriële publicaties - algemene tijdschriften - dagbladen (kranten) - jaarboeken, jaarverslagen - antiquariaats- en veulings-catalogi	= Beperkt meerdelige publicaties van grotere omvang - bepaalde bibliografieën - bepaalde naslagwerken
Opgenomen in BROCADE	Opgenomen in: - BROCADE - ANTILOPE	Opgenomen in BROCADE
Aanwinsten worden in Brocade ontvangen via de bestelmodule	Afleveringen worden in Brocade ontvangen via de abonnementenmodule	

4.1. Inleiding

4.1.1. Speciale aankopen

Het aanwinstenbeleid focust reeds decennialang op enkele specifieke collectiedomeinen waarvan de Nederlandse letterkunde, de geschiedenis en de cultuurgeschiedenis van Vlaanderen en de Antverpiensia de belangrijkste zijn. Deze politiek wordt onverminderd verder gezet.

In functie daarvan werden ook gerichte aankopen gerealiseerd bij enkele veilinghuizen. Zoals voorgaande jaren konden bij het Brusselse veilinghuis The Romantic Agony opnieuw enkele belangrijke werken worden aangekocht : op de veiling van 12 en 13 maart 2004 werd aangekocht; op de veiling van 11 en 12 juni 2004 werden 2 items aangekocht. Ook bij aankopen bij antiquariaten als Konrad Meuschel (Bad Honnef Am Rhein - Duitsland, 1 titel), Marc Van de Wiele (boekenveiling van 20 maart 2004, 5 titels), Jef Meert (Knokke, in totaal 193 titels), Fokas Holthuis (Den Haag - Nederland, 1 titel), Demian (Antwerpen, 1 titel), en De Slegte (Antwerpen, 7 titels) zaten bijzondere aanwinsten.

In 2005 werd bij het Brusselse veilinghuis The Romantic Agony op de veiling van 19 en 20 november 2004 (zes nummers, waarvan één nummer met tussenkomst van het Bestendig Dotatiefonds), de veiling van 17 en 18 juni 2005 (één nummer), en op de veiling van 18 en 19 november 2005 (vier nummers) aangekocht. Ook bij aankopen bij Hugo Tops (Merksem, drie titels), en bij antiquariaten als De Slegte (Antwerpen, collectie onder de toonbankliteratuur), Henri Godts (Brussel, twee titels), Fokas Holthuis (Den Haag - Nederland, 40 titels), Erik Tonen (Antwerpen), Demian (Antwerpen, twee titels), Jef Meert (Knokke, 456 titels) zaten interessante aanwinsten.

4.1.2. Samenwerking

In het kader van de samenwerking tussen **AMVC-Letterenhuis** en de Stadsbibliotheek werd in de loop van 2004 de verwerking van de schrijversbibliotheek van Maurice

Gilliams afgerond. In totaal werden 3.219 titels uit deze schrijversbibliotheek gecatalogiseerd. Voor het wetenschappelijk onderzoek is dergelijke inventaris van groot belang aangezien de schrijversbibliotheek in kwestie virtueel weer naar het AMVC-Letterenhuis kan, bij het schrijversarchief.

In het kader van de samenwerking tussen **AMVC-Letterenhuis** en de Stadsbibliotheek ontvangt de Stadsbibliotheek regelmatig individuele titels vanwege het AMVC-Letterenhuis om op te nemen in de bewaarcollectie.

Met **Heemkunde Vlaanderen vzw** – de koepelvereniging van de Vlaamse heemkundige kringen – werd in 2004 en 2005 uitvoering gegeven aan de in 2003 afgesloten overeenkomst met het oog op het deponeren van de tijdschriften van de aangesloten verenigingen en provinciale koepels in de Stadsbibliotheek.

De Stadsbibliotheek verzamelt immers al jaren zo volledig mogelijk publicaties die betrekking hebben op o.a. de lokale geschiedenis, heemkunde, genealogie, kunstproductie... in Vlaanderen. Anderzijds coördineert Heemkunde Vlaanderen vzw over heel Vlaanderen de werking van de heemkundige kringen en verzamelde in die functie de tijdschriften van de verschillende aangesloten heemkundige kringen. Er was evenwel één groot probleem: door gebrek aan personeel kon Heemkunde Vlaanderen vzw niet instaan voor het opvolgen, klasseren en ter beschikking stellen van deze publicaties. Vanuit historisch oogpunt is het nochtans van belang dat deze publicaties worden geïnventariseerd, zodat ze in het wetenschappelijk onderzoek kunnen worden betrokken. De gesprekken tussen beide instellingen resulteerden tenslotte in een samenwerkingsovereenkomst die door de Antwerpse gemeenteraad in zitting van 15 september 2003 werd goedgekeurd.

De administratie van Heemkunde Vlaanderen richtte in april 2004 een oproep tot de aangesloten kringen, met het verzoek om voortaan één exemplaar van alle periodieke uitgaven gratis te deponeren in de Stadsbibliotheek Antwerpen (o.m. via hun website en via "*Binnenkrant*", de nieuwsbrief van Heemkunde Vlaanderen). Tegelijk werd vanuit de Stadsbibliotheek een brief gestuurd naar 92 heemkundige verenigingen – aangesloten bij Heemkunde Vlaanderen en bij wie de Stadsbibliotheek tot dan een betalend abonnement had op één of meerdere periodieke publicaties – met de vraag om met ingang van 2004 geen factuur of betalingsherinnering meer te sturen, maar in tegendeel hun publicaties voortaan gratis te deponeren. Dankzij deze gezamenlijke actie kon de Stadsbibliotheek in de loop van 2004 al 51 nieuwe tijdschriften als gratis abonnement invoeren.

Daarnaast werden de heemkundige tijdschriftcollecties van zowel Heemkunde Vlaanderen als van de provinciale koepels van Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Limburg door de Stadsbibliotheek opgehaald (West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant hadden geen bewaarcollectie). Hieruit bleek dat de schenking van de overkoepelende verenigingen niet beperkt bleef tot de aangekondigde tijdschriftcollecties, maar dat er ook enkele honderden heemkundige boeken, catalogi, e.d. werden overgedragen.

In de loop van september 2004 tenslotte kwamen vertegenwoordigers van beide instellingen voor een eerste tussentijdse evaluatie bijeen. Omdat door de Stadsbibliotheek was vastgesteld dat er nog te weinig heemkundige kringen gevolg gaven aan de oproep, werd er door Heemkunde Vlaanderen een nieuwe herinneringsbrief verstuurd naar die verenigingen die tot dan in gebreke bleven.

In de loop van 2005 werd volop werk gemaakt van de inventarisatie van de opgehaalde heemkundige tijdschriftcollecties van zowel Heemkunde Vlaanderen als van de provinciale koepels van Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Limburg, m.a.w. er werd onderzocht wat er van dit tijdschriftenfonds nieuw, aanvullend of dubbel was. Deze inventarisatie werd in de loop van de herfst 2005 afgerond, waarna werk werd gemaakt van catalogisering en magazijnverwerking.

Dit verklaart het grote aantal nieuwe lopende tijdschriften voor de Stadsbibliotheek. In 2004 zijn 65 van de 135 nieuwe tijdschriften **heemkundige periodieken** (= 48 %). In 2005 gaat het om 42 van de 106 nieuwe tijdschriften (= 40 %). Eind 2005 maken de lopende *heemkundige tijdschriften* (252 titels) 13,18 % uit van het totale fonds aan lopende tijdschriften in de SBA (1.912 titels).

De provinciale koepels stelden ook de oudere tijdschriften van de diverse heemkundige kringen ter beschikking van de Stadsbibliotheek. In 2004 en 2005 werden op die manier oudere jaargangen van meer dan 800 tijdschrifttitels opgehaald en geïnventariseerd.

Uit de inventarisatie, die in de herfst van 2005 werd afgerond, werden 310 **nieuwe** titels weerhouden, plus 223 titels waarvan de verworven jaargangen een aanvulling zijn bij het bezit van de Stadsbibliotheek. Eind 2005 telt de Stadsbibliotheek ongeveer 400 titels van lopende en afgesloten heemkundige tijdschriften (al dan niet volledig bezit). De 310 nieuwe titels waarvan sprake hierboven zijn hier nog niet bij gerekend. Dit gebeurt na catalogisering en magazijnverwerking, waarna ze effectief ter beschikking kunnen worden gesteld voor het publiek.

Met het **Nationaal Centrum voor de Jeugdliteratuur vzw** (NCJ-Villa Kakelbont) werden in de loop van 2004 en 2005 de besprekingen verdergezet met het oog op het garanderen van een efficiënte bewaring van de Vlaamse jeugdliteratuur. De Stadsbibliotheek Antwerpen verzamelt immers al jaren zo volledig mogelijk de Nederlandstalige (jeugd)literatuur, en ontsluit die via de Anet-catalogus. Het NCJ verzamelt systematisch de kinder- en jeugdboeken van Vlaamse auteurs, illustratoren en vertalers sinds haar oprichting in 1976 en ontsluit deze literatuur eveneens via de Anet-catalogus. De parallelle opbouw van dezelfde collectie – zowel qua inhoud (Vlaamse jeugdliteratuur) als qua type (niet ontleenbaar, wel ter plaatse raadpleegbaar) – in dezelfde stad, en ontsloten via dezelfde on line catalogus is niet noodzakelijk en niet efficiënt.

Deze gesprekken resulteerden in een samenwerkingsovereenkomst, goedgekeurd door de gemeenteraad van Antwerpen op 18 oktober 2005 (gemeenteraadsbesluit 2459). Deze samenwerkingsovereenkomst werd evenwel nog niet ondertekend en uitgevoerd, omwille van plots escalerende, interne problemen in de vzw Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur. Die resulteerden in november 2005 in het ontslag van de directeur en anderzijds in de ontbinding en de in vereffening stelling van de vzw (beslissing van de algemene vergadering van 18 januari 2006). Gevolg van deze ontwikkeling is dat de subsidiegever, het Vlaams Fonds voor de Letteren, de opdracht van het NCJ met bijbehorende middelen nu heeft ondergebracht bij de vzw Stichting Lezen. Deze vereniging neemt naast de opdracht ook het personeel over. Verwacht wordt dat de voorliggende afspraken in de loop van 2006 kunnen resulteren in een definitieve samenwerkingsovereenkomst met de vzw Stichting Lezen

Er is geregeld overleg met de collega's van de **Centrale Openbare Bibliotheek** (COB). Dit resulteerde ook in 2004 in het periodisch overhevelen van publicaties en tijdschriften – naar aanleiding van de geplande verhuis van de COB naar het Permekegebouw – naar de Stadsbibliotheek. In de loop van 2004 werden 2.199 overgeheveld boeken gecatalogiseerd. Tevens neemt de Stadsbibliotheek maandelijks de kranten *La Libre Belgique* en *Le Soir* over van de Permekebibliotheek.

N.a.v. de in de loop van voorjaar 2006 voorziene verhuis naar het nieuwe gerechtsgebouw (vlinderpaleis) werden in 2005 met de bibliotheek van de **Orde van de Advocaten** gesprekken aangeknoopt om een waardevolle collectie oude drukken – bestaande uit 107 titels, voornamelijk juridische publicaties uit de 17de en de 18de eeuw – over te nemen. De Orde van de Advocaten beschikt immers niet over de middelen, noch technisch noch financieel, om deze collectie te bewaren of te restaureren. Bovendien is in

het nieuwe gerechtsgebouw onvoldoende ruimte voor deze collectie. Bedoeling is dat deze gesprekken resulteren in een schenkingsovereenkomst, die begin 2006 kan worden afgesloten.

Het **OCMW Antwerpen** beschikt naast een rijk archief en kunstcollectie ook over een bibliotheek. Bij de samensmelting in 1925 van de Commissies van de Burgerlijke Godshuizen en de Burelen van Weldadigheid – instellingen die in 1796 onder Frans bewind werden opgericht – tot Commissies van Openbare Onderstand (COO) werd het boekenbezit van beide instellingen samengevoegd tot één bibliotheek. Naast administratieve en juridische ondersteuning, hadden de werken ook een “stichtende” en opvoedkundige taak. Dit verklaart de aanwezigheid van literaire en algemeen vormende werken in de collectie. Onder het COO/OCMW werden de verzamelgebieden beperkt tot publicaties die gerelateerd zijn aan COO/OCMW, geschiedenis van de geneeskunde, kunstgeschiedenis (als ondersteuning voor de kunstcollectie), en geschiedenis van Antwerpen en omgeving.

In het kader van de gezondmaking van de OCMW-financiën besliste de Raad voor Maatschappelijk Welzijn in zitting van 28 oktober 2005 om het beheer van de bibliotheekcollectie over te dragen aan een publieke partner met eventuele overname van personeel. In het kader van het Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006-2007 – waarin de rol en de verantwoordelijkheid van de Stad, van het OCMW, van derden en die van Vlaanderen werd verfijnd – werd door het OCMW gevraagd om de OCMW-bibliotheek bij voorkeur te integreren in de Stadsbibliotheek, als stedelijke bewaarbibliotheek.

Het college keurde in zitting van 16 december 2005 deze vraag goed, bekrachtigd door de gemeenteraad in zitting van 23 januari 2006. De integratie van de OCMW-bibliotheek versterkt de positie van de Stadsbibliotheek als erfgoedbibliotheek voor Vlaanderen. Een groot deel van zowel de historische als de actuele collectie van de OCMW-bibliotheek sluit immers aan bij het verzamelgebied van de Stadsbibliotheek. Bedoeling is d.m.v. selectie de OCMW-bibliotheekwerken die passen in de collectiedomeinen van de Stadsbibliotheek te integreren in haar bewaarcollectie. Voor de werken die niet in aanmerking komen voor opname in de Stadsbibliotheek wordt door de OCMW-bibliotheekverantwoordelijke Ivo Op de Beeck getracht een aangepaste bestemming te vinden. Ivo Op de Beeck wordt samen met de collectie overgenomen en tewerkgesteld in de Stadsbibliotheek. Hij zal in eerste instantie instaan voor het wieden van de collectie en het herbestemmen van de niet weerhouden werken, het opzeggen van overbodige abonnementen en overeenkomsten, het voorbereiden van de verhuisoperatie, het doorvoeren van catalografische aanpassingen en aanvullingen van de collectie binnen de nieuwe plaatskenmerken van de Stadsbibliotheek,... Deze arbeidsintensieve taken worden geschat op zes maanden, ten koste van het OCMW. Daarna wordt hij ingeschakeld in de reguliere werking van de Stadsbibliotheek, en komt hij volledig ten laste van de stad Antwerpen.

De normale dienstverlening van de OCMW-bibliotheek zal bijgevolg vanaf 1 januari 2006 volledig worden stopgezet, om te starten met de uitvoering van deze beslissing. De collectievormers van de Stadsbibliotheek zullen dan meteen beginnen met de selectie van de voor de collectie van de Stadsbibliotheek relevante publicaties.

4.1.3. Giften

Ook in 2004 kon de Stadsbibliotheek weer rekenen op diverse milde schenkingen. Opvallende giften betroffen:

- Antwerpse Waterwerken;
- Domien de Gruyter;
- Legaat Marjetta De Clippeleir;
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, departement onderwijs (via het Rijksarchief Beveren).

De meest opvallende giften in 2005 waren:

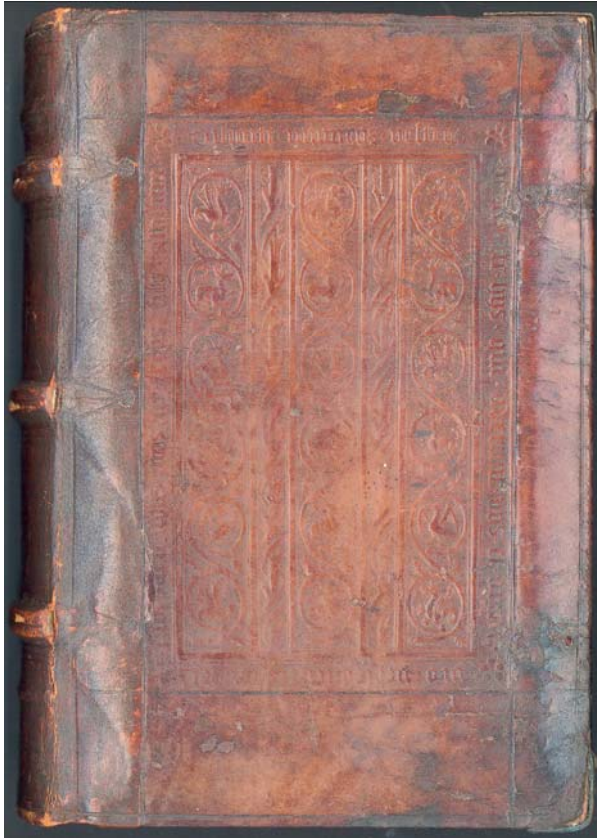
- Leonard Nolens en Christoffel Boudens : "*Een dichter in Antwerpen: drie gedichten*", een unicum opgemaakt n.a.v. de publicatie van "*Cahier W*" en geschonken n.a.v. de tentoonstelling "Zichtbaar zeldzaam".
- Martha De Wachter (Wachtebeke), weduwe van wijlen Marc Edo Tralbaut, kunstbiograaf : selectie uit zijn bibliotheekcollectie.
- An Renard (Brasschaat) : selectie uit de bibliotheekcollectie van wijlen haar vader Raf Renard
- Legaat Lodewijk Tengrootenhuysen : beperkte selectie uit de bibliotheekcollectie van wijlen Lodewijk Tengrootenhuysen.
- Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek (via NCJ/Villa Kakelbont) : collectie jeugdboeken.
- Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen : collectie kunstboeken (o.a. afkomstig van het Departement welzijn, volksgezondheid en cultuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap).
- Plantingenootschap (Antwerpen) : selectie uit de tentoonstelling "De Ongekroonde Jaren" (via Ludo Simons).
- Vlaams Centrum voor Volkscultuur (Brussel) : collectie m.b.t. volkskunde en volkscultuur (dubbels, ouder materiaal).

4.2. Opvallende aanwinsten

Volgende opvallende aanwinsten werden in de loop van 2004 en 2005 gerealiseerd:

4.2.1. Oude drukken

- "***Delineata poenitentia evangelici David. Psalm 50. Miserere mei Deus.***" Antwerpen, Gerard van Wolsschaten, 1629 (cat.nr. 670060 [C2-553 aa]). De Latijns-Spaanse editie van een geïllustreerd devotieel werk, verwant met de emblemata-literatuur, en gedrukt voor de Spaanse markt. De 26 illustraties zijn van Jan van Mechelen. Zeldzaam, want geen ander compleet exemplaar is gekend.
- *Aristoteles*: "***Probleumata Aristotelis, varias quaestiones cognosci admodum dignas & ad naturalem philosophiam potissimum spectantes, discutientia.***" Antwerpen, Symon Cocus, 1534. (cat.nr. 687942 [C2-554 ab]). Enig bekend exemplaar van deze Antwerpse postincunabel. Het boekje bevat een selectie medische hoofdstukken uit Aristoteles' *Problemata*, handelend over diverse aspecten van het menselijk lichaam (hoofd, borst, hart, maag), het seksuele leven (coïtus, zaad, menstruatie) en de zwangerschap.

Aurelius Augustinus: "Opuscularum secunda pars." © Stadsbibliotheek Antwerpen

- *Aurelius Augustinus: "Opuscularum secunda pars."* Parrhisiis, Andree Bocardi impensis Joannis Parvi, 1502 (cat.nr. 671175 [C2-563 b]).

Eerste editie van Augustinus' *Opuscula*, uitgegeven door Badius Ascensius. Gebonden in een 16de-eeuwse boekband uit Vlaanderen: voor- en achterplat vertonen een grote paneelstempel (150 x 100 mm), bestaande uit 3 kolommen waarin, onder elkaar, 6 dieren zijn afgebeeld die gevat zijn in ranken. In de literatuur is van deze paneelstempel enkel dit exemplaar bekend.

- *Fienus, Joannes: "De flatibus humanum corpus molestantibus commentarius novus ac singularis. In quo flatuum natura, causa & symptomata describuntur."* Heidelberg : In officina Sanctandreaana, 1592 (cat.nr. 669376 [C2-555 aa]).

Zeldzame herdruk (eerste editie: Antwerpen, 1582) van een verhandeling over de flatulentie-gassen in het menselijk lichaam. De auteur is de Antwerpse geneesheer J. Fienus (+1585).

- *Grebner, Paulus: "Carmen elegiacum de laude celeberrimae urbis Antverpiae ... Cui additum est caput LIII Esaiae ... carmine redditum."* Antverpiae, Ex officina AE. Diest, 1562 (cat.nr. 669621 [C2-565 d]).

Neolatijs lofdicht op de stad Antwerpen, geschreven door een Duitse humanist. Met 6 houtsneden geïllustreerd, waaronder één der vroegste afbeeldingen van de Antwerpse kathedraal. Zeer zeldzaam: het tweede gekende exemplaar, en het enige exemplaar in Belgische bibliotheken.

- *Van Aenghelen, Pieter: "Den Nederlandschen verstandigen hovenier, over de XII. maenden van het jaer ... vermeerdert met eenen ... medecyn-winkel ... door F.V.S.pbr"*. Gend : Uyt de drukkerij van de weduwe Steven en zoon, [ca. 1775] (cat.nr. 641508 [C2-565 c]).

Latere herziene editie van een klassiek en populair werkje over tuinbouw (over bomen, planten, kruiden en hun medische werking, over bijenteelt, over zonnepijlers, over

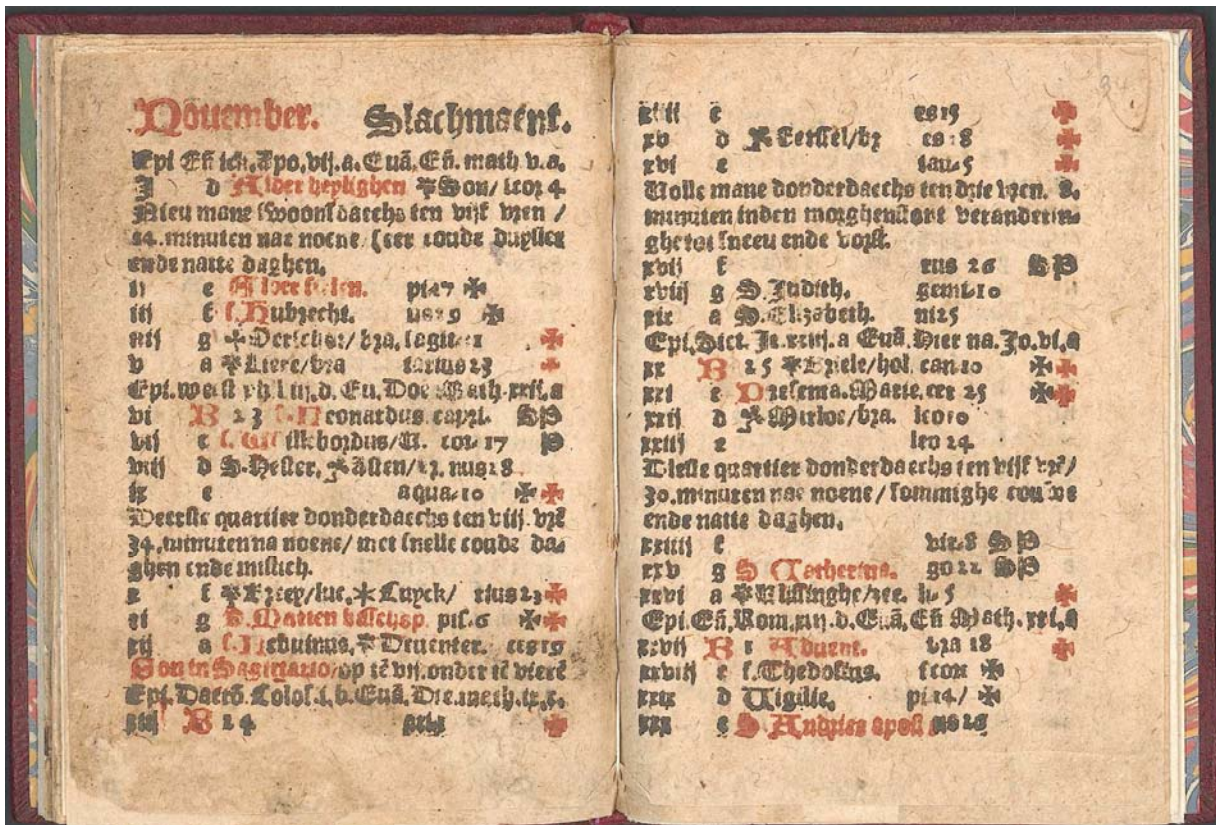

hoveniersgereedschap, enz. De auteur van de "Medecyn-winkel" is de gekende Antwerpse wetenschapper-architect Franciscus van Sterbeek.

- *Thomas van Aquino*: "**Opera omnia. Ad fidem vetustissimorum codicum manuscriptorum et editorum emendata, aucta, et cum exemplari Romano collata**". Antverpiae, apud Ioannem Keerbergium, 1612 (cat.nr. 682710 [C2-547 a]). Zeer mooie, zeldzame set (12 volumes) van een monumentale editie, gedrukt in Duitsland (Mainz, Balthasar Lipp) voor een Antwerpse uitgever. De rood-marokijnen foliobanden zijn gestempeld in goud met het wapenschild van Jean Plantavit de la Pause, bisschop van Lodève (+ 1651).

- *Van Berchem, Walraven*: "**Almanach ende prognosticatie vanden jaere Ons Heeren Jesu Christi M.D.LXXV**". Thantwerpen, Jan van Ghelen, 1575 (cat.nr. 669374 [C2-554 ab]). Enig bekend exemplaar van de almanak door de Antwerpse dokter Walraven van Berchem, "woonende inde Kerckhofstrate". Weerom veelvuldige informatie, en zeldzaam omwille van het efemeer drukwerk.

- *Van Moerbeke, Peeter*: "**Almanach ende prognosticatie vanden jare Ons Heeren M, CCCCC, ende, XLIX**". Thantwen, Henrick Peetersen van Middelburch, [1548] (cat.nr. 667800 [C2-626 g]). Enig bekend exemplaar van een vroege Antwerpse almanak door "meester Peeter van Moerbeke, doctoor inder medicinen, woonende tot Hantwerpen inde Kipdorp strate". Bevat, zoals gebruikelijk, zowel tijdrekenkundige als medische, godsdienstige en praktische informatie.

Van Berchem, Walraven: "**Almanach ende prognosticatie vanden jaere Ons Heeren Jesu Christi M.D.LXXV**" © Stadsbibliotheek Antwerpen

- *Van Vlaanderen, Jan*: "**Almanach voor het jaer Ons Heere ... 1790**". Antwerpen, Franciscus Ignatius Vinck, [1789] (cat.nr. 670048 [C2-626 f]). Uiterst zeldzaam (uniek?) exemplaar van deze almanak.

- *Vives, Joannes Ludovicus*: **"De disciplinis libri XX..."**. Antverpiae, Michael Hillenius, 1531 (cat.nr. 687953 [C2-568 e]).

Zeldzame eerste editie (postincunabel) van één der grote filosofische werken van de humanist Jean Vivès. Defect exemplaar: fol. 1-160 (van 240) ontbreken in hoofdstuk 3.

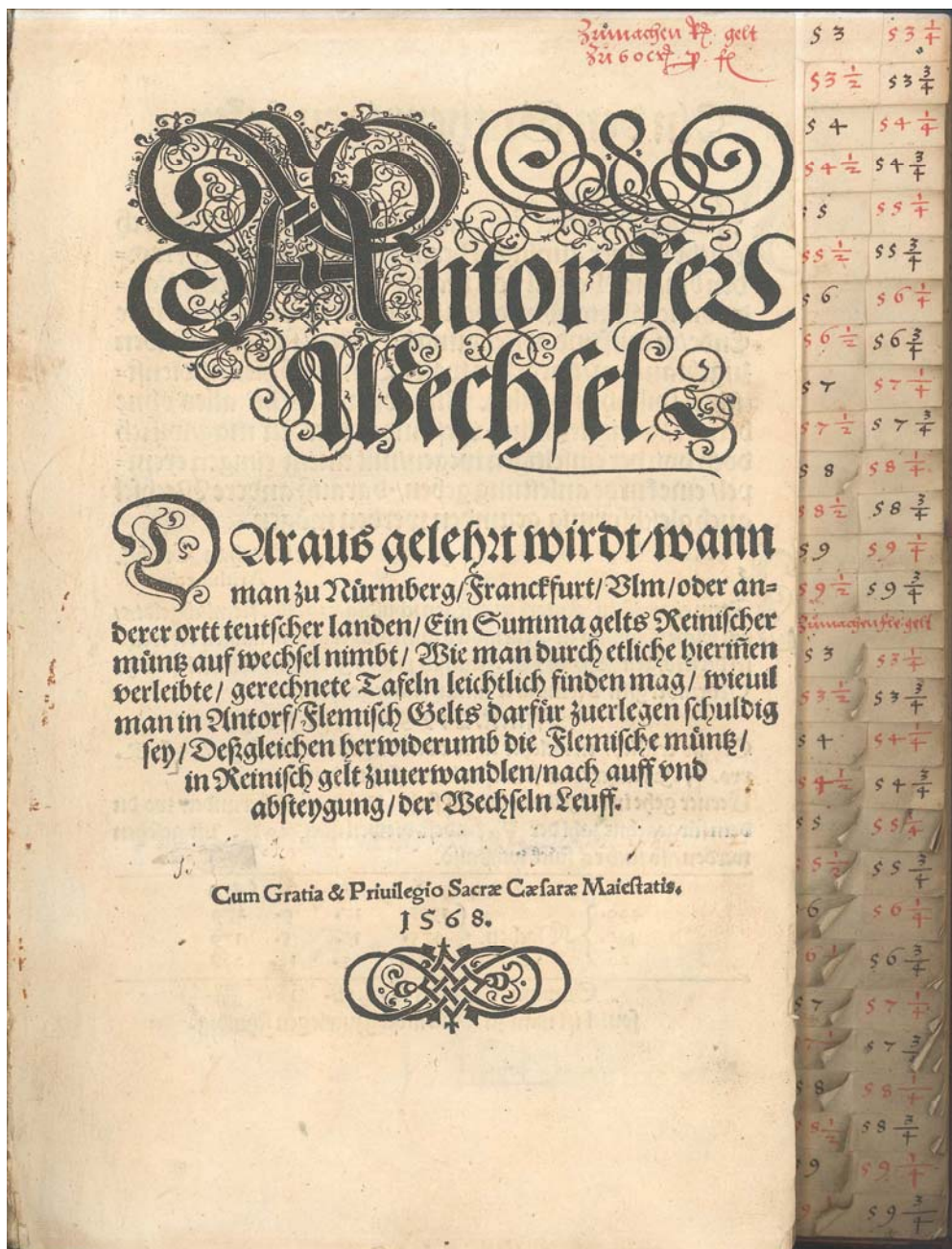
- **"Almanach quinque planetar[um] captisq[ue] draconis pro triginta duobus annis"**. Antwerpen, Adriaen van Liesvelt?, [1502] (cat.nr. 682038 [C2-563 b]).

Uniek exemplaar van een zeer vroege astrologische almanak met tafels voor de jaren 1503 tot 1534. Antwerpen was lange tijd het belangrijkste productiecentrum van almanakken. Die hadden een belangrijke tijdrekenkundige maar ook medische en astrologische functie.

- **"Antorffer Wechsel, daraus gelehrt wirdt, wann man zu Nürnberg, Franckfurt, Ulm ... ein Summa Gelts Reinischer Müntz auf Wechsel nimht"**. Nuremberg, Stephan Brechtel, 1568 (cat.nr. 686170 [C2-568 e]).

Het boek bevat tafels met de gangbare wisselkoersen, midden 16de eeuw te Antwerpen samengesteld. Als handboek voor kooplieden vereenvoudigt het de omzettingen tussen de verschillende munteenheden in Vlaanderen en het Rijnland. Zeer zeldzaam: slechts 2 andere exemplaren gekend, nl. Dresden-SLUB en Wolfenbüttel-HAB.

"Antorffers Wechsel, daraus gelehrt wirdt, wann man zu Nürnberg, Franckfurt, Ulm ... ein Summa Gelts Rheinischer Müntz auf Wechsel nimht" © Stadsbibliotheek Antwerpen

- "Copie de par Lempereur". Antwerpen, [Jacob van Liesvelt voor] Marc Martin (te Brussel), 1540 (cat.nr. 682040 [C2-563 b]).

Erg zeldzame Brusselse postincunabel - gedrukt te Antwerpen - met keizer Karels decreet (20 september 1540) tegen "heretiques ou anabaptistes".

- "Hier beghint tleven van laudaten der weerdiger vrouwen die tot menigher stede helpt thuyshouwen". Antwerpen, Jan (II) van Ghelen, [c.1550] (Cat.nr. 680414 [C2-553 aa]).

Enig exemplaar van een onbekende Antwerpse editie. Het betreft een Nederlandstalig satirisch gedicht over vrouwen in 168 rijmverzen. De tekst werd later opgenomen in "Veelderhande geneuchlijcke dichten".

- **"Klaegende-dicht over het onverwacht en schrickelijk verbranden totten gronde, van den overschoonene en vermaerden Tempel Godts van het huys der Professien van de Societeyt Jesu binnen Antwerpen ... als mede ... het onerstelbaer verlies van de ... schilderyen ... van den Phoenix onser Nederlandsche Schilders P.P. Rubbens"**. Antwerpen, J.P. Robeyns, 1718. – Twee werken in één volume (cat.nr. 688973 [C2-522 e]).

Op 18 juli 1718 brandde de Antwerpse jezuïetenkerk Carolus Borromeus (voorheen Sint-Ignatiuskerk) uit. Hierbij gingen 40 plafondschilderingen van P.P. Rubens verloren. De aankoop betreft een klaaglied hierover en is een convoluut met twee grotendeels gelijke maar in details afwijkende edities.

- **"Coustumes & usaiges de la ville, taille, banlieuwe & escheuinaige de Lille"**. Antwerpen, Martin Lempereur (de Keyser) voor Michiel Willem (te Lille), 1533 (cat.nr. 682041 [C2-563 b]).

Uiterst zeldzame Antwerpse editie (postincunabel) van de lokale Rijselse wetgeving, gepubliceerd voor een boekverkoper aldaar.

- *Philips Jacobsz., Caspar*: **"Handleiding in de spiegel-perspectiva ... ten nutte van konst-oeffenaaren"**. Amsterdam, Willem Holtrop, 1780 (cat.nr. 686672 [C2-555 aa]).

Omstandige studie, met 19 uitklapbare gravures, van het spiegelperspectief in de kunst met uitbreiding van de perspectiefleer door de auteur.

- *Philips Jacobsz., Caspar*: **"Handleiding om in de kunst-tafereelen ... als ook de perspectivische regelen in het teekenen of schilderen van toneelen door eene gemakkelijcke berekening te vinden"**. Amsterdam, Jan Ten Brink, 1788 (cat.nr. 686667 [C2-555 aa]).

Praktische toepassingen aan de hand van case-studies, voor de toepassing van de perspectiefleer in de kunst. Met 4 buitentekstgravures.

- *Rabus, Pieter*: **"Griekse, Latijnse en Neêrduitse vermakelykheden der taalkunde"**. Rotterdam, Pieter vander Slaart, 1692 (cat.nr. 685309 [C3-633 d]).

- *Titelmannus, Franciscus*: - **"De schat des christen gheloofs: wt de Heylige Schriftuer in alle de principale mysterien"**. Antwerpen, Hieronymus Verdussen, 1629 (cat.nr. 688966 [C2-555 aa]).

Zeldzame derde editie van een werk door de Leuvense theoloog Frans Titelmans (1502-1537) over de voornaamste geloofspunten van de katholieke godsdienst en is geïllustreerd met 35 houtsneden.

- *Vanden Sterre, Joannes Chrysostomys*: **"Natales sanctorum candidissimi ordinis Praemonstratensis"**. Antwerpen, Gerard van Wolsschaten, 1625 (cat.nr. 683836 [C2-555 aa]).

Beknopt overzicht van een honderdtal praemonstratenzer-heiligen, bijeengebracht door Dionysius Mudzaert, en uitgegeven door Vanden Sterre. Zeldzaam.

4.2.2. Moderne uitgaven

In 2004:

- *Claus, Hugo*: **"Echolalia"**. Knokke : Meert, 2003 (cat.nr. 672382 [C2-568 d]).

Genummerd en gesigneerd exemplaar (nr. 47/50) met zeven gedichten en acht etsen van Hugo Claus, gedrukt op de handpers van kunst drukatelier "De Zachte Klaarte" te Sint-Amandsberg bij Gent.

- *Claus, Hugo en Alechinsky, Pierre (ill): "Flagrant"*. Antwerpen : Ergo, 2004 (cat.nr. 678746 [C2-568 d]).
Genummerd (nr. 31/75) en gesigneerd exemplaar, met handtekening van de auteur.
- *Claus, Hugo en Vanriet, Jan (ill.): "Flagrant"*. Antwerpen : Revolver, 2004 (cat.nr. 678748 [S2-1055 e]).
Genummerd (nr. 3/75) en gesigneerd exemplaar.
- *Claus, Hugo: "In geval van nood"*. Amsterdam : Bezige Bij, 2004 (cat.nr. 678745 [C2-563 b]).
Genummerd (nr. 7/37) en gesigneerd exemplaar, in leder gebonden, met een gedicht in handschrift van de auteur.
- *Gezelle, Guido: "Het pelgrimsboekske van Sint-Louis bij Deerlijk, dat is het leven van Sint Benedictus, patriarch van de benedictijnen"*. Kortrijk, Vanderghinste, 1874 (cat.nr. 669039 [C2-554 ab]).
Zeldzame eerste druk, genaaid in oorspronkelijk uitgeverskaftje.
- *Hellens, Franz en Delvaux, Paul (ill.): "Miroirs conjugués"*. S.l. : Écrivains réunis, 1950 (cat.nr. 673967 [C2-555 aa]).
Genummerd exemplaar (nr. H.C.) met vooraan opdracht van F. Hellens aan de dichter Géo Norge, originele lithografie van P. Delvaux, en – achteraan ingekleefd – een originele brief van F. Hellens aan G. Norge.

Lanoye, Tom: **"Mamma Medea"** © Stadsbibliotheek Antwerpen

- *Lanoye, Tom: "Mamma Medea"*. Amsterdam : Prometheus, 2001 (cat.nr. 666418 [S2-1055 e]).
Genummerd (nr. 8/30) en gesigneerd exemplaar, originele band in kartonnen foudraal.
- *Lanoye, Tom: "Spek en bonen"*. Amsterdam : Prometheus, 1994 (cat.nr. 665325 [S2-1055 e]).
Genummerd (nr. 7/25) en gesigneerd luxe-exemplaar, door handboekbinderij De Pers te Antwerpen gevat in een videodoos.

- *Lanoye, Tom*: "**Woorden met vleugels: toespraken**". "**Tekst en uitleg: columns**". Amsterdam : Prometheus, 2001 (cat.nr. 666417 [C2-563 b]).
Genummerd (nr. 12/40) en gesigneerd exemplaar, originele band met omslag.

- *Pernath, Hugues C.*: "**Als een verdwaald personage**". Knokke : Meert, 2004 (cat.nr. 676933 [C2-568 d]).
Genummerd exemplaar (nr. 5/25) met zeven originele foto's van de dichter Hugues Pernath, gefotografeerd door Raoul van den Boom, de fotograaf van het roerige kunstenaarswereldje in de zestiger jaren.

- *Persoon, Willem* e.a.: "**Leven en dood: suite van 10 gedichten en grafische prenten**". Antwerpen : Kunstkring 't Getij, 1978 (cat.nr. 673978 [C2-628 f]).
Genummerd luxe-exemplaar (nr. 37/155), uitgegeven n.a.v. het 40-jarig bestaan van de kunstkring.

- *Weerds, John en Ysbrandt (ill.)*: "**Zeehond**". Antwerpen, Demian, 2003 (cat.nr. 664841 [S2-1055 h]).
Genummerd (nr. II/VII) en door Ysbrandt gesigneerd exemplaar.

In 2005:

- "**Gandalf**", nummers 21 t.e.m. 58 (cat.nr. 692754 [C2-520 e]).
Tijdschrift dat sterk de geest en de atmosfeer van de sixties weergeeft. Begonnen als een provocerend en undergroundmagazine, nam het al snel de clichés van de populaire pers over en parodieerde die naar hartelust : een permanente parodie op het sexblad van het type "Playboy", een parodie op de sensatiepers, en een parodie op het ernstige cultureel-literaire magazine van het type "Avenue". Door hardnekkige boycot van distributeurs en boekhandelaars en door talloze inbeslagnames (vooral in België) bereikte het blad nooit de oplage en de weerklank die het verdiende. Niet enkel als tijdsdocument, maar ook als literair en artistiek werkstuk van belang aangezien de medewerkerslijst namen als L.-P. Boon, W.F. Hermans, R. Campert, G. Greer, J. Blokker, J. Deelder e.d. bevat.

- "**Print as fiction**". Antwerpen : Vandaele, 1998 (cat.nr. 687430 [S2-1058 c]).
Losbladige uitgave in een transparante omslag, met tien bijdragen van kunstenaars, alle bladen recto integraal in zeefdruk uitgevoerd in een oplage van 300 exemplaren. Teksten van Philippe Vandenberg, Werner Mannaers en Martin Maloney. Ontwerpen en tekeningen van o.a. Guillaume Bijl, Luc Tuymans,...

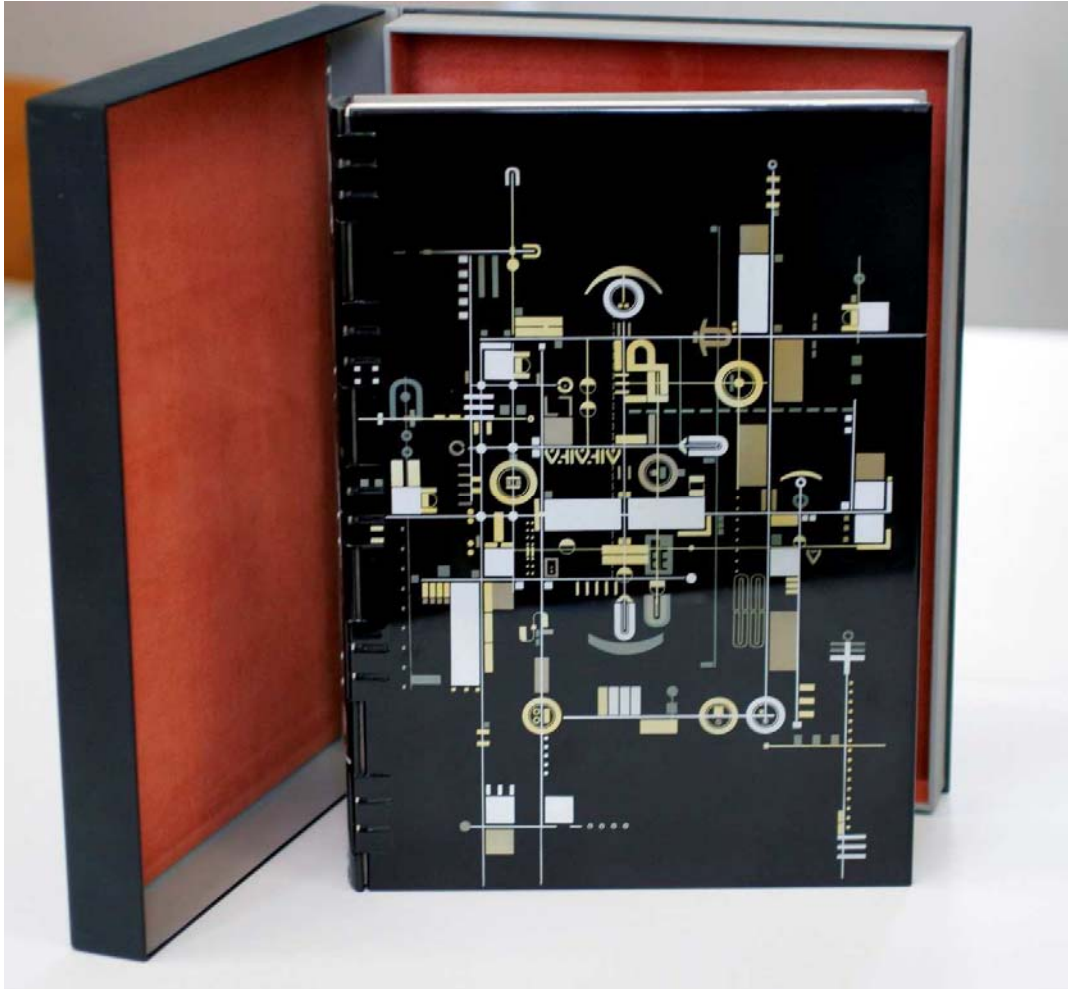
- *Barnard, Benno*: "**O sapiens**". Etsen van Guy Leclercq. Gent : Octave de Achtste, 2005 (cat.nr. 690515 [S2-1058 b]).
Bibliotheek uitgave met vijf gedichten van Benno Barnard en met een suite van vijf door Guy Leclercq gesigneerde en genummerde of geletterde kopetsen. Uitgegeven in opdracht van Octave de Achtste, en gedrukt door Kunstatelier De Zachte Klaarte. Boekbindwerk verzorgd door Greet Hemelsoet-Ergo. Door auteur en kunstenaar genummerd (nr. 9/36) of geletterd en gesigneerd exemplaar.

- *Boutens, P.C.*: "**Verzamelde sonnetten**". Brugge, Verbeke, 1907 (cat.nr. 691061 [C2-563 b]).
Gedrukt door de Brugse artisanale drukker Eduard Verbeke, onder supervisie van de dichter die zich maniaak met vormgeving, typografie en druk inliet. Oplage: 60 exemplaren.

- *Brouwers, Jeroen*: "**Warme herfst**". Ets van Tom Liekens. Antwerpen, Demian, 2005 (cat.nr. 690512 [S2-1055 e]).
Genummerd (nr. 38/200) en door auteur en kunstenaar gesigneerd exemplaar.

- *Claus, Hugo*: "**Ontmoeting met Hans Andreus**". Amstelveen : Amo, 1991 (cat.nr. 686182 [C2-ds 25]). Genummerd (nr. 1/35) en gesigneerd exemplaar.

- *Cremer, Jan*: "**Ik Jan Cremer**". Amsterdam, Bezige Bij, 2000 (cat.nr. 686187 [C2-570 b]).
Jubileumeditie met boek (50ste druk), cd ("*Het lied van de ram*" : Jan Cremer leest voor en wordt geïnterviewd), en originele, genummerde zeefdruk (nr. 29/250).

- *De Créé, Marleen*: "**Sibylla**". Geïllustreerd door Peeters, Goedele. S.I., Peeters, 2005 (cat.nr. 683829 [C2-508 d]).
Bibliofiele uitgave. Genummerd exemplaar (nr. 9/10).

- *De Koninck, Jaak*: "**25 x 25 Polzer**". Antwerpen, Paul Ilegems en Jef Meert, 1999 (cat.nr. 687422 [S2-1055 h]).
Literair object, zijnde 25 "bankbriefjes" ter waarde van elk 25 "Polzer", ontworpen door Jaak De Koninck, en voorzien van een watermerk. Op de bankbriefjes worden elementen uit het werk van Drs. P. uitgebeeld. De bankbriefjes zitten samen met een titelvignet, zijnde een bandje getiteld "Banque Financière", het geheel zit in een doosje met colofonblad. Genummerd exemplaar (nr. 5/50).

- *Gezelle, Guido*: "**Le tombeau de Gezelle**". Vertaling Michel Seuphor, ingebonden door Edgard Claes. Brussel, De Blauwe Reiger, 1999 (cat.nr. 683940 [C2-548 a]).
Bibliofiele uitgave, gepubliceerd nav de 100ste verjaardag van Gezelle's dood, met 3 gedichten in het Frans vertaald door Michel Seuphor, en door hem ook geïllustreerd met 5 buitentekstplaten. De uitzonderlijke boekband is van de hand van Edgard Claes. Deze Vlaamse kruisheer is intussen internationaal gerenommeerd door zijn experimentele boekbanden in nieuwe materialen. Zijn werk werd tentoongesteld in Brussel (Wittockiana), Parijs (Blazot) en Duitsland.

Gezelle, Guido: "**Le tombeau de Gezelle**" © Stadsbibliotheek Antwerpen

- *Jooris, Roland*: "**De dwang van het vlak**". Koperetsen van Dan Van Severen. Roborst : Octave de Achtste, 2005 (cat.nr. 691394 [S2-1073 c]).

Bibliothele uitgave in opdracht van Octave de Achtste uitgegeven en gedrukt door Kunststelier De Zachte Klaarte. Boekbindwerk verzorgd door Henri Hemelsoet en Greet Ergo. Bevat vijf gesignde gedichten van Roland Jooris en een suite van drie door Dan Van Severen gesignde en genummerde koperetsen (nr. 13/48).

- *Komrij, Gerrit*: "**Fata morgana**". Geillustreerd door Hugo Claus. Gent, Ergo Pers, 2005 (cat.nr. 682791 [C2-522 e]).

Bibliothele uitgave met handgeschreven gedicht van Gerrit Komrij en met originele tekening van Hugo Claus. Genummerd exemplaar (nr. 16/54).

- *Lambin [J.J.]* : - "**Dichtstukjes: De kleinmoedigheid ; Het rijk der vrouwen ; De vriend : dichtstukjes**". Ieper, Van Annoy-Vandevyver, [1821] (cat.nr. 688970 [C2-Doos 25]).

Enkele (zeldzame) dichtwerkjes van de Ieperse archivaris J.J. Lambin (1765-1841).

Lanoye, Tom: "**Boze tongen**" © Stadsbibliotheek Antwerpen

- Lanoye, Tom: "**Boze tongen**" Amsterdam, Prometheus, 2002 (cat.nr. 690850 [S2-1055 d]).

Bibliothele uitgave, gebonden door Handboekbinderij De Pers (Antwerpen), Genummerd (nr. 13/40) en gesigneerd exemplaar.

- Lanoye, Tom: "**Overkant : moderne verzen uit de Grote Oorlog**". Amsterdam, Prometheus, 2004 (cat.nr. 682790 [C2-5223 f]).

Bibliothele uitgave, gebonden door Handboekbinderij De Pers (Antwerpen), en met losse prent van Nicolas Marichal. Genummerd exemplaar (nr. 8/35).

- Lanoye, Tom: "**Stadsgedichten**". Antwerpen, Manteau, 2005 (cat.nr. 690510 [S2-1055 d]).

Bibliothele uitgave gebonden door Handboekbinderij De Pers (Antwerpen), met gebruikmaking van stukken uit de originele banier waarop de Boerentoren zijn liefde verklaarde aan de kathedraal. Genummerd (nr. 6/40) en gesigneerd exemplaar.

- *Malfait, Hilde*: "**De zee . Berusting**". Etsen van Hubert Malfait. S.l., s.n., [ca. 1952] (cat.nr. 691062 [C2-627 b]).

Twee losse gedichten van Hilde Malfait en twee gekleurde etsen van Hubert Malfait. Genummerd (19/45) en gesigneerd exemplaar.

- *Mortier, Erwin*: "**Uit één vinger valt men niet**". Foto's van Lieve Blancquaert. Amsterdam, Bezige Bij, 2005 (cat.nr. 690502 [C2-555 aa]).

Bibliofiele uitgave, met de hand gebonden in een kalfsleren band en gestoken in een huizeke met handgemarmerd papier van Karli Frigge. De oplage is doorschoten met losse relikwieën die auteur en fotografe hebben ingevoegd. Met print van één van de foto's uit het originele boek en een gedicht in handschrift. Editie verzorgd door Mooi Boeken / Pau Groenendijk. Genummerd exemplaar (nr. 8/50).

- *Nolens, Leonard en Boudens, Christoffel*: "**Een dichter in Antwerpen : drie gedichten**". Antwerpen, ABC, 2004 (cat.nr. 681667 [C2-627 e])

Unicum, opgemaakt n.a.v. "*Cahier W*", en geschonken n.a.v. de tentoonstelling "*Zichtbaar zeldzaam*".

- *Nooteboom, Cees*: "**De slapende goden = Les dieux dormants = Sueños y otras mentiras**". Lithografieën van Jürgen Partenheimer. Gent, Ergo, 2005 (cat.nr. 688121 [C2-569 e]).

Het betreft de uitgave met Franse vertaling door Jan H. Mysjkin (andere helft van de uitgave is met Duitse vertaling van Ard Posthuma), met twee lithografieën van Jürgen Partenheimer. Genummerd (nr. 23/48) en door dichter en kunstenaar gesigneerd exemplaar.

- *Persoon, Willem*: "**Vuurwerkmaker : de heidense gedichten**". Prenten van Veerle Rooms. Berchem, Studio-Artist-Printmaker, 2005 (cat.nr. 686185 [C2-568 d]).

Bibliofiele uitgave van de dichtbundel "*Vuurwerkmaker*". Koffer met handschrift en twee originele grafische prenten van Veerle Rooms. Genummerd (nr. 18/25) en gesigneerd exemplaar.

- *Restany, Pierre*: "**Symbiosphère**". Foto's van Gerald Dauphin. Antwerpen, Pink Editions & Productions, 1977. (cCat.nr. 687427 [S2-1055 h]).

Een essay van Pierre Restany over het werk van Paul Van Hoeydonck, met foto's van het werk door Gerald Dauphin. Een zeldzaam en fraai boekje met volleder band met goudopdruk, een uitgave van het Antwerpse Pink Editions & Productions. Genummerd exemplaar (nr. 39/50).

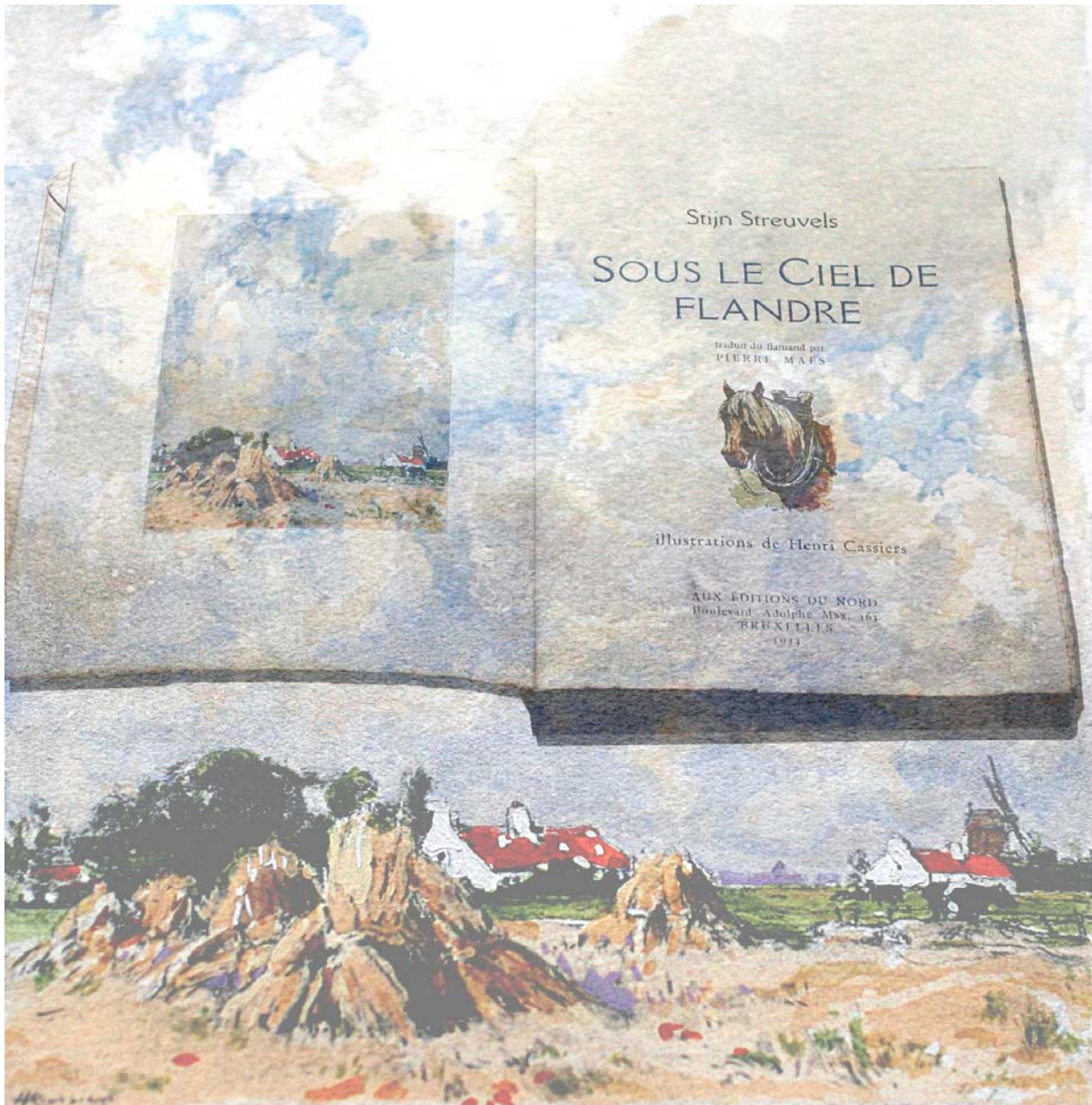
- *Snoek, Paul*: "**De zangen van Lesbos**". Tekening van Jef Van Tuerenhout. Aalst, Hooft, 1981 (cat.nr. 688553 [C2-627 b]).

Losbladig in vollinnen paarse uitgeversmap met goudopdruk en tekening van Jef Van Tuerenhout in reliëfdruk. Bevat vier gedichten van Paul Snoek en vier etsen van Jef Van Tuerenhout, verschenen als tweeëntwintigste deel van Hoofts Bibliofiele Serie. De map werd vervaardigd door Boekbinderij Vits (Brussel) en gedrukt door Reliëfdrukkerij Denis (Brussel). Genummerd (nr. XIV/XV) en gesigneerd door beide kunstenaars.

- *Streuvels, Stijn*: "**Sous le ciel de Flandre**". Vertaling Pierre Maes. Illustraties Henri Cassiers. Bruxelles, Editions du Nord, 1933 (cat.nr. 683380 [S2-1055 d]).

Originele editie van de vertaling, geïllustreerd met 33 ingekleurde aquarellen door de bekende Henri Cassiers. Bibliofiele editie van 360 genummerde exemplaren, waarvan nr. 210 het Stadsbibliotheekexemplaar is.

Streuvels, Stijn: "Sous le ciel de Flandre" © Stadsbibliotheek Antwerpen

- *Wauters, Marcel: "Haperingen". Etsen van Wilhelm Mechnig (1981). S.l., s.n., 1981 (cat.nr. 687433 [S2-1058 b]).*

Bibliofile, losbladige editie onder linnen omslag met flappen en goudopdurk met zeven gedichten van Marcel Wauters en zeven etsen van Wilhelm Mechnig. Elke ets is in handschrift betiteld en genummerd door de kunstenaar. Daarenboven is een originele pentekening van Marcel Wauters toegevoegd, gesigneerd en gedateerd.

- Bij Jean-Pierre Van Ophem (Deurne) kon de collectie bibliofile uitgaven waaraan hij heeft geparticipeerd, worden vervolledigd:

- **"Atelierperikelen"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill. van Roger Van Akeleyen. S.l., s.n., s.a (cat.nr. 690877 [C2-522 e]). Gesigneerd exemplaar.
- **"Code voor liefde, cantate in B-minol: een bundel liefdesverzen voor overlevers van overlevers"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill van Mark Kennis e.a. S.l., s.n., s.a. (cat.nr. 690886 [C2-628 e]). Genummerd (nr. 29/30) en gesigneerd exemplaar.
- **"Femini nova: 13 universele liefdesgedichten"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill van Tania Rens e.a. S.l., Van Ophem, s.a. (cat.nr. 690884 [C2-628 e]). Genummerd (nr. XX/XXV) en gesigneerd exemplaar.
- **"izLy: gedichten"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill. van Sam Dillemans. S.l., s.n., 1998 (cat.nr. 690882 [C2-628 e]). Genummerd exemplaar (nr. XIII/XV).
- **"Millimeters in het millennium: ode aan de toekomst"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill. van Jan Pieter Cornelis e.a. Antwerpen, Van Ophem, 2001 (cat.nr. 690878 [C2-569 e]). Genummerd exemplaar (nr. XI/XX).
- **"Millimeters van het millennium: een hulde in dit aardse tranendal, een ode aan de onsterfelijke vrienden in zaligheid"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill. van Deidre Lejeune e.a. Antwerpen, Van Ophem, 2000 (cat.nr. 690880 [C2-569 e]). Genummerd (nr. 9/15) en gesigneerd exemplaar.
- **"Prozac"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill. van Fred Bervoets. S.l., s.n., s.a (cat.nr. 690885 [C2-628 e]). Genummerd (nr. III/X) en gesigneerd exemplaar.
- **"Viagra m en suikerverzen"** van Jean-Pierre Van Ophem en ill. van Ludo Mich e.a. Antwerpen : Van Ophem, 2002 (cat.nr. 690881 [C2-628 e]). Genummerd (nr. 9/25) en gesigneerd exemplaar.

4.3. Tijdschriften

Lopende tijdschriften

	2003	2004	2005
Aankoop	957	859	878
Depot	54	243	290
Giften	784	770	743
TOTAAL	1795	1872	1911
Stopgezet	70	69	70
Nieuw	83	135	106

Duiding:

Sinds de overeenkomst met Heemkunde Vlaanderen zijn er in 2004 en 2005 vooral veel nieuwe heemkundige tijdschriften aan het fonds toegevoegd.

Afgesloten tijdschriften

Op het einde van 2005 waren er in het totaal 165.676 bibliografische records van tijdschriften in Antilope opgenomen, waarvan 27.605 al dan niet unieke records voor de Stadsbibliotheek.

Overzicht van de aanvullingen bij dit afgesloten bezit, dus afgesloten tijdschrifttitels toegevoegd aan de SBA-collectie:

2004: 258

2005: 376

Vergelijking aandeel in Antilope:

Lokatie	2003		2004		2005	
	Aantal bibliogr. records	Aantal unieke records	Aantal bibliogr. records	Aantal unieke records	Aantal bibliogr. records	Aantal unieke records
AHB	922	207	1.217	444	1.202	435
AMVC	172	---	202	4	210	4
HHA	855	165	1.023	266	1.210	290
KADOC	1.044	567	1.048	569	1.049	573
KBR	5.856	425	5.876	409	5.885	466
KUL-C	39.192	14.779	39.724	14.477	40.090	14.795
U-HASSELT	1.578	64	1.818	144	1.779	145
MPM	78	1	106	14	121	13
QUET	5.512	1.969	5.524	1.943	5.533	1.941
RA	151	8	152	8	152	8
UA-CMI	3.850	518	3.647	996	2.642	884
RUG-B	32.817	9.292	32.850	8.652	32.865	8.750
SA	252	31	325	43	373	56
SBA	24.924	13.878	26.992	15.242	27.605	15.532
UA-CST	13.333	3.327	17.643	6.710	18.249	6.915
UA-CDE	6.378	717	7.713	1.653	7.477	1.604
ULB	13.411	1.141	13.754	1.068	13.758	1.139
ULg	27.885	10.891	27.727	10.478	27.708	10.640
VUB	5.242	418	5.245	395	5.256	402

Aandeel Stadsbibliotheek in Antilope					
	2004		2005		2005
	Totaal Antilope	Aandeel SBA	Totaal Antilope	Aandeel SBA	% SBA
aantal records	170.426	26.992	165.676	27.605	16,66 %
unieke records	99.204	15.242	98.284	15.532	15,80 %

4.4. Vervolgwerken

	2003	2004	2005
Aankoop	90	92	95
Depot	---	---	---
Giften	---	---	---
TOTAAL	90	92	95
Stopgezet	---	---	---

4.5. Microfilms

TITELS	Cumulatief eind 2003	Aanwinsten 2004	Cumulatief eind 2004	Aanwinsten 2005	Cumulatief eind 2005
Monografieën	355	1	356	10	366
Periodieken*	317	54	371	40	411
Totaal	672	55	727	50	777

* Eén catalogusnummer wordt als één titel beschouwd, ook al heeft de desbetreffende publicatie in de loop der jaren meerdere titels gekend.

FILMS	Cum. eind 2003	Aanwinsten 2004	Cum. eind 2004	Aanwinsten 2005	Cum. eind 2005
Monografieën	305	1	306	8	314
Periodieken					
- Afgesloten TS, volledig gefilmd	2.286	97	2.383	81	2.464
- afgesloten TS, nog niet volledig gefilmd (bvb. Le précurseur)	90	0	90	0	90
- lopende TS (= kranten)	4.925	64	4.989	55	5.044
Totaal periodieken	7.301	161	7.462	136	7.598
Eindtotaal	7.606	162	7.768	144	7.912

Opmerking:

Het aantal films van monografische werken is kleiner dan het aantal titels van monografische werken op microfilm. Dit komt omdat veelal meerdere titels op één en dezelfde film voorkomen.

Het omgekeerde doet zich voor bij de periodieken: titels komen meestal voor op meer dan één film.

Aantal films van lopende titels op microfilm geteld eind 2005

	totaal	totaal aanwinsten	TOTAAL	intern aangemaakt	extern verkregen	intern aangemaakt	extern verkregen
Lopende titels	2003	2004-2005	2005	in 2004	in 2004	In 2005	In 2005
Het Laatste nieuws	990	0	990	0	0	0	0

GVA	1602	0	1602	0	0	0	0
Nieuwe Gazet	561	0	561	0	0	0	0
De Lloyd - Le Lloyd	371	0	371	0	0	0	0
Het Belang van Limburg	140	0	140	0	0	0	0
De Morgen Financieel economische Tijd	159	1	160	1	0	0	0
Het Nieuwsblad	114	0	114	0	0	0	0
NRC Handelsblad	112	6	118	6	0	0	0
De Standaard	79	0	79	0	0	0	0
Het Volk	530	93	623	0	57	0	36
	267	19	286	0	0	19	0
TOTAAL:	4925	119	5044	6	57	19	36

Duiding:

Begin 2004 werd besloten intern geen lopende kranten meer zelf te verfilmen. Argumenten hiervoor:

- 1) Er wordt nu prioriteit gegeven aan het verfilmen van preciosa en de zgn. bedreigde kranten (uit de periode 1840-1950, waarvan het papier in zorgwekkende toestand verkeert).
- 2) Lezers kunnen nu gemakkelijk het aanbod van de digitale databank van actuele kranten in de leeszaal (Mediargus) raadplegen.

Er is in 2005 wel een aanvang genomen om oude, nog niet verfilmde jaargangen van Het Volk te microfilmen. De 19 films waarvan sprake in de tabel gaan over de eerste jaren (1959-1961). Enkel het dupliceren van de recent beschikbare krant De Standaard blijft doorgaan. Gazet van Antwerpen en de Persgroep (Het Laatste Nieuws, De Nieuwe Gazet) stellen hun microfilms echter niet meer gratis ter beschikking voor duplicering zoals vroeger. Daarom zijn er van deze kranten voorlopig geen actuele nieuwe films meer geleverd.

4.6. Monografieën

	2003		Aanwinsten in 2004		2004		Aanwinsten in 2005		2005	
	titels	films	titels	films	titels	films	titels	films	titels	films
Intern aangemaakt	156	129	1	1	157	130	10	8	167	138
Extern verkregen	199	176	0	0	199	176	0	0	199	176
Totaal	355	305	1	1	356	306	10	8	366	314

Duiding bij tabel periodieken hieronder:

In 2004 werd met de Koninklijke Bibliotheek een ruilovereenkomst gesloten met betrekking tot het verfilmen van De Rode Vaan. De KB maakte een duplicaat van alle 32 films die zij hadden van deze titel en bezorgde de geduplicateerde films aan de Stadsbibliotheek Antwerpen. De Stadsbibliotheek verfilmde uit haar eigen fonds alle nummers die in de gemicrofilmde versie van de KB ontbraken (goed voor 51 films) en bezorgde op haar beurt in de loop van 2005 een duplicaat aan de KB.

4.7. Afdeling catalografie (werken na 1800)

	2003		Aanwinsten in 2004		2004		Aanwinsten in 2005		2005	
	Aantal titels	Aantal films	Aantal titels	Aantal films	Aantal titels	Aantal films	Aantal titels	Aantal films	Aantal titels	Aantal films
Intern aangemaakt:										
Afgesloten tijdschriften, volledig gefilmd	268	2.052	54	65	322	2.117	40	81	362	2.198
Afgesloten tijdschriften, nog niet volledig gefilmd (bv. Le Précurseur)	4	90	0	0	4	90	0	0	4	90
Lopende tijdschriften (kranten)	7	906	0	7	7	913	0	19	7	932
Subtotaal intern aangemaakt	279	3.048	54	72	333	3.120	40	100	373	3.220
Extern verkregen:										
Afgesloten tijdschriften, volledig gefilmd	34	234	0	32	34	266	0	0	34	266
Afgesloten tijdschriften, nog niet volledig gefilmd (bv. Le Précurseur)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lopende tijdschriften (kranten)	4	4.019	0	57	4	4.076	0	36	4	4.112
Subtotaal extern verkregen	38	4.253	0	89	38	4.342	0	36	38	4.378
Totaal	317	7.301	54	161	371	7.462	40	136	411	7.598

2004

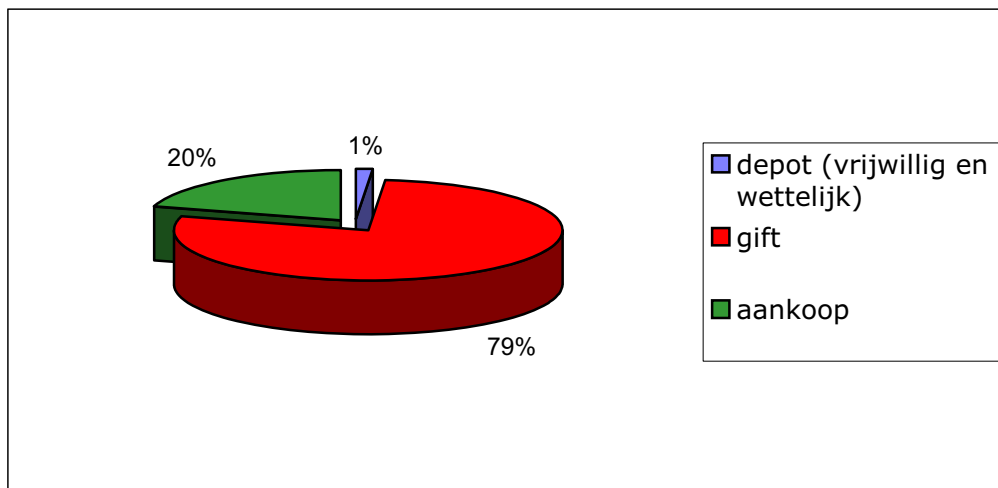
In 2004 werden 13.196 nieuwe werken ingeschreven. Vanaf september tot einde december werd de afdeling catalografie (1 afdelingschef bibliothecaris, 1 administratief bediende en 1 halftijdse bibliotheekassistente) daarbij geholpen door Leni Albertyn en Liesbeth van Camp, die verder de Onderwijsbibliotheek van het voormalige Ministerie van Nationale Opvoeding (gestockeerd in gebouw D van het Luchtbalcomplex en in de kelder van Filiaal 3) precatalogiseerden

Naast 2.632 nieuw aangekochte werken, 168 vrijwillig geschonken en 215 wettelijk geschonken depotboeken, werden 10.195 geschenken verwerkt.

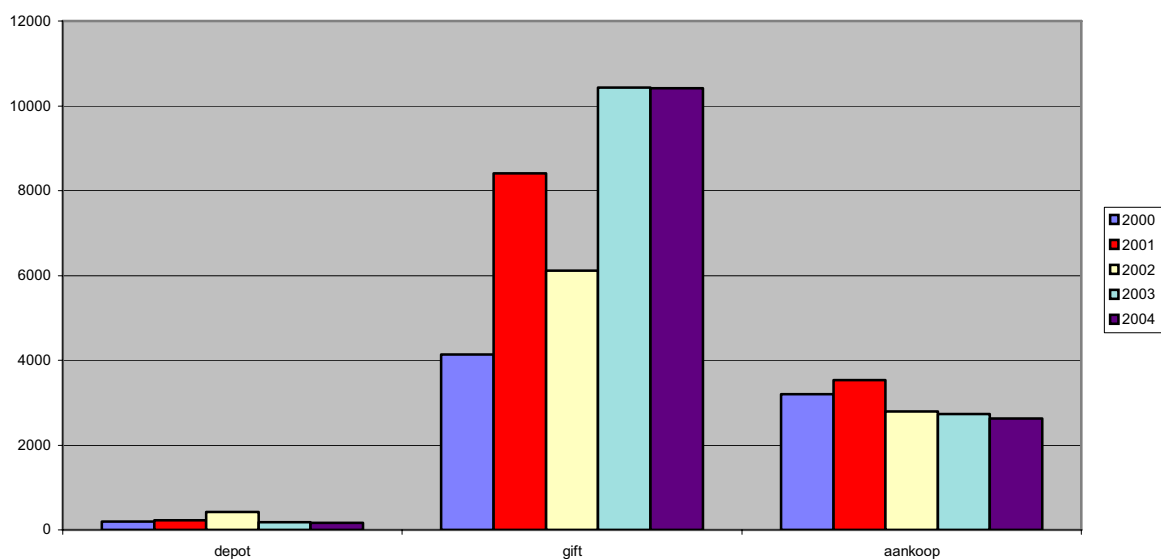
In dit laatste cijfer zitten o.a.1.004 werken geschonken door het AMVC-Letterenhuis, 2.199 boeken uit de Centrale Openbare Bibliotheek van Antwerpen, 4.008 boeken uit de Bibliotheek van de Vlaams Gemeenschap, 3.219 boeken uit de bibliotheek van Maurice Gilliams, 765 boeken uit de Openbare Bibliotheek van Leuven, 434 boeken uit het Fonds F.L. van den Branden, 385 werken uit de bibliotheek van Leopold Vermeiren en 393 werken uit de bibliotheek van H. Van Heurck.

Ook in 2004 werd er verder gewerkt aan de authority bestanden: 1.297 nieuwe authority records werden aangemaakt voor auteurs en 418 nieuwe authority records voor instellingen en manifestaties. 25.905 auteursnamen werden gecorrigeerd en 2.366 instellingsnamen werden aangevuld of gecorrigeerd. Biografische gegevens van auteurs moesten opgezocht worden en relaties moesten gelegd worden naar het land, de eeuw en het onderwerpsdomein waarin die auteurs werkt(en)/actief zijn/waren.

Verder werden ook nog 7.693 beschrijvingen uit de conversie verbeterd of aangepast aan het Brocade-regelwerk en werden 5.105 barcodes ingelezen van werken uit het oudere fonds.

Vergelijkende statistiek 2000/2004

De afdeling catalografie kreeg op 12 februari bezoek van Dominique van Eynde (IBW) op 17 februari van Eva de Rous (Bibliotheekschool Antwerpen) en op 11 maart van Peter Rogiest (bibliotheek KMSKA)

2005

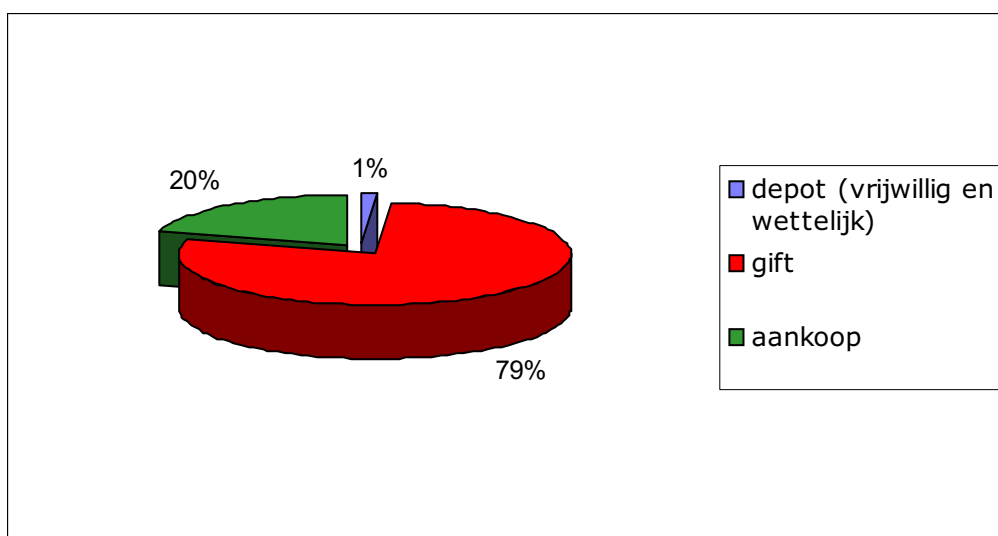
Mieke Lietaer verliet de afdeling op 1 april en werd aangeworven als coördinator bij het overlegplatform bewaarbibliotheek (een project met Pierre Delsaerdts als promotor) en Herman Potters vervoegde de afdeling op 3 oktober (4/5). De verdere afwerking van de onderwijsbibliotheek van het voormalig ministerie van Nationale Opvoeding (gestockeerd in gebouw D van het Luchtbalcomplex en in de kelder van Filiaal 3) gebeurde met de hulp van Liesbeth van Camp (tot 1 juli 2005) en Leni Albertyn.

In 2005 werden 14.015 nieuwe werken ingeschreven. Naast 3.290 nieuw aangekochte werken, 147 vrijwillig geschonken en 224 wettelijk geschonken depotboeken, werden 10.578 geschenken verwerkt.

De schenkingen kwamen o.a. uit de Bibliotheek van het Poesjkin Centrum (553 titels), de Centrale Openbare Bibliotheek van Antwerpen (240 titels), de Bibliotheek van de Vlaams Gemeenschap (6.185 titels), de bibliotheek van de Antwerpse plantkundige en directeur van de Antwerpse Botanische Tuin Henri F. Van Heurck (1.490 titels) en de bibliotheek van de plantkundige Karel Edward Frison (852 titels), die werkzaam was in het Stadslaboratorium en deskundige bij de identificatie van handelshoutsoorten.

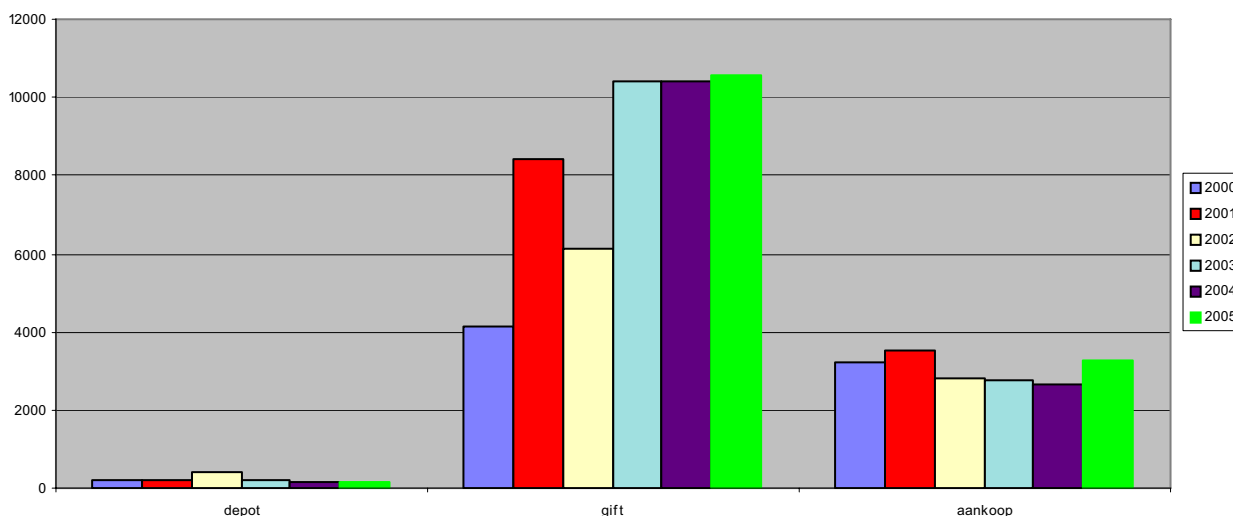
Ook in 2005 werd er verder gewerkt aan de authority bestanden: 1.315 nieuwe authority records werden aangemaakt voor auteurs en 517 nieuwe authority records voor instellingen en manifestaties. 21.642 auteursnamen werden gecorrigeerd en 2.393 instellingsnamen werden aangevuld of gecorrigeerd. Om de publicaties die handelen over specifieke werken uit de anonieme middeleeuwse letterkunde makkelijker opzoekbaar te maken in de opac werden uniforme titels in het onderwerpsveld van de catalografische beschrijving bijgevoegd. Daarvoor moesten in de databank 2.314 titels aangepast worden.

Verder werden weer nog 8.793 beschrijvingen uit de conversie verbeterd of aangepast aan het Brocade-regelwerk en werden 15.953 barcodes ingelezen.

Vergelijkende statistiek 2000/2005

De afdeling catalografie kreeg in 2005 als stagiaires Annemie Jacobs en Arre Vermeiren van het stedelijk centrum voor volwassenenonderwijs "Pestalozzi", graduaat bibliotheekwezen en documentaire informatiekunde. Ze liepen elk een week stage.

4.8. Positionering in ANET

2004

Op 16 februari 2004 werd de **release 2.03** geïnstalleerd. Voor de bibliografische beschrijvingen in de catalografische module bracht dit o.a. verbeteringen mee aan de groepsbewerkingen (aanvullen en schrappen van codes), het gebruik van de selectielijsten, het automatisch schrappen van beschrijvingen onder bepaalde voorwaarden (geen relaties meer en PK's) evenals een reeks kleinere aanpassingen. Ook in de authority bestanden werden verbeteringen toegevoegd (vb. het kunnen consolideren van authority records)

Op 8 september 2004 volgde dan de **release 2.04**. Het excerpieren van tijdschriften werd door deze release mogelijk (wel in samenspraak met de netwerkcatalograaf) en het programma Centaur creëerde de mogelijkheid om via ISBN-nummer beschrijvingen te plukken uit andere bestanden (Amazon, Library of Congress). De software voor deze laatste mogelijkheid moet nog wel uitgetest en geëvalueerd worden in 2005.

Omvang Anetbestand

Overzicht toevoegingen en correcties aan de catalogus 2004	Anet	SBA	%
Totaal aantal bibliografische records	1.783.568	584.546	33
Totaal aantal unieke beschrijvingen	1.305.417	439.430	34
Totaal aantal plaatskenmerken	2.254.336	611.261	27
Aantal nieuwe toegevoegde records	60.784	11.764	19
Aantal nieuwe authority records personen	10.858	1.297	12
Aantal nieuwe authority records instellingen	2.278	418	18
Aantal toevoegingen/wijzigingen taalcode	85.466	12.948	15
Aantal toevoegingen lidmaatschap Antilope	19.228	372	2

Aantal toevoegingen lidmaatschap STCV	557	0	0
Aantal toevoegingen lidmaatschap Zebra	81.909	12.697	16
Aantal toevoegingen/wijzigingen titels	132.440	23.869	18
Aantal toevoegingen/wijzigingen personele auteur	125.529	25.905	21
Aantal toevoegingen/wijzigingen corporatieve auteurs	37.253	2.366	6
Aantal toevoegingen/wijzigingen editievermelding	28.202	3.300	12
Aantal toevoegingen/wijzigingen impressum	206.828	35.511	17
Aantal toevoegingen/wijzigingen annotaties	31.224	2.108	7
Aantal toevoegingen/wijzigingen inhoudsveld	12.344	28	0
Aantal toevoegingen/wijzigingen nummerveld	60.283	5.451	9
Aantal toevoegingen relaties	1.109.905	6.423	1
Aantal toevoegingen/wijzigingen onderwerpsontsluiting	106.350	20.472	19
Aantal toevoegingen/wijzigingen plaatskenmerken	140.472	57.880	41
Aantal toevoegingen/wijzigingen objecten	170.584	20.403	12
Overzicht per lidmaatschap antilope (PK)	170.426	26.992	16
Overzicht per lidmaatschap STCV (PK)	4.127	1.194	29
Overzicht per lidmaatschap OD (PK)	13.236	4.861	37
Overzicht per lidmaatschap Zebra (PK)	1.630.061	583.610	36
Overzicht catalogus per drager: Cd-rom	4.006	271	7
Overzicht catalogus per drager: DVD	152	14	9
Overzicht catalogus per drager: microfilm	1.328	869	65
Overzicht catalogus per drager: video	10.113	47	0

2005

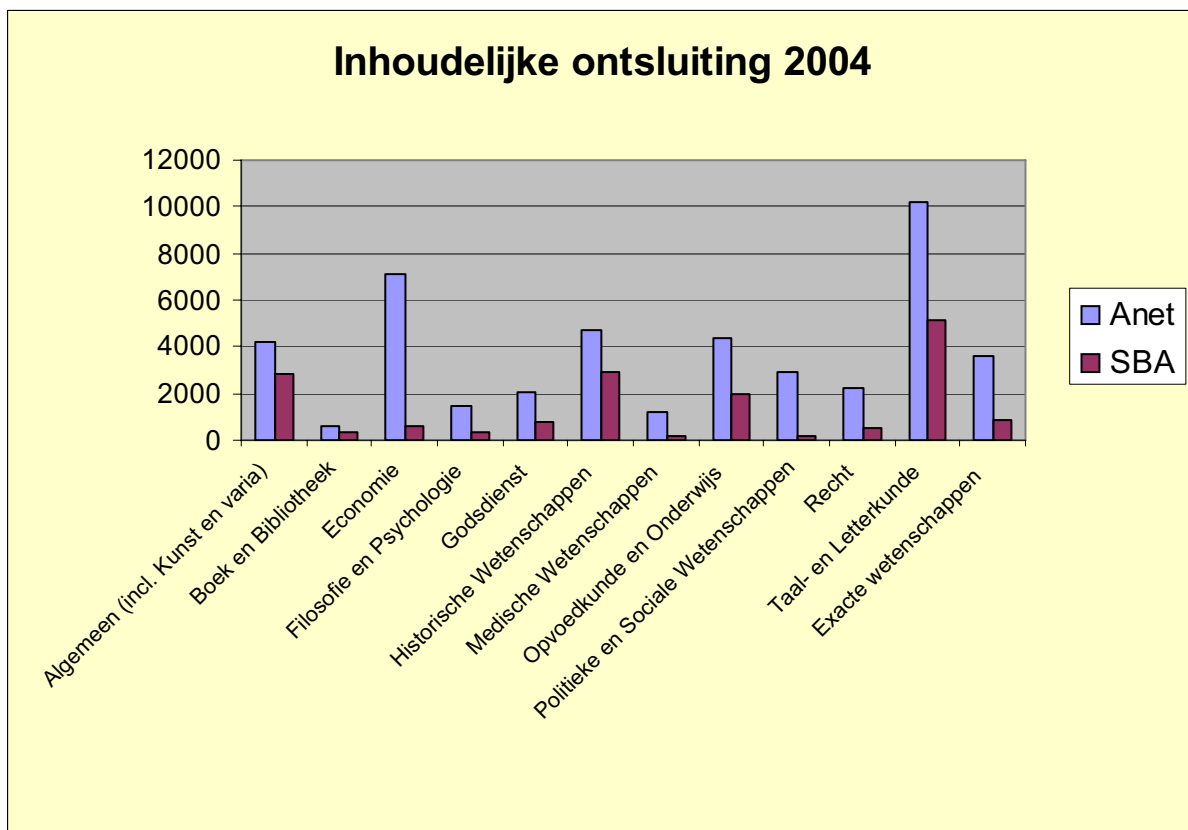
De in 2005 geïnstalleerde **release 2.05** bracht weinig aanpassingen mee voor de afdeling catalografie.

Overzicht toevoegingen en correcties aan de catalogus 2005	Anet	SBA	%
Totaal aantal bibliografische records	1.832.804	600.466	33
Totaal aantal unieke beschrijvingen	1.341.288	449.891	34
Totaal aantal plaatskenmerken	2.289.346	627.693	27
Aantal nieuwe toegevoegde records	66.419	12.854	19
Aantal nieuwe authority records personen	3.942	1.315	33
Aantal nieuwe authority records instellingen	2.134	517	24
Aantal toevoegingen/wijzigingen taalcode	93.714	14.071	15
Aantal toevoegingen lidmaatschap Antilope	23.591	519	2
Aantal toevoegingen lidmaatschap STCV	1.366	0	0
Aantal toevoegingen lidmaatschap Zebra	95.292	13.866	15
Aantal toevoegingen/wijzigingen titels	139.902	26.250	19
Aantal toevoegingen/wijzigingen personele auteur	109.669	21.642	20
Aantal toevoegingen/wijzigingen corporatieve auteurs	32.837	2.393	7
Aantal toevoegingen/wijzigingen editievermelding	21.093	2.558	12
Aantal toevoegingen/wijzigingen impressum	180.533	33.542	19
Aantal toevoegingen/wijzigingen annotaties	34.066	3.115	9
Aantal toevoegingen/wijzigingen inhoudsveld	10.510	54	1
Aantal toevoegingen/wijzigingen nummerveld	64.683	7.341	11
Aantal toevoegingen relaties	42.022	5.455	13
Aantal toevoegingen/wijzigingen onderwerpsontsluiting	109.020	17.542	16
Aantal toevoegingen/wijzigingen plaatskenmerken	128.028	77.335	60
Aantal toevoegingen/wijzigingen objecten	127.736	20.757	16
Aantal catalografische transacties (=registreren)	629.313	131.104	21
Overzicht per lidmaatschap antilope (PK)	165.676	27.605	17
Overzicht per lidmaatschap STCV (PK)	5.252	2.081	40
Overzicht per lidmaatschap OD (PK)	14.441	5.020	35

Overzicht per lidmaatschap Zebra (PK)	1.686.615	598.575	35
Overzicht catalogus per drager: CDRom	4.831	300	6
Overzicht catalogus per drager: CD	903	48	5
Overzicht catalogus per drager: DVD	235	23	10
Overzicht catalogus per drager: Microfilm	1.371	911	66
Overzicht catalogus per drager: Video	10.442	50	0

Inhoudelijke ontsluiting (aanwinsten 2004)

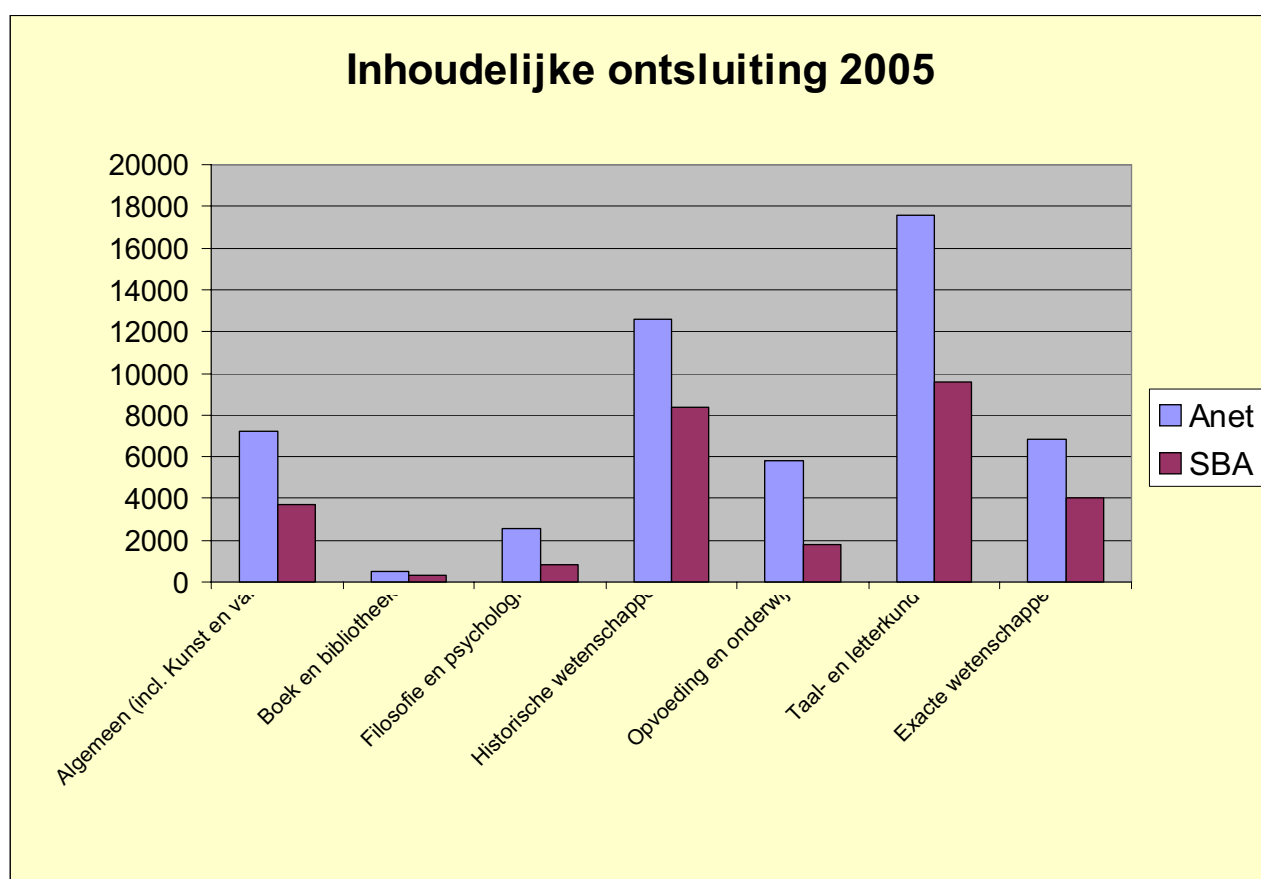
2004	Anet	SBA	%
Algemeen (incl. kunst en varia)	4.201	2.798	67
Boek en bibliotheek	576	348	60
Economie	7.151	600	8
Filosofie en psychologie	1.418	334	24
Godsdienst	2.051	729	36
Historische wetenschappen	4.725	2.928	62
Medische wetenschappen	1.238	160	13
Opvoedkunde en onderwijs	4.363	1.956	45
Politieke en sociale wetenschappen	2.952	209	7
Recht	2.237	539	24
Taal- en letterkunde	10.239	5.126	50
Exacte wetenschappen	3.608	862	24

2005

Inhoudelijke ontsluiting (aanwinsten 2005)

	Anet	SBA	%
Algemeen (incl. kunst en varia)	7.194	3.716	52
Boek en bibliotheek	530	300	57
Economie	10.946	1.493	14
Filosofie en psychologie	2.573	820	32
Godsdienst	2.768	1.021	37
Historische wetenschappen	12.578	8.393	67
Medische wetenschappen	1.775	371	21
Opvoedkunde en onderwijs	5.834	1.814	31
Politieke en sociale wetenschappen	5.506	1.430	26
Recht	5.419	487	9
Taal- en letterkunde	17.591	9.579	54
Exacte wetenschappen	6.860	4.056	59

Toen de Stadsbibliotheek in augustus 1988 met de conversie begon van de alfabetische catalogus naar de geautomatiseerde UA-catalogus was het onmogelijk om de bestaande Stadsbibliotheek inhoudelijke ontsluiting/trefwoorden (achteraan op de steekkaart) onmiddellijk om te zetten naar het indexeringsysteem van het Anetwerk. Daarom werden die trefwoorden in het onderwerpveld van de bibliografische computerbeschrijving ingetikt (in een voor de lezer onzichtbaar veld).

Na de conversie werden die trefwoorden door de systeemploeg in een alfabetische lijst gezet, met de bedoeling dat de hoofdcatalograaf van de Stadsbibliotheek een globaal UDC voorzag achter ieder trefwoord (dit gebeurde van 5 maart tot 22 april 1999), bvb.:
Antwerpen/Geschiedenis werd 949.32
Linguïstiek werd 800
Sociologie werd 301

Deze lijst met globale UDC werd terug aan de systeemploeg bezorgd en zo werden destijds al 64.228 trefwoorden automatisch door het systeembeheer aan de betreffende beschrijvingen gekoppeld.

26.841 trefwoorden konden echter niet aan een UDC gelinkt worden, bvb.:
Boom (ging het hier om de gemeente Boom of om de rubriek plantkunde).

Van die 26.841 trefwoorden kreeg de hoofdcatalograaf dan een lijst met het nummer van de bibliografische computerbeschrijving. Zo werden enkele trefwoorden duidelijk, kon eventueel het bijpassende boek opgehaald worden en kon een UDC toegekend worden. Dit werk kon uiteindelijk einde december afgesloten worden.

5. BEHOUD EN BEHEER

De aandachtspunten van de afdeling Behoud & Beheer waren voor deze periode :

- 1) de restauratie van de Egyptische kast en de boeken van C.R. Lepsius;
- 2) het invullen van schadestaten voor defecte boeken en van conditiestaten voor al wat het huis verlaat via bruikleen voor tentoonstellingen;
- 3) het begeleiden van bruiklenen voor tentoonstellingen, zowel voor wat buitenshuis gaat als voor wat gevraagd wordt voor tentoonstellingen in huis;
- 4) het overschakelen naar zuurvrij materiaal;
- 5) onderhoud en conditie van de magazijnen en van de collectie.

5.1. De restauratie van de boeken van C.R. Lepsius en van de Egyptische kast

Denkmaeler aus Aegypten und Aethiopien nach den Zeichnungen der von seiner Majestät dem Koenige von Preussen Friedrich Wilhelm IV nach diesen Ländern gesendeten und in den Jahren 1842 - 1845 ausgeführten wissenschaftlichen Expedition auf Befehl seiner Majestät herausgegeben und erläutert von C.R. LEPSIUS.

Berlin, Nicolaische Buchhandlung, 1849-1860.

12 banden, 78 x 64 cm.

900 platen (zwart-wit en kleur) getekend en gelithografeerd door E. Weidenbach.

Cat.nr. K 11094.

De banden werden aan de stad Antwerpen geschonken door de toenmalige prins-regent Frederik Willem Lodewijk van Pruisen, later gekroond als keizer Willem I van Duitsland. De schenking was het gevolg van een verzoek van de Belgische gezant in Duitsland, Jean-Baptiste Nothomb, die in naam van de Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen een exemplaar van het werk had gevraagd om als inspiratie te kunnen dienen voor de leraars en de leerlingen. De alom verbreidde belangstelling voor Egyptische kunst was de natuurlijke aanleiding voor de vraag. Na aankomst in Antwerpen werden de boeken eerst een aantal dagen tentoongesteld in de Academie en nadien gedeponereerd in de Stadsbibliotheek. Ze maakten zo'n indruk op het publiek dat ze achteraf werden bewaard in de Egyptische Kast die oorspronkelijk was bedoeld voor de banden van de *Description de l'Égypte* waarvan de Stadsbibliotheek al een exemplaar bezat naast verschillende andere belangrijke werken over Egypte.

Karl Richard Lepsius (1810-1884) publiceerde als egyptoloog een basiswerk over hiërogliefen. In 1842 leidde hij een drie jaar durende expeditie naar het Nijldal. De ca.1.500 objecten die hij uit Egypte meebracht, vormen nog steeds de basis van de Egyptologische verzameling van het Berlijnse museum. Dit eerste grootscheepse veldonderzoek in de geschiedenis van de egyptologie leverde bovendien veel tekeningen en plans op. Zo'n 900 daarvan selecteerde Lepsius voor de publicatie van zijn "Denkmaeler", tot op vandaag een standaardwerk voor de kennis van de oud-Egyptische beschaving. Vermeldenswaard nog is het feit dat dit werk een dankbare inspiratiebron was voor het aanbrengen van de hiërogliefen versiering aan de Egyptische tempel in de Antwerpse Zoo.

De beslissing om de boeken van Lepsius en de Egyptische Kast te restaureren werd genomen in 2003. De onmiddellijke aanleiding was de vaststelling dat aan de Egyptische kast problemen waren met het bovenste scharnier van de kastdeur doordat het houtwerk op die plaats was gebarsten. Er werd eerst advies gevraagd aan collega Sara Huycke van het Restauratie-atelier/hout van de Antwerpse stedelijke musea. Zij zorgde voor het laten aanmaken van een bestek en aanbestedingsdossier voor de kast. Voor de 12 banden van Lepsius werd advies gevraagd aan de collega's restauratoren boek en papier, Hanne Moris en Elke Van Herck. Zij zorgden voor de nodige gegevens voor het opmaken

van een bestek en aanbestedingsdossier. De restauratie van kast en boeken werd uiteindelijk goedgekeurd om te laten uitvoeren op de buitengewone begroting van de jaren 2004-2005.

De restauratie van de Egyptische kast werd toegewezen aan meubelrestaurateur Dirk Wendelen (Ekeren), de restauratie van de 12 banden aan boekrestaurateur Myriam Van Herck (Leuven). De restauratie van kast en banden was voltooid in 2005.

Restauratie van de boekbanden

Halfleren boekbanden met losse rug, kalfsleer bruin/groen; de kartonnen platten bekleed met bruin percaline, de kapitaalbanden blauw/wit gestreept.

De banden hebben in de loop der jaren schade geleden. Oorzaken van deze schade is zowel hun groot, onhandig formaat als hun gewicht, maar ook de manipulatie, vooral het verschuiven van de boeken.

Het boekblok was enerzijds soms aangetast door foxing (roestbruine verkleuring van papier door vocht, of door te hoge vochtigheidsgraad in de bewaar ruimte), anderzijds waren sommige bladen gekreukt door onzorgvuldig bladeren bij consultatie. Om de foxing tegen te gaan werd op sommige plaatsen lens tissue aangebracht als buffer.

Restauratie van de Egyptische kast

Afmetingen : H 110 x B 161 x D 110 cm.

De kast is opgevat als een vrijstaand meubel met één deur en een opklapbaar bovenblad waarop de banden kunnen worden tentoongesteld. Binnenin bevindt zich een houten bak met acht uitschuifbare legborden waarop de banden, twee per legbord, worden bewaard. Het meubel is uitgevoerd in linden- en eikenhout, gefineerd met bloemfijneer van Cubaans of Hondurees mahoniehout. De hoekstijlen en de bovenste gordel zijn versierd met Egyptisch geïnspireerd houtsnijwerk. Het glazen bovenblad is niet origineel. Het werd aangemaakt als extra bescherming tegen het krassen bij het onterecht gebruiken van de kast als tafel.

Het meubel is zo geconstrueerd dat het zo goed als stofdicht is. Groot nadeel voor de bewaring van de boekbanden is dat er zo geen ventilatie rondom de boeken is met als gevolg verstikking en ontstaan van schimmelvorming van de boeken. Om ventilatie mogelijk te maken werd gezorgd voor een steunblokje waarop het uiteinde van de deur kan rusten, wanneer de kast op afgesproken tijden voor verluchting wordt opengezet. Om de banden niet te beschadigen bij het uitnemen, werd op elk legbord een los vel zuurvrij karton gelegd.

5.2. Het invullen van schadestaten voor defecte boeken en van conditiestaten voor al wat het huis verlaat via bruikleen voor tentoonstellingen

Het registreren van de gezondheidstoestand van de werken gebeurt niet systematisch, wegens gebrek aan tijd. De schadestaten worden aangemaakt als we geconfronteerd worden met duidelijk beschadigde boeken. Conditiestaten worden aangemaakt voor elk boek waarvoor toelating tot bruikleen voor tentoonstelling is verleend. We zijn intussen begonnen met het invullen van conditiestaten voor de boeken die op onze lijst superpreciosa en luxe-exemplaren staan.

Jaar	schadestaten	conditiestaten
2004	34	95
2005	28	217

5.3. Het begeleiden van bruiklenen voor tentoonstellingen, zowel voor wat buitenshuis gaat als voor wat gevraagd wordt voor tentoonstellingen in huis

5.3.1. Bruiklenen aan tentoonstellingen buiten de Stadsbibliotheek

6 maart tot 13 juni 2004

Antwerpen, Museum Plantin-Moretus : Een hart voor boeken, P.P. Rubens en zijn bibliotheek

1. *Arcadia : prosas y versos*, 1617, cat.nr. C 1638
2. *los trabajos de Persiles y Sigismunda*, 1618, cat.nr. C 1817
3. *Loxias, seu : de obloquitata*, 1626, cat.nr. G 83793
4. *Ulysses Belgico-Gallicus*, 1631, cat.nr. K 16416
5. *Opera mathematica*, 1614, cat.nr. G 48942
6. *Amstelredams eer ende opcoomen*, 1639, cat.nr. K 78848 ex. 2
7. *Amstelredams eer ende opcoomen*, 1639, cat.nr. K 10836
8. *Amstelredams eer ende opcoomen*, 1639, cat.nr. K 117708 ex. 2
9. *Amstelredams eer ende opcoomen*, 1639, cat.nr. K 117954 ex. 2

1 april tot 22 oktober 2004

Antwerpen, Museum Vleeshuis : 500 jaar Vleeshuis

1. Schedel, *Liber cronicarum cum figuris et ymaginibus ab inicio mundi* (1493), cat.nr. B 481

1 mei tot 22 augustus 2004

Ieper, In Flanders Field Museum : Vluchten voor den Oorlog

1. *Herinneringsboekje aan het verblijf in nederland tijdens den wereldoorlog 1914-1919*, cat.nr. K 152902
2. F.Collard : *L'université belge d'amersfoort*, cat.nr. A pfl.1113,45,13

18 mei tot 25 juni 2004

Antwerpen, Open Onderwijshuis, Marmeren Zaal : Restauratieproject Willem Eekelers

1. Stad Antwerpen: *Onze scholen, Onze buitenschoolsche werken*.1928, cat.nr. D 249373
2. Stad Antwerpen: *Onze scholen, Onze buitenschoolsche werken*.1928, cat.nr. D 102187
3. Stad Antwerpen: *Wat doen we voor onze kinderen*. 1935, cat.nr. D 77251
4. J. van Eynde: *Willem Eekelers 65. Sept.1945*, cat.nr. 549878

4 juni tot 26 juni 2004

Antwerpen, UFSIA, Centrale Bibliotheek : `Tot vermaeck van alle Sang-lievende Liederen' Het zeventiende-eeuwse Nederlandse lied in handschrift en druk

1. Anon, *Den Kemschen Hey-kreekel*. Antwerpen,1665, cat.nr. 655665
2. Swaen, Guilielmus de, *De singende Swaen*. Antwerpen, 1664, cat.nr. C 14088
3. Yermans ,Joan, *Triumphus Cupidinis*.Antwerpen,1628, cat.nr. C 16060 ex.1
4. Yermans ,Joan, *Triumphus Cupidinis*,Antwerpen,1628, cat.nr. C 16060 ex.2
5. Anoniem, *Kluchtighe Calliope*.Antwerpen, 1651, cat.nr. C 24034
6. Brande, Geeraard vanden, *Brandt in liefde: poemata ofte gedichten*, cat.nr. C 41318
7. Convoluut met toneelstukken en liedjes over het bestand, cat.nr. C 78301 tem 78323

8. Machtelt , G. vander, *Goddelycke lofsanghen,ghedicht op werelycke ofte wysen*. S.I., 1661, cat.nr. 563197
9. Anon, *Het mengelmoes off De versamelingh van veele hedendaeghsche nieuwe dinghen Met een deel nieuwghemaecte Liedekens*, cat.nr. 636783
10. G. Van Nieuwelandt, *Aegyptica,ofte Aegyptische Tragoedie van M. Anthonius,en Cleopatra*. Antwerpen, 1624, cat.nr. C 21353
11. P.C. Basuel, *Bly-eyndende-treur-spel van het leven ende wondere daeden van den H. Rombout,arts-bischop van Dublin,1680*, cat.nr. 43406
12. I.G. Kerrickx,*Het gouvernement van Sancho Panca in 't Eylant Barataria* 1700, cat.nr. C 38025
13. J. Droomers, *De langh gewenste vrede-vreught en het heyligh gedencke van 't H.Bloed J.Christus*, 1698, cat.nr. C 223886
14. C. Van Essen, *Antwerpsche Omme-gangh,oft Lust-Triumphe*, 1649, cat.nr. K 11960

12 juni tot 12 september 2004

Antwerpen, Rubenshuis : Copyright Rubens

en van 14 oktober 2004 tot 9 januari 2005 in Quebec, Musée National des Beaux-Arts du Québec

1. Mudzaert, Dionysius, *Kerckelijke Historië: 1622 I-II*, cat.nr. K 9123 1-2

22 juni tot 15 juli 2004

Antwerpen, Rubenianum : Boeken om naar te kijken

1. Van Doesburg, Theo, *Drie voordrachten over de nieuwe beeldende kunst*, cat.nr. A 27969(3,5)
2. Schwitters, Kurt, *Die Blume Anna*, cat.nr. 574176
3. *La revolution d'abord et toujours (manifeste du groupe surréaliste)*,cat.nr. E 54922
4. Lissitzky, El, *Die Kunstismen*, cat.nr. 650926
5. Lissitzky, El, *Russland, die Rekonstruktion der Architectur in der Sowjetunion*, cat.nr. H 79584:1
6. Tairoff, Alexander, *Das entfesselte Theater* cat.nr. H 115622
7. Ray, Man, *La photographie n'est pas de l'art*, cat.nr. H216015
8. Queneau, Raymond, *Cent mille milliards de poèmes*, cat.nr. C195 612

21 oktober tot 6 november 2004

Brussel, Bibliotheek van het Federale Parlement : 200 jaar Code Civil

1. Daumier, Honoré, *Les gens de justice*, cat.nr. 658599
2. Gavarni, *Œuvres choisies*, cat.nr. 664506

5 tot 28 november 2004

Zoersel, De Bijl : Particulier gebonden & gekooid : boeken (dwars) bekeken

1. *Werk* = houten kaft/doos, bevattende letterspelingen. (Uitgave Ergo Pers, De Prentenier,Gent), cat.nr. 582342
2. *Werk* = fotokatalogus van "Man Ray", cat.nr. 582359
3. *Ten oorlog*. Tom Lanoye (Ijzeren kaft), cat.nr. 609654
4. *Zwarte tranen*. Tom Lanoye (Kaft = dweil), cat.nr. 642179
5. *Nostradamus-gedichten*. Paul Snoek, cat.nr. 650277
6. *Werk* = CD's in houten doosje. Uitg.Albatros, cat.nr. 625745
7. *Werk* = *Lanoye Nv*, Tom Lanoye (Kaft + rekenmachine), cat.nr. 609658
8. Uitgave "Ergo Pers-De Prentenier", cat.nr. 643207

9. *Werk* = houten kaasplank. *Van Hornbook tot ABC-prentenboek*, cat.nr. 658515
10. *Werk* = ribkartonnen bladen *Kartonnen dozen*, Tom Lanoye, cat.nr. 638276
11. *Werk* = platgedrukt boek met pluim *SB-art gastenboek*, cat.nr. 627972
12. *Werk* = rode, houten boekband. *Eros*, R. Ergo (De Prentenier) cat.nr. 603252
13. *Het Goddelijke Monster*, Tom Lanoye (Tapijt als kaft), cat.nr. 604633
14. *De Waarheid Liegt*, Gust Gils (Houten kist + beeldje), cat.nr. 605687
15. Gedicht op papieren waaier, cat.nr. 562097
16. *Berlin in der Westentasche*, P.L. Kindermann = Duitse reisgids in zeepdoosje, cat.nr. 515064
17. *Werk* = kaartspel (kwartet), cat.nr. 518354
18. *Werk* = blauwe kaft + metalen rug. *Neutronen trommeln gegen die maschine*, W.De Vries en W. Müller, cat.nr. 625744
19. Kaft in konijnenpels + konijnmotief *Werk* van Freddy De Vree, cat.nr. 501708
20. Boekje in plexiglas. Marcel Van Maele, cat.nr. 238570
21. Boekje in fles. Marcel Van Maele, cat.nr. 234816
22. Boekje in steriliseerbokaal. Marcel Van Maele, cat.nr. 590053
23. *10 gefleste gedichten*, E. Overheid, cat.nr. 507061
24. *Dag jij, tweeënzestig mad dog stanzen*, H.Claus, cat.nr. 233389
25. *Derwish, tien dansgedichten*, L. Nolens, cat.nr. 653505
26. Theo Van Stichel. Plexi- doosje, cat.nr. 538274
27. *Volhart*, Verhegge en H. Minnebo, cat.nr. 649206
28. *30X*, R. Van Mulder, cat.nr. 620857
29. Mark Verstockt. "This is not a book" (Witte vierkanten plastic box met venster en kartonnen bladen), cat.nr. 233167
30. Paul Ibou. *Metamorphosis*, cat.nr. 226589

23 februari tot 15 mei 2005

Antwerpen, Museum Nicolaas Rockox : *Rockox'huis volgeboekt*

1. Joris Vivien, *Laetus introitus : die blijde inkomst ... van Brabandt*, 1577, cat.nr. E 14337
2. Guillaume du Choul, *Discours de la religion anciens Romains*, 1567, cat.nr. K 49052
3. Jean Errard, *La fortification reduicte en art et demonstrée*, 1617, cat.nr. G 5115
4. Thomas Morus, *De optimo reipubl.statu*, 1555, cat.nr. E 2589
5. Jacques Hurault, *Des offices d'estat avec un sommaire des stratagèmes*, 1588, cat.nr. E 2625
6. Georgius Remus, *Nemesis Karulina D. Karuli V.*, 1594, cat.nr. E 3325
7. Antonius Augustinus, *Antiquitatum Romanarum hispanarumque in nummis veterum dialogi XI*, 1617, cat.nr. K 8405
8. Olivier De Serres, *Le théâtre d'agriculture et mesnage des champs*, 1623, cat.nr. G 5435
9. Joannes Baptista Porta, *De occultis literarum notis...libri tes, apud Iacobum foilet*, cat.nr. D 77968

17 April tot 3 juli 2005

Dendermonde, Vleeshuismuseum : *De Mot zit in de Mythe*

1. Jean Ray, *Malpertuis*, cat.nr. C 109304.I,10

17 juni tot 11 juli 2005

Tielt, Huis Mulle de Terschueren : *Humanisten en oude boeken*

1. *Catholicae confutaionis*, Leuven, 1568, cat.nr. 6446

17 juni 2005 tot 9 januari 2006

Gent, MIAT : Aan tafel ! Philippe Cauderlier, een meesterkok uit Gent

1. Menon, *La cuisinière bourgeoise*, Brussel, 1808, cat.nr. H 79359
2. Carême, *Le maître d'hotel francais*, Parijs, 1822 (2 delen), cat.nr. H 76479/1-2
3. Jan de Gouy, *De burgerskeuken en pasteibakkerij in ieders bereik*, Brussel, 1911, cat.nr. H 35112
4. Jef Van Soen, *Groot keukenboek*, Gent, z.d., cat.nr. 544406
5. S. van Buynder, *De Belgische keukenmeid*, Gent, 1859, cat.nr. H 96819
6. Cauderlier, *L'économie culinaire*, Gent, 1870, cat.nr. H 254437
7. Cauderlier, *L'économie culinaire*, Gent, 1876, cat.nr. H 568898
8. Cauderlier, *Keukenboek*, Gent, 1909, cat.nr. H 33923

1 juli tot 15 augustus 2005

Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek : *Et in arcadia ego*

1. Redouté, *Les Roses* (4 banden), cat.nr. G 261180

1 juli tot 4 september 2005

Deurne, Provinciaal Zilvermuseum Sterckshof : *Ik lijk alleen maar dood. Andersen anders bekeken*

1. Andersen, H.C., *Keur van sprookjes*, cat.nr. C 138512
2. Andersen, H.C., *Sprookjes*, cat.nr. 633118
3. Andersen, H.C., *Fantazie op Het leelijke jonge eendje* (Waegemans, Y.), cat.nr. 572314
4. Andersen, H.C., *Sprookjes*, vert. Bakker, M., cat.nr. 639783
5. Andersen, H.C., *Sprookjes*, vert. Eeden-van Vloten, van, M., cat.nr. 631583
6. Andersen, H.C., *Sprookjes*, vert. Eeden-van Vloten, van, M., cat.nr. C 25279
7. Andersen, H.C., *De nieuwe kleren van de keizer*, cat.nr. C 238510
8. Andersen, H.C., *De nieuwe kleren van de keizer*, vert. Schelfhout, C.M.F., cat.nr. 639774
9. Andersen, H.C., *De nieuwe kleren van de keizer*, vert. Goedhart-Alberts, M., cat.nr. 630254
10. Andersen, H.C., *De nieuwe kleren van de keizer, Kleine Klaas en grote Klaas, De tondeldoos, Duimelijntje*, cat.nr. 624731
11. Andersen, H.C., *Sprookjes*, vert. Eeden-Schuitemaker, van, T., cat.nr. 549552
12. Andersen, H.C., *Het meisje met de zwavelstokjes*, vert. Bijl, J., cat.nr. 638914
13. Andersen, H.C., *Dierensprookjes*, cat.nr. 636828
14. Andersen, H.C., *Elfenheuvel, Het madeliefje, Het leelijke jonge eendje, De wind vertelt van Waldemar Daa*, cat.nr. 624732
15. Andersen, H.C., *Kleine Klaus en Grootte Klaus*, cat.nr. C 239045
16. Andersen, H.C., *De sneeuwkoningin en andere sprookjes*, cat.nr. C 165453
17. Andersen, H.C., *De vliegende koffer: en andere sprookjes*, cat.nr. 630812
18. Andersen, H.C., *De ijsjonkvrouw en andere verhalen*, cat.nr. 639983
19. Andersen, H.C., *De soldaat en de tondeldoos*, cat.nr. C 220814:[1]
20. Andersen, H.C., *De schaduw*, cat.nr. 561044
21. Andersen, H.C., *Sprookjes*, cat.nr. 627572
22. Andersen, H.C., *Rose, Prinz und Nachtigall: hundert Illustrationen aus anderthalb Jahrhunderten zu Märchen*, cat.nr. 598129
23. Andersen, H.C., *Sprookjes*, cat.nr. C 249033:3,4,16,19+21

24. Andersen, H.C., *Het lelijke eendje*, cat.nr. C 177027
25. Andersen, H.C., *Sprookjesboek*, cat.nr. C 97999:[2]
26. Andersen, H.C., *Contes*, cat.nr. C 207734
27. Andersen, H.C., *De nieuwe kleren van de keizer*, cat.nr. C 177027:40
28. Andersen, H.C., *De vliegende koffer en 17 andere sprookjes*, cat.nr. 640001
29. Andersen, H.C., *Het meisje met de zwavelstokjes en andere sprookjes*, cat.nr. C 165108
30. Andersen, H.C., *Sprookjes*, cat.nr. C 162279
31. Andersen, H.C., *Sprookjes*, cat.nr. 629153
32. Andersen, H.C., *Sprookjes*, cat.nr. 638337
33. Andersen, H.C., *Sprookjes*, cat.nr. C 95561
34. Andersen, H.C., *Wat men al niet verzinnen kan en andere verhalen*, cat.nr. 534526
35. Andersen, H.C., *Nye eventyr*, cat.nr. C 71230
36. Pedersen, V., *H.C. Andersens Eventyr*, cat.nr. H 137753

20 augustus tot 26 september 2005

Antwerpen, Documentatiecentrum Antwerpse Noorderpolders : *Van Rubens tot Germinal*

1. Th. de Ronde, *Het tooneelven in Vlaanderen door de eeuwen heen*, 1930, cat.nr. A 61459:3
2. J. Kuypers, *Onze literatuur in beeld*, 1935, cat.nr. A 79118
3. J. Kuypers, *De Nederlandsche letterkunde in beeld*, 1934, cat.nr. A 79957
4. Th. de Ronde, *Ons klassiek komisch tooneel*, 1936, cat.nr. A 79736:1
5. Jacob Duym ; [edit.] L.F.A. Serrarens, *Het moordadich stuck van Balthasar Gerards, begaen aen den doorluchtighen Prince van Oraison*, 1584, cat.nr. C 15723:218
6. K. Poll, *Over de tooneelspelen van den Leidschen rederijker Jacob Duym*, 1898, cat.nr. A 62646
7. Ch. Proli, *Catalogue d'une fort riche ... collection de livres ... recueillis ... par le comte Charles de Proli; dont la vente se fera ... dans la maison du dit Charles de Proli au Marché aux souliers ... le 14 9bre 1785*, 1785, cat.nr. B 48542: ex.1
8. *Biographie de Pierre Paul Rubens ; Programme des fêtes d'inauguration de la statue de Rubens*, 1840, cat.nr. H 57697
9. *Catalogue d'une très-grande et riche collection de tableaux, estampes, bronzes et autres raretés, recueillis en nombre d'années par le comte Charles de Proli*, cat.nr. H 202600
10. Jacob Duym ; [edit.] Kees van Meel, *De cloeck-moedighe ende stoute daet, van het innemen des casteels van Breda en verlossinghe der stad*, 1990, cat.nr. 541504
11. J. Kuypers, *Beknopte geschiedenis van de Nederlandse letterkunde*, 1931, cat.nr. A 65801
12. J. Denucé, *Charles de Proli en de Aziatische Compagnie met inventaris van de Proli's nalatenschap*, 1932, cat.nr. K 245128
13. Jacob Duym, *Belegheringhe der stad Antwerpen, by den prince van Parma*, 1606, cat.nr. C 11220
14. Jacob Duym, *Beoude belegheringe der stad Leyden*, 1606, cat.nr. C 11195
15. Jacob Duym, *Corte historische beschryvinghe der Nederlandscher Oorlogen*, 1612, cat.nr. K 7340
16. Jacob Duym, *Een ghedenck-boeck, het welck ons leert aen al het quaet en den grooten moetwil van de Spaingnaerden en haren aenhanck ons aen-ghedaen te gedencken*, 1606, cat.nr. C 11194
17. Jacob Duym, *N.V.M. tragedie van den bloedighen haegh*, 1689, cat.nr. C 40861
18. David Haex, *Dictionarium malaico-latinum et latino-malaicum*, 1631, cat.nr. C 266651
19. L. Jore, *Un belge au service de la France dans l'Océan pacifique*, 1944, cat.nr. K 142577

20. H. Ryner, *Les artisans de l'avenir : conférence ... à Paris...*, 1921, cat.nr. E 44372
21. J. Kuypers, *De gouden poort : beknopte uitgave met literatuuroverzicht*, 1941, cat.nr. C 271106
22. J.A. Moerenhout, *Voyages aux îles du grand océan*, 1837, cat.nr. K 251872
23. G. Soyer, *Comment Rubens devint paysagiste*, 1939, cat.nr. H 101043
24. Th. de Ronde, *J. van Ruusbroec : een korte nota*, 1945, cat.nr. 601879
25. *Applausus anagrammaticus... domino J.R.G.Caimo*, 1754, cat.nr. C 97522
26. *J. Roberto Gisleno Caimo, Carmen dicatum*, 1754, cat.nr. C 97525
27. *Postryder van Antwerpen*, cat.nr. B 671
28. P. Gauguin en Ch. Morice, *Noa Noa*, 1900, cat.nr. C 171388
29. B. Werche, *Hendrick van Balen (1575-1632) : ein Antwerpener Kabinetbildmaler der Rubenszeit*, 2004, cat.nr. 677215
30. P. Benoit, *Drama Christi, 1871*, cat.nr. H 27703:[4,8]
31. E. Keurvels, *De oorlog van Peter Benoit*, cat.nr. HPfl 764:(31,14)
32. R. Wagner, *Tristan en Isolde*, cat.nr. H 56709:[39]

2 september tot 30 oktober 2005

Sint-Amands, Provinciaal Museum Emile Verhaeren : *Emile Verhaeren*

1. Emile Verhaeren, *Les Passeurs d'eau en Les Fièvres*. In : *La Société nouvelle, revue internationale*, Paris, Mei 1893, cat.nr. B 23010
2. Emile Verhaeren, A. Koeningsberg. In : *La Société nouvelle, revue internationale*, Paris, september 1908, cat.nr. B 23010
3. Emile Verhaeren, *Les Cordiers*. In : *La Revue blanche*, Paris, juni 1894, cat.nr. B50183
4. Emile Verhaeren, *Vers la mer*. In : *La Revue blanche*, Paris, 1895, cat.nr. B50183
5. Georges Eekhoud, *Bernard Vital*, Antwerpen, 1901, cat.nr. C 205860
6. Georges Eekhoud, *Burch Mitsu*, in *Bibliothèque des Temps Nouveaux*, cat.nr. E74608:1
7. Georges Eekhoud, *Burch Mitsu*, Antwerpen, 1901, cat.nr. C 206274
8. Jacques Mesnil, *Le mouvement anarchiste*, Bruxelles, in *Bibliothèque des Temps Nouveaux*, vol. 9, 1897, cat.nr. E 74608:9
9. Brochure *Het socialisme verloochend door de socialistische kamerleden in België: hun eigen woorden in het parlement verzameld en toegelicht door "De vrije groep" te Mechelen* Mechelen, 1896, cat.nr. pfl 266:11,16
10. *Morgenrood: zondagsblad gewijd aan wetenschap, kunst en letteren*. dl 2 / 1894 en dl.3 /1895, cat.nr. B 169042
11. Ernest Goethals, *Les cures pittoresques de l'abbé Kneipp à Wörishofen: silhouettes et récits d'un touriste*, Bruxelles, 1892, cat.nr. J 27018
12. N. Delpierre, *Faut-il dormir la fenêtre ouverte*, Bruxelles, 1912, cat.nr. J35038
13. *Le Cottage, revue mensuelle illustrée de tout ce qui concerne habitation* (1903) n° 1 en n° 2, cat.nr. H119618
14. *Het Voorlichtingsblad tweemaandelijks tijdschrift voor gezonde levenscultuur*, Antwerpen 1943, cat.nr. J 101121
15. Emile Royer, *Plaidoirie pour l'anarchiste Jules Moineau*, Bruxelles 1894, cat.nr. E 46497
16. Emile Royer, *Pour l'anarchiste Jules Moineau: plaidoirie Cour d'assises de Liège, procès des anarchistes*, juillet 1892, Ensival, 1895, cat.nr. E 206242
17. Stirner Max, *De eenige en z'n eigendom*, Antwerpen, 1907, cat.nr. D 22928
18. Vermeylen, August, *Twee vrienden*, Brussel, 1943, cat.nr. 524211
19. Kropotkin, P.A., *L'anarchie: sa philosophie: son idéal*, Paris, 1886, cat.nr. E 22753:9
20. Kropotkin, P.A., *La conquête du pain*, Paris, 1892, cat.nr. E 22753:1
21. Grave, J., *La société future*, Paris, 1895, cat.nr. E 22753:8
22. Grave, J., *La société au lendemain de la révolution*, Paris, 1893, cat.nr. E 94667:7
23. Grave, J., *Terre libre (les pionniers)*, Paris, 1908, cat.nr. C 144653
24. Grave, J., *La grande famille: roman militaire*, Paris, 1907, cat.nr. E 22753:10
25. Kropotkin, P.A., *Paroles d'un révolté*, Paris, s.d., cat.nr. E 22493

26. Lissagaray, *Histoire de la commune de 1871*, Paris, 1896, cat.nr. K56183

16 september tot 25 september 2005

Herk-de-Stad, De Markthallen : *Godfried Wendelen*

1. Aries, seu : Aurei Velleris encomium (1632), cat.nr. C 1564
2. Eclipses lunares ab anno M.D.LXXIII observatae (1644), cat.nr. G 4976
3. *Leges Salicae illustratae* (1649), cat.nr. E 54061

17 september tot 18 december 2005

Mechelen, Museumsite Lamot : *Dames met Klasse. Margaretha van York en Margaretha van Oostenrijk*

1. J.L. Vives, *De institutione feminae christiana*, 1524, cat.nr. D 144686

3 oktober tot 27 november 2005

Leuven, Centrale Universiteitsbibliotheek : *Muziek geprint Petrus Phalesius*

1. *Premier livre des chansons à quatre et cinq parties.. : Superius*, 1570, cat.nr. B 199.991 c
2. *Premier livre des chansons à quatre et cinq parties.. : Tenor*, 1570, cat.nr. B 199.991 a

15 oktober 2005 tot 15 januari 2006

Antwerpen, Museum Plantin-Moretus : *Blind bestempeld en rijk verguld*

1. Bollandus *Imago primi saeculi Societatis Jesu*, 1640, cat.nr. K 6531

21 oktober 2005 tot 15 januari 2006

Gent, Museumpaviljoen van de Leopoldskazerne : *Frans Masereel*

1. R. Rolland, *Aux peuples assassinés*, cat.nr. E 39668
2. *Souvenir de mon Pays*, cat.nr. C 39707:[16]
3. *Juin 1940*, cat.nr. H 210275
4. *Clarté*, 5 juni 1923 (jrg. 1922-1923), cat.nr. B 55217
5. *Destins 1939-1942*, cat.nr. H 261956
6. *Les Hommes du Jour*, jrg. 6 (278-302), cat.nr. B 184921
7. E. Verhaeren, *Cinq récits*, cat.nr. C 39707 :[13]

29 oktober 2005 tot 18 december 2005

Hingene, Kasteel d'Ursel : *Tussen Salon en Strijdtoneel; de hertogen d'Ursel op het slagveld van Europa (1690-1790)*

1. *Traité de la construction et des principaux usages des instrumens de mathématique*, (4de ed.), 1752, cat.nr. G 5157
2. *Éléments de la guerre des sièges, contenant: l'Artillerie, l'Attaque des Places, La Défense des Places*, 1776-1783, 3 dln, cat.nr. G 5123
3. *L'arithmétique et de la géométrie de l'officier*, 1767, 2 dln, cat.nr. G 4796
4. *La science des ingénieurs dans la conduite des travaux de fortification et d'architecture civile*, 1739, cat.nr. G 11639
5. *Éléments de fortification, contenant la construction raisonnée des ouvrages de la fortification*, 1775, cat.nr. G 5124

6. *Le parfait ingénieur françois, ou: La fortification offensive et défensive*, 1757, cat.nr. G 52056
7. *Mémoires d'artillerie*, 1707, 2 dln, cat.nr. G 5122
8. *De l'attaque et de la défense des places*, 1737, cat.nr. G 109249
9. *Dictionnaire portatif de l'ingénieur ou l'on explique les principes termes des sciences ...*, 1755, cat.nr. G 86903
10. *Plans et journaux des sièges de la dernière guerre de Flandres ; Rassemblés par deux capitaines étrangers au service de la France*, 1750, cat.nr. K 28168
11. *Copije van eenen brief, gheschreven door den hertogh van Marlborough aan de heeren Staeten weghens den marsch...*, 1705, cat.nr. K 96403
12. *Philips byder Gratie Godts Coninck van Castillien, van Leon, van Arragon, &c.*, [Artikelen en ordonnantiën uitgevaardigd door Philips, koning van Castilië], 1701, cat.nr. K 92426
13. *Convoluut met documenten m.b.t. Wolfgang d'Ursel*, 1787, cat.nr. K 91218
14. *Bekentmaeking aen den hertog van Ursel over den brief onder zijnen naem versoryd en uyt gedeylt*, 1790, cat.nr. K 124093
15. *Copie van den brief van den hertog van Ursel, aen den heere Devillegas, président van den Raed van Brabant*, 1790, cat.nr. K 151560
16. *Réglement & articles de guerre provisionnels pour le militaire au service des Provinces Beligues Unies. Provisioneel reglement van oorlog voor het krygs-volk der Vereenigde Nederlandsche Provinciën*, 1790, cat.nr. E 84203
17. *De Meid, Kapitein, Schutter en Tamboer: kluchtspel*, 1735, cat.nr. 588008

16/11/2005 tot 16/01/2006)

Brussel, Koninklijke Bibliotheek Albert I : *Don Quichot in België*

1. *Het Gouvernement van Sancho Pança*, G.I.Kerricx, 1700 (titelblad met gravure en exlibris), cat.nr. C 38025
2. *Meester Jochem's lotgevallen*, 1844, cat.nr. C 8765
3. *De Antwerpsche Sancho Pança, Almanach 1849-1850*, 2 vol., cat.nr. E 44458
4. *Wonderbare avonturen van DQ*, 1918 (omslagblad), cat.nr. C 199878
5. *De luimige geschiedenis van DQ*, 1920, 2 exempl (ex.1: omslag; ex.2: titelpagina), cat.nr. C 150118
6. *Het paard van DQ*, D.Boens, 1941, cat.nr. C 105829
7. *De wonderlijke avonturen van DQ*, Meurisse, 1949 (dubbele pagina met chromo's), cat.nr. C 166344
8. *De geestrijke ridder DQ*, 1957 (titelpagina), cat.nr. C 176337
9. *Une édition de Bruxelles très rare...* H. Helbig, Bibliophile Belge, 1870 (titelpagina), cat.nr. B 81710
10. *De Antwerpsche Gids 09/04/1954*, Marc Sleen, karikatuur p. 3, *Don Camilo Quijote en Paulo Sancho Panza*, cat.nr. B 118937

25 november 2005 tot 26 februari 2006

Antwerpen, A.M.V.C.-Letterenhuis : *Jeroen Brouwers*

1. *Het oostindisch kampsyndroom*, cat.nr. 560444
2. *Daantje gaat op reis*, cat.nr. 628816

5.3.2. Bruiklenen voor tentoonstellingen in de Stadsbibliotheek

2004

24 september 2004 tot 16 januari 2005

Nottebohmzaal : *Tegendruk, geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog*

Bruikleengevers:

AMVC-Letterenhuis, Anwerpen : affiches

Mevrouw J. Brabants, Mechelsesteenweg 113 bus 9, 2018 Antwerpen :

Doos waarin destijds de kopij van het clandestiene blad "De Werker" werd begraven in afwachting dat de drukker het sein gaf dat er kon worden gedrukt.

Familie Ceulemans, Ten Eekhovalei 206, 2100 Deurne :

Drukpers waarmee enkele leden van uw familie tijdens de oorlog clandestiene blaadjes drukten.

RTBF, Brussel :

Beeldmateriaal voor de projectieschermen.

5.4. Het overschakelen naar zuurvrij materiaal

In de loop van 2004 begon de overschakeling naar het gebruik van zuurvrij materiaal voor het opbergen van boeken en tijdschriften. Zuurvrij kaftpapier, zuurvrije dozen en mappen voor het bewaren van tijdschriften en overdrukken werden aangekocht. Niet alleen de collectieaan groei, ook wat er al in de collectie aanwezig was moet worden verpakt in zuurvrij materiaal. Gezien de kostprijs en de grote hoeveelheid die hiervoor permanent zal nodig zijn, wordt de hele operatie "overzetten naar zuurvrij" gespreid over verschillende jaren.

Deze taak wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door de collega's met een "artikel 60-contract", maar ook door de magazijniers die de periodieken verwerken. Voor al wat aan de collectie wordt toegevoegd, wordt zuurvrij materiaal gebruikt voor zover het voorhanden is.

Tot nu toe is er al gedaan :

2004	Gezien de kostprijs van zuurvrij materiaal, wordt er eerst en vooral gerationaliseerd in de nodige formaten van mappen en dozen. Het heeft geen zin om dozen of mappen te laten aanmaken waarop slechts een halve cm verschil zit. Vervolgens hebben we binnen onze budgettaire mogelijkheden dozen en mappen besteld voor de meest dringende formaten. Bovendien slaagden we erin grotere kortingen te bedingen naarmate de hoeveelheid van het zelfde formaat groter werd.
2004	Start van het opbergen van lopende tijdschriften in zuurvrije bindmappen.
2004 - 2005	Dozen lopende tijdschriften (alfabetisch geklasseerd) in magazijn C1 (achter de leeszaal) is klaar tot de letter M. Terzelfder tijd werd afgesproken met Marcel Van den Heuvel, beheerder van de tijdschriften, dat de etiketten op de dozen met de pc worden aangemaakt, op identieke wijze : titel, catalogusnummer en verwijzing naar de definitieve standplaats in magazijn C2, wat het verdere behandelingswerk vergemakkelijkt.
2004 - 2005	Aanmaken voor verschillende tentoonstellingen in huis van boekensteunen in zuurvrij karton
2005	Door interne verhuis kwam er plaats vrij in de Sodaliteit op niveau S1. Daar werd de afgesloten collectie "Georges Eekhoud Kabinet" (GEK) ondergebracht, nadat eerst de vroeger aangebrachte papieren wikkels werden vervangen door nieuwe zuurvrije.

5.5. Onderhoud en conditie van de magazijnen en van de collectie

2004 - 2005	Zoals vorige jaren werden ook nu weer, buiten het gewone dagelijks filmen van kranten, een aantal boeken en tijdschriften gemicrofilmd omdat ze in te slechte toestand zijn om nog in papieren vorm ter beschikking te stellen van de lezers.
2005	Er werd een algemene grondige onderhoudsbeurt gegeven aan de vloeren (metaal en rubber matten) van de magazijnen in de Sodaliteit op de niveau's S0 tot en met S3. Hiervoor kwam een speciale ploeg via de Bijzondere Opdrachten/Werksters. Aanvullend hierop werd begonnen, eveneens in de Sodaliteit, met het stofzuigen van de boekenrekken, ontstoffen van de boeken en indien nodig het terug vastzetten van de boekenplanken. In de loop van het jaar is het deel van S0, langs de kant van de Leeuw van Vlaanderenstraat afgewerkt, evenals S1 op de hoek met de Wijngaardstraat (nieuwe standplaats collectie GEK). Er is ook al begonnen in S0, groot magazijn.
2005	In de nieuwe magazijnen werd in de afdeling C-1 op de planken een antislipstrip geplakt om te beletten dat de boeken bij het verrijden van de compactus van de planken zouden schuiven en overreden worden. 260 rekken van 7 planken werden behandeld.
2005	Er werd begonnen met het opstellen van een lijst van de beelden en ingelijste kunstwerken die in huis worden bewaard. Er werd geconstateerd dat dergelijke lijsten van vorige jaren onvolledig waren en elkaar tegenspreken. Bijkomend probleem is ook dat heel wat van die voorwerpen nooit werden ingeschreven en dus al naargelang de lijst waarop ze vermeld zijn, een andere omschrijving hebben. Sommige ingelijste werken werden, omwille van de slechte toestand van de lijst, ontlijst en in zuurvrije mappen opgeborgen.

5.6. Reprografie

5.6.1 Werking

Hoofdactiviteiten van de microfilmafdeling:

- In het kader van preservering en conservering:
  - microfilmen van lopende kranten;
  - microfilmen van bedreigde kranten en preciosa;
  - scannen van preciosa.
- In het kader van dienstverlening aan het publiek:
  - microfilmen, fotograferen of scannen van fragmenten uit boeken en kranten, op vraag van bibliotheekgebruikers.

M.b.t. de uitvoering van deze hoofdactiviteiten werden in 2005 volgende afspraken gemaakt :

1. Prioritair wordt verfilmd:

Elk boek, tijdschrift of krant dat op basis van advies van de leeszaal in samenspraak met Behoud en Beheer niet meer raadpleegbaar wordt geacht.

Als slechts een gedeelte van een krant of tijdschrift van een groot bezit in slechte staat is, wordt enkel dat gedeelte gefilmd.

2. Het filmen van kranten gebeurt op basis van een lijst met titels van kranten in de Stadsbibliotheek uit de periode 1840-1950, daarbij in acht genomen dat:

- ➔ we geen titels filmen die door de Koninklijke Bibliotheek al gefilmd zijn
- ➔ we geen titels filmen die voorkomen op de lijst van de 30 te digitaliseren kranten uit het FWI-digitaliseringsproject.

Het zelf (intern) verfilmen van de lopende kranten werd hierdoor in 2004 voorlopig gestaakt. Het dupliceren van extern verkregen microfilms van lopende kranten blijft doorgaan.

3. Van zodra het nieuwe A0-formaat microfilm-scantoestel er is, zullen prioritair worden gedigitaliseerd:
- de muziekwerken in opdracht van Museum Vleeshuis
  - onze topstukken.
- De kranten uit de 19e eeuw worden gemicrofilmd én gedigitaliseerd; tijdschriften worden alleen gefilmd.

Het A0-formaat microfilm-scantoestel wordt verwacht in het voorjaar van 2006.

Naast aanvragen voor digitale kopieën vanuit de leeszaal werden ook enkele digitale kopieën voor de Stadsbibliotheek gemaakt.

Al het scanwerk belandt voorlopig intern op een aparte harde schijf. Bedoeling is dat in de nabije toekomst deze documenten vanuit de publiekscatalogus full-text kunnen worden geconsulteerd.

In 2004 werden 24 preciosa titels ingescand; 19 titels daarvan werden op een DVD-drager gezet.

In 2005 werden 51 preciosa titels ingescand. Daarvan werden 35 titels rechtstreeks op een DVD-drager gezet.

In 2004 en 2005 werd op de afdeling veel extra tijd besteed aan variabele activiteiten:

- allerlei knutselwerk ter voorbereiding van tentoonstelling Tegendruk (24/09/2004-16/01/2005) of tentoonstelling Zichtbaar zeldzaam (26/02/2005-24/04/2005)
- (bv. boekensteuntjes maken,...)
- scans maken voor tentoonstellingscatalogi van beide tentoonstellingen
- scans in functie van het werk van de STVC medewerkers
- produceren van evacuatieplannen in opdracht van afdeling Behoud en beheer.

5.6.2. Toestellen

Aangekocht en/of geleverd in 2003:

- digitaal fototoestel Canon 20 D
- boekenscanner Zeutchel 05 5000.

6. LEESZAAL EN PUBLIEKSWERKING

6.1. Leeszaal

6.1.1. Inleiding

In de periode 2004-2005 werden o.a. volgende aanpassingen in de leeszaal doorgevoerd:

De oude publiekscatalogus verdween. In de nieuwe publiekscatalogus zitten ineens de volledige plaatskenmerken van de boeken en tijdschriften van de Stadsbibliotheek. De conversie van de acceslijst met de standplaatsen werd hiermee volledig afgerond.

Er werd een hotspot geïnstalleerd in de leeszaal. De gebruiker heeft met zijn laptop overal in de leeszaal toegang tot de catalogus en de databanken (zonder paswoord) en tot de rest van het internet (met paswoord). Deze dienst wordt volledig gratis ter beschikking gesteld.

Daarnaast werden er nog extra pc's geplaatst in de catalogusruimte. De internettoegang in de catalogusruimte verloopt sindsdien ook via een systeem met paswoorden en een beperking van de toegang in tijd per gebruiker. Het netwerk van de leeszaalgebruikers werd volledig gescheiden van het interne netwerk.

De lezer mag bepaalde werken voortaan zelf digitaal fotograferen. Hiervoor is een speciaal formulier ingevoerd, waarin de voorwaarden voor reproductie worden uitgelegd, zodat de boeken niet beschadigd worden en de auteurswet wordt nageleefd.

Daarnaast werden ook twee nieuwe kopieerapparaten geleverd. Aanvullend zal een boekvriendelijke scanner geïnstalleerd worden (2006).

De microfilmtoestellen werden verhuisd naar de kopieerruimte, o.a. om de geluidsoverlast voor de andere lezers te verminderen. De kopieerapparaten, de microfilmlezers en de microfilmprinter staan nu gegroepeerd in een aparte ruimte.

In de leeszaal werden extra rekken en toonkasten geplaatst.

De ruimte achter de balie werd verbouwd om meer plaats te krijgen voor de boeken die in lezing bewaard worden, dit o.a. ter voorbereiding van het in 2006 in te voeren magazijn-bestelsysteem. Tijdens de verbouwing werd de leeszaal een week gesloten. Hiervan werd gebruik gemaakt om alle leeszaalwerken na te zien en te herschikken. Beschadigde werken werden systematisch hersteld.

Voor het raadplegen van preciosa werden speciale boekensteunen en loden veters aangekocht.

Wat de cijfers betreft, bleef het leeszaalbezoek ongeveer gelijk. Het aantal geraadpleegde banden daalde lichtjes. Ook het aantal geldig ingeschreven lezers daalde in 2005. Maart blijft traditioneel de drukste maand. In juni was de bibliotheek uitzonderlijk een week gesloten.

De IBL-aanvragen volgen de algemene trend en dalen in aantal. Er kwamen wel meer aanvragen van de openbare bibliotheken die ook aansloten op Impala.

6.1.2. Openingsuren

De openingsuren bleven ongewijzigd.

6.1.3. Lezers

6.1.3.1. Inschrijvingen

	2003		2004		2005	
	I*	TOTAAL*	I*	TOTAAL*	I*	TOTAAL*
17-24	1.196	3.551	1.428	4.092	1.181	4.142
25-29	255	2.980	321	3.539	287	4.035
30-55	668	3.634	696	4.403	609	5.365
55+	451	2.236	509	2.706	456	3.076
TOTAAL	2.750	12.401	2.954	14.740	2.533	16.618

	2003		2004		2005	
	I*	TOTAAL*	I*	TOTAAL*	I*	TOTAAL*
Mannen	1.494	6.889	1.590	8.038	1.151	7.638
Vrouwen	1.256	5.512	1.364	6.702	1.382	8.980
TOTAAL	2.750	12.401	2.954	14.740	2.533	16.618

I = geldig ingeschreven eindgebruikers, d.w.z. lezers die in de loop van het jaar hun lenerskaart vernieuwd hebben.

Totaal = totaal aantal ingeschreven eindgebruikers.

6.1.3.2. Herkomst

	2003		2004		2005	
	I*	TOTAAL*	I*	TOTAAL*	I*	TOTAAL*
Stad Antwerpen*	897	3.840	1.169	5.612	972	6.647
Provincie Antwerpen	1.136	5.327	1.040	5.369	956	6.231
Rest Vlaanderen	508	2.397	622	3.145	482	3.005
Rest België	112	393	40	191	37	196
Totaal België	2.653	11.957	2.871	14.317	2.505	15.321
Nederland	25	223	36	275	26	294
Frankrijk	12	30	14	37	11	40
Duitsland	17	32	11	36	12	39
Groot-Brittannië	3	9	1	9	6	11
Andere	40	150	21	66	31	96
Totaal buitenland	97	444	83	423	86	480
TOTAAL	2.750	12.401	2.954	14.740	2.533	16.559

I = geldig ingeschreven eindgebruikers, d.w.z. lezers die in de loop van het jaar hun lenerskaart vernieuwd hebben.

Totaal = totaal aantal ingeschreven eindgebruikers.

Stad Antwerpen = postcode: 2000, 2018, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2100, 2140, 2170, 2180, 2600, 2610.

6.1.4. Raadplegingen

6.1.4.1. Leeszaalbezoekers

Periode	2001	2002	2003	2004	2005
Jan. - maart	3.389	3.861	3.267	3.584	3492
April - juni	2.409	2.519	2.709	2.559	2803
Juli - sept.	1.998	2.009	2.014	1.991	1832
Okt. - dec.	2.615	2.421	2.620	2.610	2500
TOTAAL	10.411	10.810	10.610	10.744	10.627

6.1.4.2. Opgevraagde exemplaren

	2001	2002	2003	2004	2005
Jan. - maart	19.415	18.066	16.928	19.899	18.457
April - juni	13.830	14.956	14.986	13.663	15.067
Juli - sept.	10.970	12.868	12.021	11.989	10.869
Okt. - dec.	14.845	12.599	14.464	13.657	13.071
Totaal	59.060	58.489	58.399	59.208	57.464

	2004				2005			
	Boeken en perio- dieken*	Micro- films	Preciosa	Totaal 2004	Boeken en perio- dieken*	Micro- films	Preciosa	Totaal 2005
Jan. - maart	17.636	2.002	261	19.899	15.384	2.860	213	18.457
April - juni	11.839	1.656	168	13.663	12.647	2.180	240	15.067
Juli - sept.	9.767	2.025	197	11.989	9.098	1.593	178	10.869
Okt. - dec.	11.489	2.003	165	13.657	11.487	1.417	167	13.071
Totaal	50.731	7.686	791	59.208	48.616	8.050	798	57.464

* Het aantal banden, niet het aantal titels. Aan één titelbeschrijving kunnen verschillende exemplaren gekoppeld zijn. Een boek of tijdschrift kan uit verschillende banden bestaan.

6.1.5. Interbibliothecair leenverkeer

HET AANDEEL VAN DE STADSBIBLIOTHEEK IN IMPALA:

6.1.5.1. Uitgaand leenverkeer (aanvragen door SBA)

VERSTUURDE AANVRAGEN	2003	2004	2005
Verstuurd via Impala	28	33	18
Verstuurd via gedrukte formulieren	4	5	3
Totaal verstuurd	32	38	21
Positief beantwoord	27	29	14

DETAIL 2004	Aantal via formulier	Aantal via Impala	Totaal
-------------	-------------------------	----------------------	--------

Boekvorm	3	15	18
Fotokopie	2	18	20
Totaal aangevraagd	5	33	38
Voornaamse bibliotheken:			
KB	0	1	1
KUL	0	7	7
RUCA	0	0	0
RUG	0	3	3
VUB	0	1	1
UFSIA	0	12	12
UA	0	0	0
Andere binnenland	0	9	9
Andere buitenland	5		5
Aangevraagd in:			
Binnenland	0	33	33
Buitenland	5	0	5
Positief beantwoord	4	25	29
Boekvorm	2	10	12
Fotokopie	2	15	17
Binnenland	0	25	25
Buitenland	4	0	4

DETAIL 2005	Aantal via formulier	Aantal via Impala	Totaal
Boekvorm	0	5	5
Fotokopie	3	13	16
Totaal aangevraagd	3	18	21
Voornaamse bibliotheken:			
KB	0	0	0
KUL	0	4	4
RUCA	0	0	0
RUG	0	0	0
VUB	0	0	0
UFSIA	0	0	0
UA	0	1	1
Andere binnenland	0	6	6
Andere buitenland	3		3
Aangevraagd in:			
Binnenland	0	18	18
Buitenland	3		3
Positief beantwoord	3	11	14
Boekvorm	0	3	3
Fotokopie	3	8	11
Binnenland	0	11	11
Buitenland	3	0	3

6.1.5.2. Inkomend leenverkeer (aanvragen aan SBA)

Het inkomend leenverkeer in de Stadsbibliotheek volgt de algemene trend en daalt t.o.v. vorig jaar. Stadscampus en Campus Drie Eiken (Universiteit Antwerpen) nemen nog steeds het grootst aantal IBL-aanvragen voor hun rekening.

ONTVANGEN AANVRAGEN	2003	2004	2005
Ontvangen via Impala	1.470	1.293	1.055

Ontvangen via gedrukte formulieren	61	89	81
Totaal ontvangen	1.533	1.382	1.136
Positief beantwoord	1.128	1.055	857

DETAIL 2004	Aantal via formulier	Aantal via Impala	Totaal
Boekvorm	23	991	1.014
Fotokopie	66	302	368
Totaal aangevraagd	89	1293	1.382
Voornaamse bibliotheken:			
KB	1	48	49
KUL	0	98	98
RUCA	0	35	35
RUG	0	65	65
VUB	0	160	160
UFSIA	0	223	223
UA	0	286	286
OB's	0	92	92
Andere binnenland	38	278	316
Andere buitenland	50	8	58
Aangevraagd in:			
Binnenland	39	1.285	1.324
Buitenland	50	8	58
Positief beantwoord	75	980	1.055
Boekvorm	18	782	800
Fotokopie	57	198	255
Binnenland	43	975	1.018
Buitenland	32	5	37

DETAIL 2005	Aantal via formulier	Aantal via Impala	Totaal
Boekvorm	13	837	850
Fotokopie	68	218	286
Totaal aangevraagd	81	1.055	1.136
Voornaamse bibliotheken:			
KB	0	20	20
KUL	1	82	83
RUCA (CMI)	0	34	34
RUG	0	60	60
VUB	0	211	211
UFSIA (CST)	0	197	197
UA (CDE)	0	242	242
OB's	0	48	48
Andere binnenland	39	158	197
Andere buitenland	41	3	44
Aangevraagd in:			
Binnenland	39	1.052	1.091
Buitenland	41	3	44
Positief beantwoord	39	818	857
Boekvorm	10	675	685
Fotokopie	59	143	202
Binnenland	37	815	852
Buitenland	32	3	35

6.2. Publiekswerking en externe communicatie

6.2.1. Overzicht bezoekers

Jaar	Rond-leidingen	Rondgeleide personen	Bezoekers evenementen	Totaal
1999	5	41		
2000	20	204		
2001	56	724	+ 1.600 Erfgoedzondag + 620 Cultuurmarkt + 3.200 Open Monumentendag <u>+ 986 Seuphor-tentoonstelling</u> = 6.406 niet-rondgeleide bezoekers	7.130
2002	68	1.067	+ 662 Erfgoedzondag + 472 Cultuurmarkt + 3.505 Open Monumentendag + 92 Nottebohmlezingen <u>+ 1.299 Wie zoet is krijgt lekkers</u> = 6.030 niet-rondgeleide bezoekers	7.097
2003	53	639	+ 65 Gedichtendag + 900 Erfgoedzondag + 424 Cultuurmarkt + 150 Nottebohmlezingen + 3.464 Wie zoet is krijgt lekkers + 1.122 Emmanuel De Bom <u>+ 426 De Brakke Hond</u> = 6.551 niet rondgeleide bezoekers	7.190
2004	45	595	+ 130 Gedichtendag + 700 Erfgoeddag + 195 Nottebohmlezingen + 3.399 Tegendruk <u>+ 28 lezingen Arabische literatuur</u> = 4.452 niet rondgeleide bezoekers	5.047
2005	14	188	+ 110 Gedichtendag + 2.411 Zichtbaar Zeldzaam + 800 Erfgoeddag + 233 Zomernacht + 680 Open Monumentendag + 379 Nottebohmlezingen <u>+ 34 lezingen Arabische Literatuur</u> = 4.647 niet rondgeleide bezoekers	4.835

6.2.2. Erfgoeddag

2004

Op zondag 18 april vond de jaarlijkse Erfgoeddag plaats, met als thema *'t Zit in de familie*. De Stadsbibliotheek nam hieraan deel met een gelegenheidstentoonstelling, opendeurdag, en een boekenverkoop van 10 tot 16 u.

- Tentoonstelling: In de Nottebohmzaal liep de gelegenheidstentoonstelling 'Gravures van de familie Galle'. De Galle's waren een befaamde familie van graveurs en uitgevers uit de zestiende en zeventiende eeuw. Philips, Theodor en

Cornelis Galle werkten nauw samen met de Plantijnse uitgeverij waarvoor ze o.a. door Rubens ontworpen illustraties voor titelpagina's graveerden.

- Opendeur: de leeszaal, de Nottebohmzaal en de microfilm afdeling werden opgesteld voor het publiek.
- Boekenverkoop van dubbels en publicaties die voor de bibliotheek niet relevant zijn.
- Bezoekers: er waren ca. 700 bezoekers.

2005

De Stadsbibliotheek nam op zondag 17 april deel aan de jaarlijkse Erfgoeddag. Traditiegetrouw zette de Stadsbibliotheek haar deuren open van 10 tot 16u. In het kader van het thema *Gevaar* werd gefocust op de microfilmwerking en de bedreigde kranten- en tijdschriftencollectie.

- Tentoonstelling 'Vlaamse misdaadliteratuur': in het kader van het thema 'Gevaar' selecteerde John Vervoort Vlaamse misdaadromans uit de collectie van de Stadsbibliotheek. De tentoonstelling liep in de inkomhal van de Stadsbibliotheek.
- Tentoonstelling 'Zichtbaar Zeldzaam'.
- Leeszaal / Microfilmafdeling: uitleg over de microfilmwerking en de bedreigde kranten- en tijdschriftencollectie.
- Boekenverkoop van dubbels en publicaties die voor de bibliotheek niet relevant zijn.
- Bezoekers: er waren ca. 800 bezoekers.

6.2.3. Tentoonstellingen

2004

Boeken om naar te kijken

Boeken om naar te kijken was een initiatief van de Antwerpse kunst- en bewaarbibliotheken. In het kader van ABC2004 wilden zij een breed publiek kennis laten maken met hun collecties. Er was een parcours van 17 bibliotheken die voor de gelegenheid een speciale tentoonstelling hadden ingericht. In de Stadsbibliotheek liep de tentoonstelling 'Rubens en het boek', waarin een aantal titelpagina's van de hand van Rubens werden getoond.

In het Rubenianum liep de tentoonstelling 'De loense strategieën van het (kunst)boek'. Twee curatoren selecteerden op een eigenzinnige wijze een aantal opmerkelijke boeken uit de collecties van de deelnemende bibliotheken, deze selectie werd tentoongesteld.

Periode parcours: 22 juni tot 27 juni 2004.

Periode tentoonstelling: 22 juni tot 15 juli 2004.

Locaties parcours: Kunst- en bewaarbibliotheken van Antwerpen: Koninklijk Ballet van Vlaanderen, Koninklijke Academie voor Schone Kunsten, UA Stadscampus, Volkskundemuseum, Etnografisch Museum, Stadsbibliotheek Antwerpen, Museum Plantin-Moretus / Stedelijk Prentenkabinet, Rubenianum, ModeMuseum, Stedelijk informatiecentrum archeologie en monumentenzorg (Mercator-Orteliushuis), OCMW Antwerpen, MuHKA, FotoMuseum, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, Sint-Lucas Antwerpen, Koninklijk Vlaams Conservatorium, Openluchtmuseum Middelheim.

Locatie tentoonstelling: Rubenianum.

Openingstijden: dinsdag t.e.m. zondag van 10 tot 17u.

Publicatie: Er werd een kleine catalogus gepubliceerd in het kader van de tentoonstelling 'De loense strategieën van het (kunst)boek'. De catalogus was gratis verkrijgbaar tijdens de tentoonstelling.

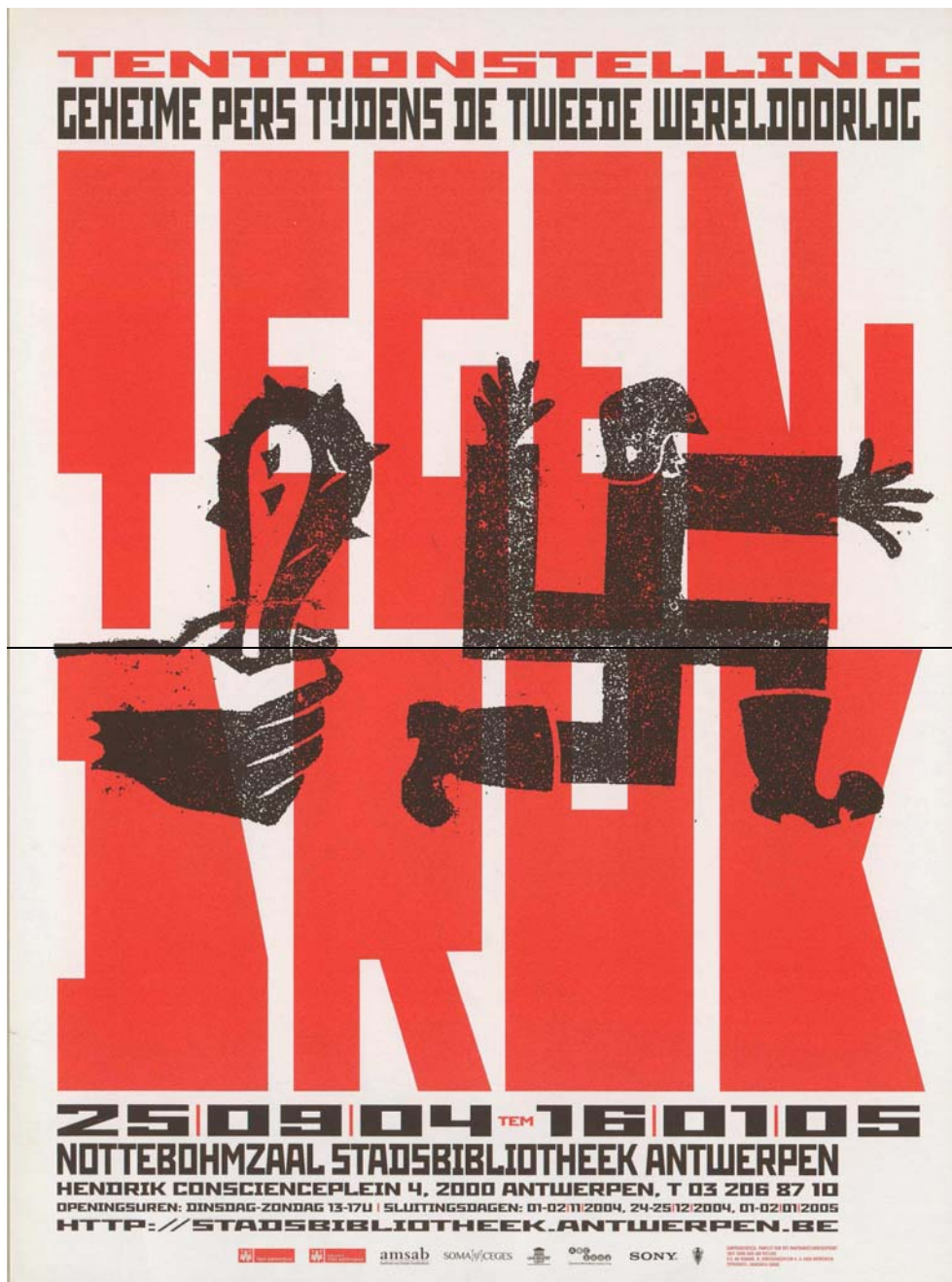
2004-2005

Tegendruk: Geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog

Tegendruk was een initiatief van de Stadsbibliotheek en Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis i.s.m. Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (SOMA), Vakgroep Nieuwste Geschiedenis Universiteit Gent, en Archief- en Documentatiecentrum van de Verzetsorganisatie Witte Brigade – Fidelio als partners. De tentoonstelling kwam tot stand met de steun van de Erfgoedcel van de Stad Antwerpen en kaderde in het historisch luik van ABC2004. Het Historisch Luik van ABC2004 omvatte de tentoonstellingen 'Letters proeven, prenten smaken' (Museum Plantin-Moretus), 'Vorstelijke luxe en devotie, Brevarium Mayer van den Bergh' (Museum Mayer van den Bergh), '200 jaar Vlaamse letteren' (AMVC-Letterenhuis), en 'Tegendruk: Geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog' (Stadsbibliotheek).

De geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog illustreert op indringende wijze de kracht van het woord. Deze clandestiene publicaties vormen een van de belangrijkste bronnen voor de studie van het verzet. Het gaat om erfgoed van uitzonderlijke waarde, documenten voor een geschiedenis die nog grotendeels geschreven moet worden. Ook de mannen en vrouwen die met de inzet van hun eigen leven de vrijheid van drukpers verdedigden verdienen onze aandacht. Hun geschriften getuigen van een dramatische tijd waarin democratie en mensenrechten werkelijk bedreigd waren – mensen maakten keuzes zonder zich volkomen bewust te zijn van de consequenties van hun daden. De viering van 60 jaar bevrijding van Antwerpen in september 2004 was het uitgelezen moment om het geschreven verzet in de tentoonstelling 'Tegendruk' opnieuw aan het woord te laten en de documenten kritisch tegen het licht te houden.

- Opening: vrijdag 24 september 2004
- Bezoekers: 3.399
- Periode: van 25 september 2004 tot en met 16 januari 2005
- Locatie: Nottebohmzaal
- Openingstijden: dinsdag t.e.m. zondag, van 13 tot 17u.
- Publicaties:
  - Folder: begeleidende folder bij de tentoonstelling met achtergrondinformatie.
  - Boek: 'Tegendruk: Geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog', uitgegeven door Amsab-ISG, prijs € 15. Met bijdragen van Bruno De Wever, Fabrice Maerten, Rudi Van Doorslaer, Lieven Saerens, Roel Vande Winkel, Jan Laplasse, Karolien Steen, Gert De Prins, Bert Boeckx, An Renard en Martine Vermandere over o.m. de sluikpers in België en Antwerpen, het verzet in de publieke herinnering in Vlaanderen, de Antwerpse verzetspers en de jodenvervolgving, en de officiële informatiemedia tijdens de Tweede Wereldoorlog.
- Randactiviteiten:
  - Getuigenproject: Er werd via verschillende kanalen een oproep gelanceerd voor personen die getuigenissen konden afleggen over de geheime pers in de Tweede Wereldoorlog. Er kwamen enkele reacties die resulteerden in boeiende getuigenverslagen. Er werden ook beelden opgenomen.
  - Filmvoorstelling 'Un Soir de joie': Op 16 oktober 2004 werd de film 'Un Soir de joie', een kortfilm van Gaston Schoukens uit 1954, vertoond in de Nottebohmzaal. Het scenario is gebaseerd op ware feiten, daterend van november 1943. Toen publiceerde het verzet totaal onverwachts een vervalst nummer van de pro-Duitse krant Le Soir, vol parodiërende informatie. De film werd ingeleid door professor Bruno De Wever.

Affiche Tegendruk © Stadsbibliotheek Antwerpen

Zichtbaar Zeldzaam

In het kader van Antwerpen Wereldboekenstad organiseerde de Stadsbibliotheek de tentoonstelling 'Zichtbaar Zeldzaam: Hoogtepunten uit de Antwerpse Stadsbibliotheek'. Uit de rijke collectie selecteerden drie kenners (Ludo Simons, Pierre Delsaerd en Maurice Bronselaer) vijftig topwerken. Van oude handschriften en gebedenboeken tot modernistische poëzie en recente bibliotheek uitgaven. Dichter Leonard Nolens en letterkustenaar Kristoffel Boudens voegden nog één topstuk aan de tentoonstelling toe. Ze maakten een uniek boekwerk waarin nieuwe gedichten van Leonard Nolens bewerkt werden met de vormtaal van Kristoffel Boudens. Dit boek lag ter inzage op de tentoonstelling en werd daarna door de kunstenaars geschonken. Het ligt nu veilig opgeborgen samen de zovele andere preciosa die de Stadsbibliotheek rijk is.

Flyer Zichtbaar Zeldzaam © Stadsbibliotheek Antwerpen

De tentoonstelling blijft permanent staan in de Nottebohmzaal voor de groepen die rondgeleid worden.

- Opening: 25 februari 2005
- Bbezoekers: 2.411
- Periode: van 26 februari t.e.m. 24 april 2005
- Locatie: Nottebohmzaal
- Openingstijden: dinsdag t.e.m. zondag, van 13 tot 17u.
- Publicatie: Boek 'Zichtbaar Zeldzaam: Hoogtepunten uit de Antwerpse Stadsbibliotheek', uitgegeven door Toohcsmi, prijs € 25. In deze uitgave belichten 44 specialisten de tentoongestelde werken. Van elk werk is er een illustratie in kleur.

60 jaar bevrijding van Rusland

Het Russisch Consulaat organiseerde in de inkomhal van de Stadsbibliotheek een fototentoonstelling n.a.v. de zestigste verjaardag van de bevrijding van de USSR. De opening van de tentoonstelling vond plaats in de Nottebohmzaal.

6.2.4 Lezingen

Nottebohmlezingen 2004

In samenwerking met de vzw Celt (Culturele en Literaire Tijdschriften) organiseerde de Stadsbibliotheek een reeks lezingen in de Nottebohmzaal. De lezingen gingen telkens door op zondag om 11 u.

Zondag 29 februari: Contra. Stemmen over muziek.

Naar aanleiding van de creatie van de Achtste Symfonie van Luc Brewaeys spraken componisten Wim Henderickx, Luc Van Hove, Piet Swerts en Jeroen D'hoë over het schrijven van symfonieën.

Lezing i.s.m. tijdschrift Contra.
Aantal aanwezigen: 29.

Zondag 28 maart:

Lezing van Dirk Lauwaert over het fenomeen van de kledij.
Lezing i.s.m. tijdschrift De Witte Raaf.
Aantal aanwezigen: 25

Zondag 2 mei: De Kunstenaars in hun eigen woorden.

Kunsthistoricus Johan Pas lichtte het kunsttijdschrift Gagarin toe. Gagarin is volledig gewijd aan speciaal geschreven en/of niet eerder gepubliceerde teksten van beeldende kunstenaars.

Lezing i.s.m. tijdschrift Gagarin.
Aantal aanwezigen: 28

Zondag 3 oktober: De dierentuin als cultuurverschijnsel.

Auteur David Van Reybrouck sprak over de architectuur van West-Europese dierentuinen, en hoe die een inzicht bieden in de historische ontwikkeling van het denken over mens en dier. Deze lezing ging door i.s.m. VTB-VAB vzw en de Antwerpse Zoo. In de namiddag waren er twee rondleidingen in de Antwerpse Zoo.

Aantal aanwezigen: 19

Zondag 24 oktober: Moord en doodslag in de literatuur.

John Vervoort verdedigde de thriller en gaf een geschiedkundig overzicht van het genre.
Lezing i.s.m. het kunsttijdschrift Vlaanderen.

Aantal aanwezigen: 42

Zondag 14 november:

Wouter van Raamsdonk sprak over de wijze waarop de auteurs Barbusse, Dorgelès en Duhamel de Grote Oorlog (W.O. I) in hun werk weergeven, en de gevolgen daarvan voor de latere beeldvorming van de oorlog.

Aantal aanwezigen: 30

Zondag 5 december: Een seizoen in de hel.

Lezing naar aanleiding van de 150ste geboortedag van Arthur Rimbaud. Paul Claes en Pieter Genard lichtten leven en werk van Rimbaud toe.

Aantal aanwezigen: 64

Nottebohmlezingen 2005

Zondag 23 januari:

Lucrèce Maeckelbergh interviewde componist Giorgio Battistelli en dramaturg Ian Burton over 'Richard III', n. a.v. de wereldcreatie in de Vlaamse Opera. Lezing i.s.m. de Vlaamse Opera.

Aantal aanwezigen: 63

Zondag 20 februari:

Het prozapark. Auteurs Gie Bogaert, Anne Provoost en Erik Vlaminck lazen nieuw proza voor. Lezing i.s.m. tijdschrift Revolver.

Aantal aanwezigen: 31

Zondag 20 maart:

De filosofie van de onderbuik, erotiek in het oude China. Lezing door sinoloog Jan De Meyer, i.s.m. tijdschrift Het Trage Vuur.

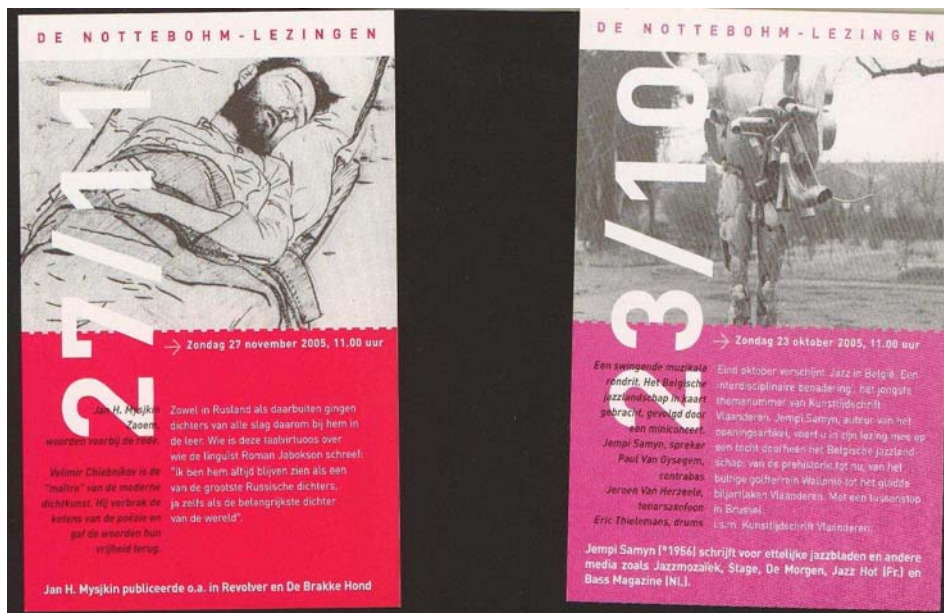
Aantal aanwezigen: 27

Zondag 24 april: A Prior

Kunsthistorica Andrea Wiarda gaf een overzicht van de ontwikkeling en de toekomstplannen van kunsttijdschrift A Prior.
Aantal aanwezigen: 21

Zondag 22 mei: Pam Emmerik
Auteur Pam Emmerik vertelde over haar nieuwste boek 'Het wonder werkt', een bundel verhalen over kunst. Lezing i.s.m. Recto:verso
Aantal aanwezigen: 23

Zondag 25 september: Utopie en anarchisme in de poëzie van Emile Verhaeren
Professor David Gullentops.
Aantal aanwezigen: 60

Nottebohmkaarten oktober en november 2005 © Stadsbibliotheek Antwerpen

Zondag 23 oktober:
Jazz in België. Jempi Samyn gaf een overzicht van het Belgische jazzlandschap. Er was ook een concert met Paul Van Gysegem, Jeroen Van Herzele en Eric Thielemans.
Aantal aanwezigen: 80

Zondag 27 november:
De oorspronkelijk geplande lezing van Jan H. Mysjkin over de Russische futurist Velimir Chlebnikov ging wegens ziekte van de spreker niet door. Prof. Emmanuel Waegemans hield een lezing over de roman 'De meester en Margharita' van Boelgakov.
Aantal aanwezigen: 35

Zondag 11 december: De invloed van de Italiaanse keuken in 'Ons Kookboek' van de KVLV lezing door Inge Mestdag (sociologe VUB).
Aantal aanwezigen: 39

Lezingen over Arabische literatuur

In samenwerking met de Vereniging voor Ontwikkeling en Emancipatie voor Moslims (V.O.E.M. vzw) organiseerde de Stadsbibliotheek een reeks van negen lezingen over Arabische literatuur. De lezingen gingen door in de Nottebohmzaal elke tweede zaterdag van de maand van 10.30 u tot 12.30 u. De lezingen werden gegeven door Helge Daniëls, arabiste en doctor in de linguïstiek vanaf 11 oktober 2004 t.e.m. 11 juni 2005.

6.2.5. Gedichtendag

2004

Op donderdag 29 januari nam de Stadsbibliotheek deel aan de nationale Gedichtendag. Dichters Alain Delmotte, Peter Theunynck en Mark Van Tongele lazen uit eigen werk. Wim Opbrouck zorgde voor muziek en presentatie. Er waren 130 aanwezigen.

2005

In het kader van Gedichtendag organiseerde de Stadsbibliotheek een lezing met dichters Eva Cox en Gwenaëlle Stubbe (een Franstalige Belgische dichteres die in Parijs woont). De muziek werd verzorgd door Les Femmes Trouvées. Er waren 110 aanwezigen

Flyer Gedichtendag 2005 © Stadsbibliotheek Antwerpen

6.2.6. Open Monumentendag

Op zondag 11 september 2005 nam de Stadsbibliotheek deel aan de 17de editie van de Open Monumentendag, met als thema 'Grondstof, stof tot nadenken: Hout'. Van 10 tot 18 u was de Nottebohmzaal gratis toegankelijk voor het publiek. Er waren 680 bezoekers.

6.2.7. Zomernacht

De Antwerpse Musea organiseerden vier 'Zomernachten' met volgende thema's: zwoele zomernacht, zinnenstrelende nacht, nacht van de mysteries en nacht van de ontdekkingen. De Stadsbibliotheek nam deel aan de nacht van de ontdekkingen op 26 augustus 2005. Van 19 tot 24 u kon het publiek in de Nottebohmzaal enkele banden van 'Denkmähler aus Aegypten und Aethiopien' van Richard Lepsius bezichtigen. Om 20u30 en om 22u waren er optredens van Ghalia Benali en Moufadhel Adhoum. Het publiek kreeg ook een exotische cocktail aangeboden. Er waren 233 bezoekers.

6.2.8. Rondleidingen

2004

Datum	aantal	naam (persoon of groep)	waar	totaal
09/01	003	Fonds voor de Letteren, prospectie	NBZ	003
12/01	007	(SG) ARCA-Vanderlinden	NBZ	010
15/01	022	leerlingen + leerkracht KA Roosevelt	NBZ	032
22/01	031	(SG) Koperen Passer Schilde	NBZ	63
12/02	001	leerling bibliotheekschool Mechelen	NBZ	064
23/02	005	Radio 1, prospectie voor uitzending Literaire Lente	NBZ	069
04/03	024	Bibliotheekinitiatie Antwerpen (o.l.v. Mie van Boxem)	overall	093
06/03	012	Boekbindersopleiding	NBZ	105
12/03	002	Julien van Borm met een Boliviaan	NBZ/LZ	107
15/03	020	(SG) Markant 1	NBZ	127
15/03	022	(SG) Markant 2	NBZ	149
15/03	020	(SG) Markant 3	NBZ	169
25/03	028	Erenotarissen van Antwerpen	overall	197
25/03	001	Eva Spaepen (Documentatiecentrum Vlaams-Brabant)	overall	198
29/03	018	"Levend publiek" van programma Gulliver van Radio 1	overall	216
01/04	006	Italiaanse leerkrachten o.l.v. mevr. Beernaert	NBZ	222
22/04	025	(SG) Zilveren Passer (Antwerpen?)	NBZ	247
23/04	015	(SG) groep van mevrouw Witgens Antwerpen	NBZ	262
23/04	003	Dhr. Boeva en de gebroeders Ceulemans (tent Sluikpers)	NBZ/MAG	265
29/04	002	Stichting Antiquairs Antwerpen (mevr Zeberg en dhr Vrouyr)	NBZ	267
11/05	002	Designcenter Gent	NBZ	269
17/05	011	tekenklas Sint-Lucas	NBZ	280
19/05	018	(SG) groep van Esso	NBZ	298
24/05	011	tekenklas Sint Lucas	NBZ	309
25/05	034	(SG) met groep	NBZ	343
16/06	020	Groep Nederlandse Vereniging van Bibliothecarissen / Wetenschappelijke Bibliotheken	overall	363
22/06	011	"Boeken om naar te kijken"	overall	374
23/06	012	"Boeken om naar te kijken"	overall	386
24/06	011	"Boeken om naar te kijken"	overall	397
24/06	001	Steven Thielemans	overall	398
25/06	023	"Boeken om naar te kijken"	overall	421
25/06	014	Huntington Library, San Marino California	overall	435
26/06	026	radio Klara (Boeken om naar te kijken)	overall	461
26/06	013	radio Klara (Boeken om naar te kijken)	overall	474
12/08	001	Rik Van Daele	overall	475
16/08	003	SG	NBZ	478
04/09	007	SG met groep Nederlanders	NBZ	485
09/09	024	SG Key Minnebo met Zilveren Passer	NBZ	509
15/09	001	Conservator uit Bibliothèque Nationale (Parijs)	NBZ	510
15/09	003	Personen van muziekgroep Polyfoon	NBZ	513
06/10	017	Cultuurbeleidsfunctionarissen van verschillende steden (erfgoedcel)	overall	530
21/10	026	Zilveren Passer (uit het Antwerpse)	overall	556
24/11	027	Vereniging van religieus-wetenschappelijke bibliothecarissen	overall	583

09/12	010	Stadsschool Kipdorpevest (klas Nederlands voor allochtonen)	NBZ+C3	593
28/12	002	Bruikleennemers tentoonstelling Kinderboek (Hasselt)	MAG	595

Niet meegerekend : de bezoekers aan de tentoonstellingen *Wie zoet is krijgt lekkers* en *Tegendruk*.

2005

Datum	aantal	naam (persoon of groep)	waar	totaal
16/02	002	Minne Verlinden en echtgenoot	NBZ	002
16/02	002	Toneelacteur Juul Lambrecht en echtgenote	NBZ	004
05/03	022	Bibliotheekinitiatie (o.l.v. Mie Van Boxem)	overall	026
27/04	025	Klas	NBZ	051
17/05	015	SG Pierre Wynen franstalige groep	NBZ	066
20/05	016	University Club New York Andrew Berner	NBZ	082
13/06	009	Personeel OB Anderlecht	overall	091
03/08	001	Mevr. An Geerts, Kamer van Koophandel (prospectie receptie)	NBZ	092
03/08	011	SG Verstreken met groep toeristen	NBZ	103
18/10	004	4 personen filmschool Narafi/Brussel	NBZ	107
20/10	040	2 groepen, SG Snelders	NBZ	147
15/11	019	Personeel Openbare Bibliotheek Sint-Jans-Molenbeek	overall	166
15/12	020	SG met groep	NBZ	186
15/12	002	SG met twee personen	NBZ	188

Niet meegerekend : de bezoekers aan de tentoonstelling *Zichtbaar Zeldzaam*.

Verduidelijking:

Overall: rondleiding "Stadsbibliotheek achter de schermen" (met inbegrip van Nottebohmzaal en

leeszaal)

NBZ: Nottebohmzaal

LZ: leeszaal

MF: microfilmafdeling

SG: stadsgids

6.2.9. Website

	2004	2005
Hits	1.278.314	1.487.910
Sessies	38.554	52.720

6.2.10. Publicaties

2004

N.a.v. de tentoonstelling 'Tegendruk: Geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog' verscheen een boek met bijdragen van specialisten, uitgegeven door AMSAB-ISG.

De Nottebohmzaal werd geselecteerd voor opname in 'The Renaissance Library Calendar 2004'. Deze wereldwijd verspreide kalender bevat foto's van twaalf unieke bibliotheekzalen van over de hele wereld.

2005

N.a.v. 'Zichtbaar Zeldzaam' werd een rijk geïllustreerde catalogus uitgegeven (uitgeverij Toohcsmi).

Zichtbaar Zeldzaam © Stadsbibliotheek Antwerpen

6.2.11. Boekenbeurs - 2004-2005

ABC2004 coördineerde de stand op de boekenbeurs. Openbare Bibliotheek, Stadsbibliotheek en AMVC-Letterenhuis werkten hieraan mee. In 2005 werd de stand uitgebreid met uitgeverij Imschoot.

6.2.12. Gebruik Nottebohmzaal

2004

- Nieuwjaarsreceptie Fonds voor de Letteren, op 23 januari 2004.
- Humanisme in het onderwijs, op 11 en 12 februari 2004.
- Infosessie muziektheater Vlaams Theater Instituut, op 1 maart 2004.
- Opening Literaire Lente, op 30 maart (Radio 1 en Boek.be).
- Lezing Ons Erfdeel, op 14 mei 2004.
- Receptie 11-juli viering Stad Antwerpen, op 11 juli 2004.

- Meulenhoff-Manteau: boekvoorstelling Geert Lernout 'Het Boek: een beknopte geschiedenis', op 21 oktober 2004.

2005

- Filmopnames Trends TV : samenwerking tussen de redacties van Trends en Kanaal Z.
- Algemene vergaderingen van Celt vzw.
- Het Russisch Consulaat: opening tentoonstelling 60 jaar bevrijding, op 24 april 2005.
- Filmopnames door de firma 'Pix Productions' in opdracht voor Belgacom op 6 mei 2005.
- Lezing Antwerpen 'Musea in beweging' op 28 april 2005.
- De Tijd: prijsuitreiking managementsboek van het jaar, op 23 november 2005
- Vergadering Antwerps Instituut voor Boekwetenschap, op 7 december 2005.
- Poëzie-avond met Les liseuses fabuleuses, op 8 november 2005.

6.2.13. Klantenmanagement

2004	Geen klachten.
2005	Er was maar één klacht. Een lezer beklagde zich over de slechte kwaliteit van de beeldschermen van de oude microfilmleestoestellen. Intussen zijn er enkele vervangen door nieuwe van betere kwaliteit. Ze waren trouwens al besteld op het ogenblik van de klacht.

6.2.14. Persoverzicht

persartikelen STADSIBLIOTHEEK 2004				
Datum	Medium	Pag.	Titel	Onderwerp
25/02/2004	GVA	20	Zondags lezingen in Stadsbibliotheek	Nottebohmlezing
29/05/2004	De Tijd	15	Stadsbibliotheek Antwerpen wil Vlaams erfgoed coördineren	Vlaamse erfgoedbibliotheek
29/05/2004	Het Volk	23	Bondig	samenwerking Musea en Stadsbibliotheek
29/05/2004	Het Nieuwsblad	23	Bondig	samenwerking Musea en Stadsbibliotheek
5/06/2004	De Tijd	15	Stadsbibliotheek Antwerpen wil Vlaams erfgoed coördineren	Vlaamse erfgoedbibliotheek
5/06/2004	Het Volk	21	Opgezette Zoo-dieren komen boven	Collectie Zoo
5/06/2004	Het Nieuwsblad	21	Opgezette Zoo-dieren komen boven	Collectie Zoo
5/06/2004	De Tijd	15	Stadsbibliotheek Antwerpen wil Vlaams erfgoed coördineren	Vlaamse erfgoedbibliotheek
5/06/2004	Het Volk	21	Opgezette Zoo-dieren komen boven	Collectie Zoo
31/07/2004	Het Laatste Nieuws	71	Ssst, vertel het niet voort...	Concienceplein
23/08/2004	De Tijd	13	ABC2004 lanceert tweede helft evenementenjaar	ABC2004 Tegendruk
1/09/2004	De Morgen	21	Ook Antwerpen Wereldboekstad duikt de geschiedenis in	ABC2004 Tegendruk
4/09/2004	De Tijd	22	Deel 2 van ABC2004	ABC2004 Tegendruk
15/09/2004	De Tijd	22	Antwerpen toont literair verleden	Tegendruk
15/09/2004	Knack	94	ABC schrijft geschiedenis	ABC2004 Tegendruk
15/09/2004	Het Volk	16	Speel petanque met Hugo Claus en Eddy Van Vliet	ABC2004 Tegendruk
15/09/2004	Het Nieuwsblad	16	Speel petanque met Hugo Claus en Eddy Van Vliet	ABC2004 Tegendruk
15/09/2004	Gazet van Antwerpen	45	ABC2004 start tweede luik	ABC2004 Tegendruk
15/09/2004	De Standaard	22	ABC2004 stelt tentoon in najaar	ABC2004 Tegendruk
25/09/2004	Gazet van Antwerpen	63	Geheime pers in expo gegoten	Tegendruk
27/09/2004	De Morgen	3	Onthullende maar ook pakkende tentoonstelling over clandestiene pers van het verzet uit de Tweede Wereldoorlog	Tegendruk
29/09/2004	Gazet van Antwerpen	21	Verzetskranten uit de kast	Tegendruk
30/09/2004	Het Volk	19	Hulde aan geheime verzetspers tijdens WO II	Tegendruk
30/09/2004	Het Nieuwsblad	19	Hulde aan geheime verzetspers tijdens WO II	Tegendruk
30/09/2004	De Standaard	37	Geheime pers uit Tweede Wereldoorlog in beeld	Tegendruk

6/10/2004	De Standaard	6	Eruit met den bezetter	Tegendruk
9/10/2004	Gazet van Antwerpen	64	Stadsbibliotheek stelt topplers uit Arabische literatuur voor	lezingen Arabische literatuur
12/10/2004	De Tijd	16	Informatie en propaganda in tijden van oorlog	Tegendruk
13/10/2004	Gazet van Antwerpen	57	Boekenbeurs mikt hoger dan ooit	Boekenbeurs
22/10/2004	Het Laatste Nieuws	99	Tegendruk in Antwerpse Stadsbibliotheek	Tegendruk
28/10/2004	Het Belang van Limburg	32	De Boekenbeurs praktisch	Boekenbeurs
29/10/2004	De Tijd	16	Overvloed aan schrijvers en boeken	Boekenbeurs
20/11/2004	De Tijd	50	Sfeer en uitleg bij antiek voor groot publiek	Nottebohmzaal
23/11/2004	Gazet van Antwerpen	110	Antiquairs verwennen 30.000 bezoekers	Nottebohmzaal
29/11/2004	Gazet van Antwerpen	69	Antwerpen krijgt Instituut voor Boekwetenschap	Instituut Boekwetenschap
30/11/2004	Gazet van Antwerpen	16	Scheldestad krijgt nieuw instituut	Instituut Boekwetenschap
30/11/2004	Het Volk	32	Instituut voor Boekwetenschap	Instituut Boekwetenschap

persartikelen STADSIBLIOTHEEK 2005

Datum	Medium	Pag.	Titel	Onderwerp
6/01/2005	Het Volk	17	Dieren solidair, dagschotel duurder	La Cuisine
6/01/2005	Het Nieuwsblad	17	Dieren solidair, dagschotel duurder	La Cuisine
25/02/2005	Gazet van Antwerpen	60	Boekenliefhebbers overspoelen Hessenhuis	Zichtbaar Zeldzaam
25/03/2005	Het Volk	22	Tentoonstelling toont hoogtepunten uit stadsbibliotheek	Zichtbaar Zeldzaam
25/03/2005	Het Nieuwsblad	22	Tentoonstelling toont hoogtepunten uit stadsbibliotheek	Zichtbaar Zeldzaam
30/03/2005	De Morgen		Vijfhonderd jaar verzamelen in vijftig volumes	Zichtbaar Zeldzaam
14/04/2005	De Standaard	16	THRILLERNIEUWS	Erfgoeddag
23/04/2005	De Standaard	33	Festival van (goede) ideeën	ABC2004 - Zichtbaar Zeldzaam
28/04/2005	Gazet van Antwerpen	55	Andersen is nog niet uitverteld	tentoonstelling Andersen
29/04/2005	De Morgen	34	Eerste Antwerpse stripmuur staat in de verf	stripmuur Korte Nieuwstraat
4/05/2005	De Standaard	41	HENDRIK CONSCIENCE (schrijver) 1812-1883	H. Conscience
4/06/2005	Het Nieuwsblad	21	Zomernachten in de Antwerpse musea	Museumnachten
11/06/2005	Het Nieuwsblad	21	Leeszaal stadsbib tijdelijk afgesloten	sluiting leeszaal
27/06/2005	De Morgen	19	Antwerpen en Sint-Petersburg gaan cultureel nauw samenwerken	culturele samenwerking
30/06/2005	De Standaard	14		tentoonstelling Andersen
4/07/2005	Gazet van Antwerpen	47	Andersen anders bekeken	tentoonstelling Andersen

30/07/2005	Gazet van Antwerpen	57	Die avond in het museum...	Museumnachten
5/08/2005	De Tijd	9	"Zwoele nacht' houdt Antwerpen wakker	Museumnachten
10/09/2005	Gazet van Antwerpen	32	Hout om bij stil te staan	Open Monumentendag
28/09/2005	Het Volk	20	"Ze gunnen het Gent niet"	Vlaamse bewaarbibliotheek
28/09/2005	Het Nieuwsblad	20	"Ze gunnen het Gent niet"	Vlaamse bewaarbibliotheek
28/09/2005	De Standaard	27	Ze gunnen het Gent niet'	Vlaamse bewaarbibliotheek
29/09/2005	De Standaard	24	Waar komt Vlaamse bibliotheek?	Vlaamse bewaarbibliotheek
29/09/2005	De Standaard	2	Boekenstrijd tussen Gent en Antwerpen	Vlaamse bewaarbibliotheek
30/09/2005	De Standaard	25	Verwarring over bewaarbibliotheken	Vlaamse bewaarbibliotheek
1/10/2005	Het Nieuwsblad	19	Gent wil Vlaamse Alberta afsnoepen	Vlaamse bewaarbibliotheek
14/10/2005	Gazet van Antwerpen	20	"Stad en provincie moeten nauwer samenwerken"	Vlaamse bewaarbibliotheek
29/10/2005	Gazet van Antwerpen	26	Maagdenhuis: ja, maar	overname OCMWbibliotheek
2/11/2005	Het Nieuwsblad	17	OCMW saneert negen miljoen euro	overname OCMWbibliotheek
2/11/2005	De Standaard	14	OCMW stoot taallessen, jeugdinstellingen en cultuur af	overname OCMWbibliotheek
16/11/2005	De Morgen	15	Elsschotbiograaf Jan van Hattem overleden op zijn 63ste	Jan Van Hattem
19/11/2005	Gazet van Antwerpen	31	Juryleden voor stadsdichter bekend	stadsdichter
25/11/2005	Het Volk	56	ANTIEK voor iedereen	Nottebohmzaal
25/11/2005	Het Nieuwsblad	56	ANTIEK voor iedereen	Nottebohmzaal
17/12/2005	Het Nieuwsblad	42	Stad neemt Maagdenhuis niet over	overname OCMWbibliotheek
17/12/2005	Het Laatste Nieuws	40	Stad neemt Maagdenhuis niet over van OCMW	overname OCMWbibliotheek
17/12/2005	Gazet van Antwerpen	27	Stad neemt Maagdenhuis niet over	overname OCMWbibliotheek
17/12/2005	De Standaard	31	Stad Antwerpen neemt beheer Maagdenhuis niet over	overname OCMWbibliotheek

7. GEBOUW EN INRICHTING

7.1. Veiligheid en gebouw

1) Er werden een aantal werken uitgevoerd om de veiligheid in het gebouw te verbeteren. Zo werd er ontbrekende noodverlichting in de Middenmagazijnen en op de zolder (S4) bijgeplaatst en werden er in de Middenmagazijnen eveneens bijkomende sirenes geïnstalleerd.

2) Omdat in sommige delen van het gebouw de vochtigheidsgraad te laag was werden in de lokalen zonder klimaatregeling waterverdampertjes aan de radiatoren gehangen om het vochtgehalte in deze ruimten te conformeren aan de normen.

3) In november 2004 was er wateroverlast in de kelder (NC-1), deel hoek Korte Nieuwstraat/Sint-Pieter- en Paulusstraat. Na enkele dagen was de oorzaak eindelijk gevonden. De leerlingen van La Cuisine hadden de (stille) gewoonte om de vette keukenafval in de straatriool te gieten... De riool geraakte verstopt, het water zocht zijn weg en kwam in onze kelder terecht.

Alle schade is hersteld in de loop van 2005.

4) Wettelijk verplichte jaarlijkse evacuatieoefening

2004

Woensdag 15 december van 15u09 tot 15u13. Er werd aan deelgenomen door het personeel, de bezoekers van de leeszaal, van de tentoonstelling en door het personeel en de klanten van het restaurant La Cuisine.

Er was één externe waarnemer aanwezig.

De oefening duurde slechts 4 minuten (vorig jaar 5 minuten), hoewel er nu meer mensen bij betrokken waren. Het is dus vlugger gegaan.

2005

Donderdag 15 december van 14u37 tot 14u41. Er werd aan deelgenomen door het personeel, door de bezoekers van de leeszaal en door het personeel en de klanten van het restaurant La Cuisine. Dit jaar waren er 2 externe waarnemers aanwezig.

De oefening duurde 4 en 1/2 minuten.

Vergelijking in duur :

2003 – 00:05:00

2004 – 00:04:00

2005 – 00:04:30

De externe waarnemers waren zeer tevreden.

7.2. Calamiteitenplan

In februari 2005 werd gestart met een gemeenschappelijk project "Calamiteitenplan" waaraan deelnamen : de Antwerpse stedelijke musea, enkele musea van de Provincie Antwerpen, enkele musea uit Mechelen en voor de Vlaamse Gemeenschap : het Muhka en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen. De bedoeling was om samen, met ondersteuning van Ton Cremers van Museum Security Network, een calamiteitenplan

en -netwerk op te starten waarbij de verschillende deelnemers in geval van ramp elkaar zouden kunnen helpen. Op de vergaderingen kwamen aan bod : reflectie over rampen, incidenten en bijna-incidenten, de organisatie van voorkoming, communicatie, samenwerking met andere musea, de aanpak van calamiteiten, het melden via formulieren. Ter plaatse werd ook gewerkt aan sensibilisering voor veiligheid voor mensen en patrimonium, we stelden 3 maal een "nieuwsbrief" op, er werd geregeld op de stafvergaderingen en op de teamvergaderingen uitleg gegeven over wat er moet gebeuren als er zich incidenten voordeden.

Het uiteindelijke resultaat moet zijn dat elke instelling moet beschikken over een calamiteitenplan dat wordt beheerd en onderhouden door een crisisteam dat in geval van ramp de eerste noodmaatregelen neemt tot brandweer en politie overnemen.

Het plan is - reeds tijdens het uitwerken - voor alle medewerkers van de Stadsbibliotheek raadpleegbaar op het gemeenschappelijk elektronisch domein. Als het plan in een verdere staat van afwerking zal zijn geraakt, zullen er enkele exemplaren in papieren versie permanent ter inzage worden bewaard op enkele plaatsen in het gebouw (onthaal, secretariaat, leeszaal, kantoorlandschap, huisbewaarder).

Vanaf 2005 werden "Incidentmeldingsformulieren" ingevuld, die het voordeel hebben dat als er iets misloopt we ons onmiddellijk vragen stellen over waarom liep het mis en hoe kunnen we dat in de toekomst vermijden. Die formulieren dienen ook als motivatie om veiligheidsingrepen te laten uitvoeren via de stadsdiensten die zich met zorg voor patrimonium bezighouden.

2005 overzicht incidentmeldingen

Datum	Map	Aard en/of opmerkingen
7 maart	Ongedierte	Muis / mus
4 mei	Elektriciteit	Stroompanne veroorzaakt door externe filmploeg
4 juli	Water	C-1 nooduitgang KNS
7 juli	Water	NC-1 onder La Cuisine
20 juli	Personen	Gekwetst door vallende plank onthaal
1 augustus	Water	C-1 nooduitgang KNS (nogmaals)
9-11 augustus	Brand	C4 kant KNS
Totaal : 7 meldingen		

8. Bestendig Dotatiefonds voor de Stadsbibliotheek en het Museum Plantin-Moretus vzw

---

8.1. Achtergrond

Het *Bestendig Dotatiefonds voor de Stadsbibliotheek en het Museum Plantin-Moretus* bestaat sedert 1905 en is een vereniging die volledig is gericht op het mecenaat. Door middel van de jaarlijkse bijdragen van haar leden kan deze vriendenkring regelmatig het patrimonium van deze twee stedelijke instellingen verrijken met bijzondere aankopen. Voor de leden worden jaarlijks meerdere exclusieve bezoeken aan interessante manifestaties georganiseerd.

8.2. Samenstelling Raad van Bestuur 2004/2005

Voorzitter: Charles Sluyts.

Secretaris-penningmeester: An Renard

Leden: Edward De Beukelaer, Kristin De Glas, Marcus De Schepper, Paul Defossé, Pierre Delsaerdt, Francine de Nave, Wilfred Goris, Reynald Moretus, Paul Peeters, Ludo Simons, Cyriel Van Tilborgh, Leen van Dijck.

Erelid: Emiel Willekens.

8.3. Werking

8.3.1. Ledenaantal

	2001	2002	2003	2004	2005
Aangesloten leden	65	65	63	53	40
Steunende leden	16	15	12	5	2
Beschermende leden	5	8	10	15	10
Steunende bedrijven	4	4	4	0	0
Beschermende bedrijven	3	2	0	1	1
Totaal	93	94	89	74	53

8.3.2. Algemene Vergadering

2004

Algemene vergadering op 3 juni 2004.

Aanwezig: C. Sluyts (voorzitter), A. Renard (secretaris, penningmeester), F. de Nave, P. Defossé, E. De Beukelaer, J. De Munck, R. Holvoet, L. van Dijck, M. De Schepper, K. De Glas.

Op de algemene vergadering werden volgende bestuurders herbenoemd:

Francine de Nave, Leen van Dijck, Paul Defossé, Reynald Moretus Plantin de Bouchout.

Volgende bestuurders werden benoemd: Kristin De Glas, Edward De Beukelaer, Marcus De Schepper, Pierre Delsaerdt, Wilfred Goris, Paul Peeters, Cyriel Van Tilborgh.

De aanpassing van de statuten aan de nieuwe wetsvoorschriften inzake v.z.w.'s werd goedgekeurd.

2005

Algemene vergadering op 19 april.

8.3.3. Raad van Bestuur

2004

Raad van Bestuur op 3 juni 2004.

Paul Defossé, 30 jaar penningmeester, werd gehuldigd. An Renard wordt benoemd tot nieuwe penningmeester.

2005

Raad van Bestuur op 19 april en op 7 september.

8.3.4. Aankopen

In 2004 werden er geen aankopen gedaan.

In 2005 werden twee belangrijke boeken aangekocht voor de collectie van de Stadsbibliotheek:

- 'Almanach quinque planetar[um]', Antwerpen, Adriaen van Liesvelt, [1502].
- 'Antorffer Wechsel', [Nuremberg, Stephan Brechtel], 1586.

8.3.5. Activiteiten

2004

Met als thema 'Artistieke ontmoetingen: Interactie tussen kunsten: woord, beeld en klank' organiseerde het Bestendig Dotatiefonds samen met de Middelheim Promotors twee lezingen in de Stadsbibliotheek.

De heer Kamiel Cooremans, Eredirecteur van het Antwerps Conservatorium sprak:

- op 29 januari 2004 over 'Quatuor pour la fin du temps' van Olivier Messiaen met een uitvoering van het werk door studenten van het Conservatorium van Antwerpen.
- op 19 februari 2004 over 'Kwintet voor klarinet en strijkers' van Johannes Brahms met een uitvoering van het werk door studenten van het Conservatorium van Antwerpen.

Er waren telkens een 50-tal aanwezigen.

In het kader van het historisch luik van Antwerpen Wereldboekenstad vonden rondleidingen plaats op:

- Zaterdag 30 oktober: rondleiding tentoonstelling 'Tegendruk: Geheime pers tijdens de Tweede Wereldoorlog' in de Stadsbibliotheek, door Gert De Prins (historicus), er waren 7 deelnemers.
- Zaterdag 20 november: rondleiding tentoonstelling 'Letters proeven. Prenten smaken' in het Museum Plantin-Moretus, door Louis Van Den Eede (docent Plantijn genootschap), er waren 13 deelnemers.
- Zaterdag 18 december: rondleiding tentoonstelling 'Vorstelijke luxe en devotie. Breviarium Mayer van den Bergh' in het Museum Mayer van den Bergh door conservator Hans Nieuwdorp, er waren 23 deelnemers.

2005

Met als thema 'Artistieke ontmoetingen: Interactie tussen kunsten: woord, beeld en klank' organiseerde het Bestendig Dotatiefonds samen met de Middelheim Promotors twee lezingen in de Stadsbibliotheek.

De heer Kamiel Cooremans, Eredirecteur van het Antwerps Conservatorium sprak:

- op 25 januari over Jacques Ibert (Deux Interludes), Claude Debussy (Sonate Pastorale, Interlude, Final), Alain Craens (Oase), en Joseph Jongen (Danse lente). De werken werden uitgevoerd door kamermuziekensemble 'Echo'.
- op 17 februari over Dimitri Shostakovitch (Quartet n° 8 op 110), György Ligety (Sechs Bagatellen), Luciano Berio (Opus Number Zoo). De werken werden uitgevoerd door 'Blaaskwartet Conservatorium Antwerpen' o.l.v. Evy Van Dongen.

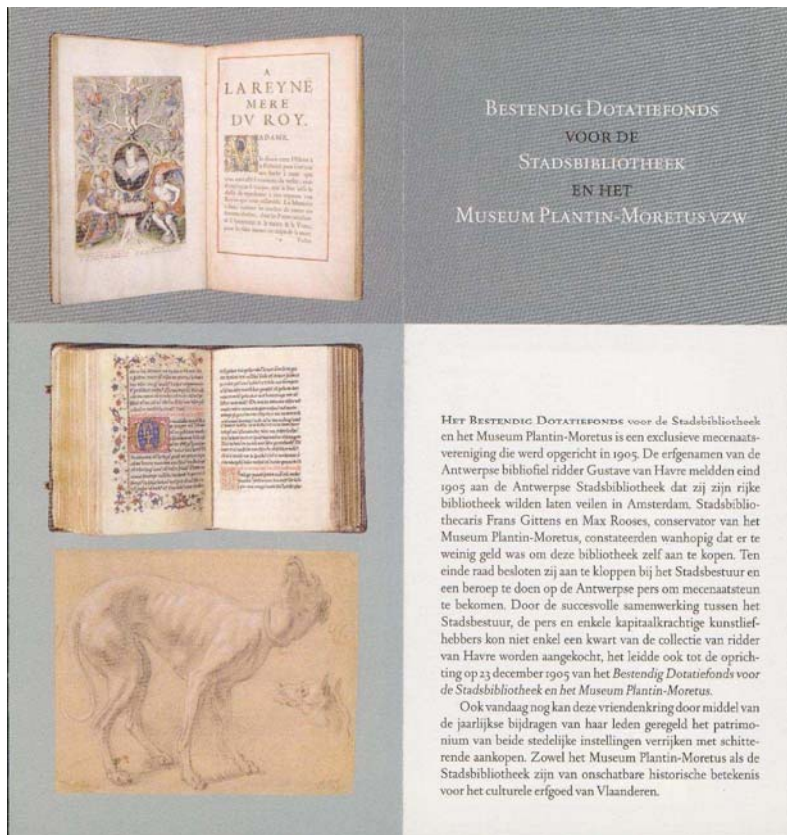
Er waren telkens een 50-tal aanwezigen.

In het kader van het historisch luik van Antwerpen Wereldboekenstad vond nog een rondleiding in de tentoonstelling '200 jaar Vlaamse letteren' (Letterenhuis) plaats op zaterdag 22 januari.

Op zaterdag 8 oktober organiseerde de Vereniging van Antwerpse Bibliofielen een uitstap naar Luik met bezoeken aan de Universiteitsbibliotheek en de bibliotheek van het Groot Seminarie. De leden van het Bestendig Dotatiefonds werden uitgenodigd om hieraan deel te nemen.

8.3.6. Folder

In 2004 verscheen een nieuwe folder van het Bestendig Dotatiefonds, ontworpen door Antoon de Vylder van De Diamant Pers nv.

Folder Bestendig Dotatiefonds © Stadsbibliotheek Antwerpen